

Juha Sainio

Viisi vuotta kentällä

**Katsaus vuonna 2002 valmistuneiden
yhteiskuntatieteilijöiden työuran alkuun**

Tämä julkaisu on tuotettu Aarresaari-verkoston
eli yliopistojen ura- ja rekryointipalveluiden sekä
Suomen Valtiotieteilijöiden Liito SVAL ry:n yhteistyönä

Kirjapaino Hermes Oy 2009

ISBN 978-952-92-5142-1 (nid.)

ISBN 978-952-92-5143-8 (pdf)

Sisällys

Tiivistelmä	5
Kuvioluettelo	7
Taulukkuuettelo	8
1 Johdanto	11
2 Aineiston kuvailua	13
3 Yhteiskuntatieteilijöiden sijoittuminen työelämään	17
3.1 Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ	18
3.2 Ensimmäiset viisi vuotta	24
3.3 Työtilanne syksyllä 2007	26
3.4 Kyselyhetken työn laatu	29
3.4.1 Vakituinen vs. määräaikainen työ	29
3.4.2 Työn ja koulutuksen vastaavuus	30
3.4.3 Tyytyväisyys työhön	33
3.4.4 Palkkaus	35
3.5 Työn vaatimukset ja koulutuksen antamat valmiudet	36
4 Sijoittuminen pääaineryhmittäin	41
4.1 Alue- ja hallintotiede	41
4.2 Informaatiotutkimus ja tilastotiede	48
4.3 Julkisoikeus	55
4.4 Poliitiikan tutkimus	63
4.5 Sosiaalipoliitiikka	70
4.6 Sosiaalipsykologia	77
4.7 Sosiaalityö	85
4.8 Sosiologia	92
4.9 Taloustieteet	100
4.10 Viestintä	107
5 Havaintoja	114
Lähteet	118
Liitteet	119

Tiivistelmä

Raportissa selvitetään vuonna 2002 ylemmän korkeakoulututkinnon yhteiskuntatieteelliseltä koulutusosalta suorittaneiden työelämään sijoittumista ja työuran alkutaivalta. Yliopistojen ura- ja rekrytointipalvelujen Aarresaari-verkosto on kerännyt aineiston vuoden 2007 syksyllä ja se sisältää 716 henkilön vastaukset. Vuonna 2002 yhteiskuntatieteelliseltä koulutusosalta tutkinnon suorittaneita oli 1172. Vastausprosentti on 61, mitä on pidettävä hyvänä.

Yhteiskuntatieteilijöiden työllistyminen ei merkittävästi eroa muilta generalistisilta koulutusaloilta valmistuneiden työllistymisestä. Yhteiskuntatieteilijöillä, kuten erityisesti julkiselle sektorille työllistyneillä akateemisilla yleisestikin, ensimmäinen työsuhte on usein määräaikainen. Lisäksi useampi kuin joka kymmenes yhteiskuntatieteilijä arvioi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työnsä olleen koulutusta vastaamaton.

Koulutusta vastaavan työn löytämisen ongelmat näyttävät kuitenkin liittyvän työuran alkuun. Työtilanne paranee niin määrällisestä kuin myös laadullisesta näkökulmasta tarkasteltuna työuran edetessä. Kyselyhetkellä palkkatyössä olevista yhteiskuntatieteilijöistä yli 70 prosentilla oli vakituinen työsuhte ja 4 % työssä olevista vastaajista arvioi, ettei pysty hyödyntämään oppimaansa työssään juuri lainkaan.

Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä sukupuolten väliset erot työllistymisessä ovat melko pienet. Selkeämpiä eroja löytyy, kun tarkastellaan yhteiskuntatieteilijöitä pääaineryhmittäin. Erityisesti työllistymisen laadullisia mittareita käyttäen nähdään, että parhain työllisyystilanne on julkisoikeutta, informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä sekä alue- ja hallintotiedettä lukeneilla vastaajilla. Melko hyvin asiat ovat myös taloustieteitä, viestintää ja sosiaalityötä lukeneilla vastaajilla. Poliitiikan tutkimusta, sosiaalipsykologiaa, sosiaalipolitiikkaa ja sosiologiaa lukeneet vastaajat ovat joutuneet kokemaan muita useammin työttömyyttä työuran ensimmäisen viiden vuoden aikana. Lisäksi he ovat oman subjektiivisen arvionsa perusteella päässeet harvemmin työtehtäviin, joissa he pystyvät hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti ja jotka vastaavat hyvin koulutustasoa.

Kuvioluettelo

- KUVIO 1. Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työnantajasektori sukupuolen mukaan (%)
- KUVIO 2. Pystyikö hyödyntämään yliopistossa oppimiaan asioita ensimmäisessä työssä
- KUVIO 3. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn laatuluokat
- KUVIO 4. Kyselyhetken työnantajasektori sukupuolen mukaan (%) (vain työlliset)
- KUVIO 5. Pystyikö hyödyntämään yliopistossa oppimiaan asioita kyselyhetkellä (vain työlliset)
- KUVIO 6. Kyselyhetken työn laatuluokat (vain työlliset)
- KUVIO 7. Miten hyvin kyselyhetken työ vastaa vaatavuustasoltaan yliopistolista koulutusta (vain työlliset)
- KUVIO 8. Mielenpitäviä kyselyhetken työstä (keskiarvo, vain työlliset)
- KUVIO 9. Työn vaatimusten ja opiskelun antamien valmiuksien kohtaaminen
- KUVIO 10. ”Merkitys työssä – opiskelu kehitti” -keskiarvojen erotus (=”kuilu”)
- KUVIO 11. Valmistuneet yliopistoittain (ALUE, N = 89)
- KUVIO 12. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (ALUE)
- KUVIO 13. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (ALUE)
- KUVIO 14. Valmistuneet yliopistoittain (INFO, N = 24)
- KUVIO 15. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (INFO)
- KUVIO 16. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (INFO)
- KUVIO 17. Valmistuneet yliopistoittain (JOIK, N = 51)
- KUVIO 18. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (JOIK)
- KUVIO 19. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (JOIK)
- KUVIO 20. Valmistuneet yliopistoittain (POTU, N = 118)
- KUVIO 21. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (POTU)
- KUVIO 22. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (POTU)
- KUVIO 23. Valmistuneet yliopistoittain (SPOL, N = 65)
- KUVIO 24. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (SPOL)
- KUVIO 25. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (SPOL)
- KUVIO 26. Valmistuneet yliopistoittain (SPSY, N = 62)
- KUVIO 27. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (SPSY)
- KUVIO 28. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (SPSY)
- KUVIO 29. Valmistuneet yliopistoittain (STYÖ, N = 90)
- KUVIO 30. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (STYÖ)
- KUVIO 31. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (STYÖ)
- KUVIO 32. Valmistuneet yliopistoittain (SOSI, N = 91)
- KUVIO 33. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (SOSI)
- KUVIO 34. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (SOSI)
- KUVIO 35. Valmistuneet yliopistoittain (TALO, N = 63)

- KUVIO 36. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (TALO)
KUVIO 37. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (TALO)
KUVIO 38. Valmistuneet yliopistoittain (VIES, N = 63)
KUVIO 39. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (VIES)
KUVIO 40. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (VIES)

Taulukkoluetelo

- TAULUKKO 1. Vastausprosentit ja vastanneiden lukumäärät yliopistoittain
TAULUKKO 2. Vastajat pääaineryhmittäin
TAULUKKO 3. Työmarkkinatilanne valmistumishetkellä
TAULUKKO 4. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työsuhteen laatu
TAULUKKO 5. Työuran ensimmäiset viisi vuotta
TAULUKKO 6. Työmarkkinatilanne syksyllä 2007
TAULUKKO 7. Työtehtävien luonne syksyllä 2007 (vain työlliset)
TAULUKKO 8. Työsuhteen laatu syksyllä 2007 (vain työlliset)
TAULUKKO 9. Bruttopalkka syksyllä 2007 säännölliset lisät mukaan lukien (vain kokopäivätyössä olevat, palkka euroina mediaanin mukaisessa järjestyksessä)
TAULUKKO 10. Bruttopalkka syksyllä 2007 säännölliset lisät mukaan lukien (vain kokopäivätyössä olevat, palkka euroina mediaanin mukaisessa järjestyksessä)
TAULUKKO 11. Työmarkkinatilanne (ALUE)
TAULUKKO 12. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (ALUE)
TAULUKKO 13. Päätyönantaja (ALUE)
TAULUKKO 14. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (ALUE)
TAULUKKO 15. Työtehtävien luonne (ALUE)
TAULUKKO 16. Työtehtävien laatuluokat (ALUE)
TAULUKKO 17. Työmarkkinatilanne (INFO)
TAULUKKO 18. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (INFO)
8 TAULUKKO 19. Päätyönantaja (INFO)
TAULUKKO 20. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (INFO)
TAULUKKO 21. Työtehtävien luonne (INFO)
TAULUKKO 22. Työtehtävien laatuluokat (INFO)
TAULUKKO 23. Työmarkkinatilanne (JOIK)
TAULUKKO 24. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (JOIK)
TAULUKKO 25. Päätyönantaja (JOIK)
TAULUKKO 26. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (JOIK)
TAULUKKO 27. Työtehtävien luonne (JOIK)
TAULUKKO 28. Työtehtävien laatuluokat (JOIK)

- TAULUKKO 29. Työmarkkinatilanne (POTU)
TAULUKKO 30. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (POTU)
TAULUKKO 31. Päätyönantaja (POTU)
TAULUKKO 32. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (POTU)
TAULUKKO 33. Työtehtävien luonne (POTU)
TAULUKKO 34. Työtehtävien laatuluokat (POTU)
TAULUKKO 35. Työmarkkinatilanne (SPOL)
TAULUKKO 36. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (SPOL)
TAULUKKO 37. Päätyönantaja (SPOL)
TAULUKKO 38. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (SPOL)
TAULUKKO 39. Työtehtävien luonne (SPOL)
TAULUKKO 40. Työtehtävien laatuluokat (SPOL)
TAULUKKO 41. Työmarkkinatilanne (SPSY)
TAULUKKO 42. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (SPSY)
TAULUKKO 43. Päätyönantaja (SPSY)
TAULUKKO 44. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (SPSY)
TAULUKKO 45. Työtehtävien luonne (SPSY)
TAULUKKO 46. Työtehtävien laatuluokat (SPSY)
TAULUKKO 47. Työmarkkinatilanne (STYÖ)
TAULUKKO 48. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (STYÖ)
TAULUKKO 49. Päätyönantaja (STYÖ)
TAULUKKO 50. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (STYÖ)
TAULUKKO 51. Työtehtävien luonne (STYÖ)
TAULUKKO 52. Työtehtävien laatuluokat (STYÖ)
TAULUKKO 53. Työmarkkinatilanne (SOSI)
TAULUKKO 54. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (SOSI)
TAULUKKO 55. Päätyönantaja (SOSI)
TAULUKKO 56. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (SOSI)
TAULUKKO 57. Työtehtävien luonne (SOSI)
TAULUKKO 58. Työtehtävien laatuluokat (SOSI)
TAULUKKO 59. Työmarkkinatilanne (TALO)
TAULUKKO 60. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (TALO)
TAULUKKO 61. Päätyönantaja (TALO)
TAULUKKO 62. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (TALO)
TAULUKKO 63. Työtehtävien luonne (TALO)
TAULUKKO 64. Työtehtävien laatuluokat (TALO)
TAULUKKO 65. Työmarkkinatilanne (VIES)
TAULUKKO 66. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (VIES)
TAULUKKO 67. Päätyönantaja (VIES)
TAULUKKO 68. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain (VIES)
TAULUKKO 69. Työtehtävien luonne (VIES)
TAULUKKO 70. Työtehtävien laatuluokat (VIES)
TAULUKKO 71. Kooste laadullisesta työllistymisestä pääaineryhmittäin

1 Johdanto

Tietoja akateemisten työmarkkinoille sijoittumisesta on varsin paljon saatavilla. Tilastokeskus tuottaa tietoa korkeakoulutettujen määrällisestä työllistymisestä. Tieto onko korkeakoulusta valmistunut työssä vai työtön on selkeä ja siksi helppo käyttää. Ei kuitenkaan ole yksilön eikä yhteiskunnan kannalta sama, onko akateemisen tutkinnon suorittanut työssä siivojana vai tutkijana. Monet ammattiliitot seuraavat jäseniensä työmarkkinoille sijoittumista erilaisin kyselyin. Esimerkiksi Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL ry on tehnyt säännöllisesti työmarkkinatutkimuksia vuodesta 1994 alkaen. Ammattiliittojen tutkimuksissa painopiste on usein kytkeytynyt kunkin liiton edunvalvontatyöhön ja lisäksi ne kattavat vain tietyn alan valmistuneiden tilanteen.

Suutari esitti LAASER-hankkeen loppuraportissaan ”Korkeakoulutettujen työelämäurien alkuvuodet” valtakunnallisen seurantajärjestelmän kehittämistä, jotta korkeasti koulutettujen työllistymisestä saadaan kattava kuva. Suutarin näkemyksen mukaan työllistymisen seurannan tulee olla säännönmukaista, ala- ja aluekohtaisesti kattavaa sekä sen tulee mitata määrällistä ja laadullista työllistymistä. Yliopistojen ura- ja rekrytointipalveluista koostuva Aarresaari-verkosto lähti kehittämään osin LAASER-hankkeen ja osin omien sijoittumisseurantojen pohjalta valtakunnallista uraseurantaa.

Aarresaari-verkoston kehittämää uraseurantaa on toteutettu säännöllisesti usean vuoden ajan ja se kattaa tällä hetkellä kokonaisuudessaan taideteollista koulutusala lukuun ottamatta kaikki koulutusalat. Seurannan kohderyhmänä on viisi vuotta aiemmin ylemmän korkeakoulututkinnon tai ns. päättyvän alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet¹. Esimerkiksi vuonna 2003 tutkinnon suorittaneista 98 % saa uraseurantakyselyn.

Uraseurantakyselyn pääpaino on työllistymisen laatuun liittyvissä kysymyksissä, koska kyseistä tietoa ei ole ollut aiemmin saatavissa kattavasti kaikilta koulutusaloilta. Työllistymisen laadun mittaamiseen ei ole kehitetty yhtä yksiselitteistä määritelmää, joten uraseurannassa laadullista työllistymistä on pyritty valottamaan mahdollisimman monesta näkökulmasta. Uraseurantalomake sisältää kysymyksiä työuran alkuvaiheista koko viiden vuoden ajanjaksolta. Yksityiskohtaisemmin valmistuneilta on pyydetty tietoja ensimmäisestä valmistumisen jälkeisestä ja kyselyhetken työsuhteesta.

---

¹ Näitä tutkintoja ovat farmaseutti, lastentarhanopettaja sekä oikeusnotaari.

Tämän raportin taustalla on uraseurannassa kerätty työllistymiseen ja työuraan liittyvä tieto. Raportin aluksi esitellään käytettyä aineistoa ja sen käsittelyä. Kolmannessa luvussa luodaan katsaus yhteiskuntatieteilijöiden työuraan ja verrataan sitä muilta koulutusaloilta valmistuneiden työuriin. Ensisijaiseksi vertailuryhmäksi on valittu kauppatieteellinen koulutusala. Neljännessä luvussa tuodaan esille yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisäisiä eroja tarkastelemalla työllistymistä pääaineryhmittäin. Viidenteen lukuun on koottu havaintoja yhteiskuntatieteilijöiden työllistymisestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä kahden edellisen luvun pohjalta. Raportti on tehty Aarresaari-verkoston ja Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL ry:n yhteistyönä.

2 Aineiston kuvailua

Aarresaari-verkoston toteuttamassa uraseurannassa kerätään työllistymistietoa kaikilta koulutusaloilta valmistuneilta. Analysoitava yhteiskuntatieteilijöitä koskeva aineisto on erotettu valtakunnallisesta kaikki koulutusalat kattavasta aineistosta. Erotteluperusteena on käytetty suoritettua tutkintoa, eli yhteiskuntatieteilijöiden aineisto koostuu hallintotieteiden, valtiotieteiden tai yhteiskuntatieteiden maisterin sekä *politics magister* -tutkinnon suorittaneista. Aineistossa on kaikkiaan 716 vuonna 2002 valmistuneet yhteiskuntatieteilijän vastaukset. Yhteiskuntatieteilijöiden vastausaktiivisuus on 61 %, sillä kaikkiaan yhteiskuntatieteellisellä koulutusallalla suoritettiin vuonna 2002 yhteensä 1 172 ylempää korkeakoulututkintoa (OPM, KOTA-tietokanta). Vastausaktiivisuutta voidaan pitää hyvänä.

Uraseurantahankkeen yleisenä periaatteena on, että kaikista kyselylomakkeen kysymyksistä vähintään neljä viidestä on kaikille vastaajille yhteisiä. Tämän lisäksi kullakin yliopistolla on mahdollisuus ottaa mukaan myös omiin erityistarpeisiinsa liittyviä kysymyksiä. Näitä mahdollisia ylimääräisiä kysymyksiä ei ole käsitelty tässä tutkimuksessa. Esimerkki käytetystä kyselylomakkeesta löytyy liitteestä 13.

Lomakkeessa on vain muutamia kysymyksiä, jotka koskevat koko valmistumisen jälkeistä aikaa. Työuran sekä muiden tapahtumien selvittäminen yksityiskohtaisesti ensimmäisen viiden vuoden ajalta tekisi kyselylomakkeen täyttämisen nykyistä huomattavasti työläemmäksi, mikä puolestaan hyvin todennäköisesti näkyisi vastausaktiivisuudessa negatiivisesti. Niinpä vastaajilta tiedusteltiin tarkemmin vain ensimmäisestä valmistumisen jälkeisestä sekä kyselyhetken työstä.

Aineiston analysoinnissa on käytetty pääasiassa kuvailevia tilastollisia menetelmiä, kuten prosenttiosuuksia, keskilukuja sekä graafisia esityksiä. Joidenkin tekijöiden kohdalla on lisäksi tarkasteltu tilastollisia merkitsevyyksiä. Tilastollisesti merkitsevät riippuvuudet tarkoittavat tässä raportissa alle viiden prosentin merkitsevyystasoa ($p < 0,05$). Luvussa 3 yhteiskuntatieteilijöiden tuloksia on verrattu muilta koulutusaloilta valmistuneisiin.

Kyselyyn vastanneet

Tutkimus toteutettiin vuoden 2007 lopulla (syyskuu – marraskuu) postikyselynä ja tähän liittyvistä käytännön järjestelystä vastasi kunkin yliopiston ura- ja rekrytointipalvelut. Kyselyyn oli mahdollista vastata paperilomakkeen ohella myös verkossa. Saatujen vastausten tallennus on tehty keskitetysti Tampereen yliopiston tilastotieteen laitoksella. Näin on pyritty minimoimaan tallennusprosessin aikana mahdollisesti esiintyvät vastausten erilaiset tulkinnat.

Kyselyyn vastanneet ovat opiskelleet yhdeksässä eri yliopistossa. Taulukossa 1 on kerrottu vastanneiden määrät yliopistoittain sekä myös kustakin yliopistosta jatkossa käytettävä lyhenne. Vastausaktiivisuudessa eri yliopistojen välillä on peräti yli 20 prosenttiyksikön ero. Aktiivisimmin ovat vastanneet Lapin yliopistosta valmistuneet yhteiskuntatieteilijät, heikoimmin puolestaan Jyväskylän yliopistosta valmistuneet. Naiset ovat vastanneet selvästi miehiä useammin. Naisten vastausprosentti on 64, kun miehistä kyselyyn vastasi vain 53 %

TAULUKKO 1. Vastausprosentit ja vastanneiden lukumäärät yliopistoittain²

N	Vastausprosentti	Naiset vast-%	Yhteensä (N)	Naiset (N)
Helsingin yliopisto (HY)	67	69	196	143
Joensuun yliopisto (JoY)	59	56	44	31
Jyväskylän yliopisto (JY)	47	57	42	27
Kuopion yliopisto (KY)	63	64	31	27
Lapin yliopisto (LY)	71	60	59	48
Tampereen yliopisto (TaY)	59	62	197	149
Turun yliopisto (TY)	62	80	73	56
Vaasan yliopisto (VY)	64	70	27	23
Åbo Akademi (ÅA)	51	58	47	38
Koko aineisto	61	64	716	542

Yhteiskuntatieteellinen koulutusala on jaettu pääaineiden perusteella kymmeneen ryhmään. Ryhmäjoon keskeisimpänä perusteena on SVAL:n ja Aarresaari-verkoston yhteinen näkemys opintosisällöltään samantyyppisistä pääaineista, jotka vaihtelevat nimiltään eri yliopistoissa. Opintosisällöltään samankaltaisten pääaineiden lisäksi kriteerinä oli vastaajien lukumäärä. Lukumäärältään hyvin pienet ryhmät eivät ole analyysin kannalta mielekkäitä. Kyseessä ei siis ole ainoa mahdollinen jako, vaan lähes 50 erinimisestä yhteiskuntatieteellisen koulutusalan pääaineesta on mahdollista muodostaa muitakin kokonaisuuksia. Tätä raporttia varten luodut pääaineryhmät ja niihin valikoituneista pääaineista valmistuneiden vastaajien lukumäärät ovat alla taulukossa 2. Kuhunkin ryhmään kuuluvien vastaajien pääaineiden nimet on lueteltu liitteessä 1.

² Vastausprosentit on laskettu tutkinnon suorittaneista. Kyselyn saaneista lasketut vastausprosentit ovat joitain prosenttiyksikköjä korkeammat.

TAULUKKO 2. Vastajat pääaineryhmittäin

Pääaineryhmä	Yhteensä (N)	Naiset (N)	Naiset (%)	Iän keskiarvo valmistuessa
Alue- ja hallintotiede (ALUE)	89	59	66	30,8
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (INFO)	24	17	71	30,7
Julkisoikeus (JOIK)	51	39	76	34,5
Politiikan tutkimus (POTU)	118	83	70	28,5
Sosiaalipolitiikka (SPOL)	65	53	82	31,8
Sosiaalipsykologia (SPSY)	62	52	84	29,3
Sosiaalityö (STYO)	90	87	97	31,5
Sosiologia (SOSI)	91	70	77	30,8
Taloustieteet (TALO)	63	26	41	29,4
Viestintä (VIES)	63	56	89	28,5
Koko aineisto	716	542	76	30,4

Kuten taulukosta 2 nähdään, ainoastaan taloustieteessä miehiä on naisia enemmän. Naisvaltaisin pääaineryhmä on sosiaalityötä lukeneet. Kaikkiaan vastaajista naisia on 76 %, kun kaikista vuonna 2002 valmistuneista yhteiskuntatieteilijöistä naisia oli 72 %. Naiset ovat siis aineistossa hieman yliedustettuina.

Pääaineryhmiin jaoteltujen vastaajien valmistumishetken iän keskiarvossa ei ole merkittäviä eroja. Nuorimpina näyttävät valmistuvan politiikan tutkimusta sekä viestintää lukeneet vastaajat. Selvästi keski-ikänsä vanhimpia ovat julkisoikeutta lukeneet vastaajat. Kokonaisuudessaan yhteiskuntatieteilijät ovat valmistuessaan vanhempia kuin akateemiset keskimäärin. Muilta koulutusaloilta valmistuneiden iän keskiarvo valmistumishetkellä on 29,4 vuotta, eli vuoden alempi kuin yhteiskuntatieteelliseltä koulutusosalta valmistuneilla.

Valtakunnallisessa kaikki 17 koulutusala käsittävässä aineistossa koulutusalat on jaoteltu generalisti- ja professioaloihin. Käytetyn jaottelun pohjana on selkeä pätevyysvaatimus. Professiokoulutukseksi valtakunnallisessa aineistossa katsottiin eläinlääketieteellinen, farmasian, hammaslääketieteellinen, kasvatustieteellinen (pl. ns. yleinen kasvatustiede), lääketieteellinen, oikeustieteellinen, psykologian sekä terveystieteiden koulutusalat. Lisäksi professiokoulutukseksi laskettiin arkkitehdit sekä aineenopettajat humaniselta sekä luonnontieteen koulutusaloilta, jos kyseinen taustatieto oli käytettävissä. Myöskään jako professo- ja generalistikoulutuksen välillä ei ole täysin yksiselitteinen, joten myös muut jaotteluperusteet kuin tässä esitetty ovat mahdollisia.

Edellä kerrottu jaottelu generalisteihin ja professiokoulutuksen saaneisiin koettiin liian karkeaksi yhteiskuntatieteelliselle koulutusosalalle. Yksityiskohtaisemman analyysin saamiseksi tässä raportissa päätettiin käyttää luokkaa puoliprofessio. Kysei-

nen luokka sijoittuu generalistien ja professiokoulutuksen saaneiden väliin. Lisäksi se on määrittelyltään epätäsmällisempi kuin esimerkiksi professiokoulutuksen määrittely. Puoliprofessioluokan tausta-ajatuksena on sijoittaa omaan ryhmään ne oppiaineet, joista valmistuneet koulutus näyttäisi ohjaavan tietyn tyyppisiin ammatteihin, vaikka tehtäviin sijoittumisen taustalla ei ole suoraa pätevyysvaatimusta. Esimerkkinä tällaisesta koulutuksesta yhteiskuntatieteellisellä alalla on viestinnän koulutus. Jaottelu tehtiin koulutuksesta olevan ennakkokäsityksen pohjalta ja sen toimivuutta tullaan pohtimaan luvussa viisi raportissa esiin tulleiden tulosten perusteella. Yhteiskuntatieteellisellä koulutusalueella professiokoulutukseksi on laskettu sosiaalityö (N = 90). Puolittaisiksi professioiksi on katsottu informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä, julkisoikeutta sekä viestintää lukeneet vastaajat (N = 138). Loput taulukossa 2 esitellyistä pääaineryhmistä valmistuneet luokiteltiin generalisteiksi (N = 488).

3 Yhteiskuntatieteilijöiden sijoittuminen työelämään

Tässä luvussa käydään läpi yleisemmällä tasolla yhteiskuntatieteilijöiden sijoittumista. Taustamuuttujina käytetään edellisessä luvussa kerrottua yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisäistä jaottelua professio, puoliprofessio ja generalisti sekä myös sukupuolta soveltuvin osin. Lisäksi yhteiskuntatieteilijöiden sijoittumista työelämään verrataan myös muilta koulutusaloilta valmistuneisiin (generalistialat/professioalat). Ensisijaiseksi vertailukohteeksi muista koulutusaloista on valittu kauppatieteelliseltä koulutusosalta valmistuneet, koska aiemmin kerätyn tiedon pohjalta juuri kauppatieteilijät sijoittuvat useimmin samantyyppisiin työtehtäviin kuin yhteiskuntatieteilijät. Tämän luvun kuvioissa kohta ”Generalistialoilta valmistuneet” tarkoittaa generalistisiksi katsotuilta koulutusaloilta (esimerkiksi humanistinen ja luonnontieteellinen koulutusala) valmistuneita pois lukien yhteiskuntatieteilijöiden vastaukset.

Valmistumishetken tilanne

Yhteiskuntatieteilijöiden valmistumishetken työmarkkinatilanne näyttää hyvin samanlaiselta, kun sitä verrataan muilta generalistisilta koulutusaloilta valmistuneiden keskiarvoon (taulukko 3 seuraavalla sivulla). Vastaajista työssä on lähes 70 % ja noin joka seitsemäs vastaaja on työttömänä. Päätoimisena opiskelijana valmistumishetkellä oli 7 % vastaajista. Tässä vaiheessa työvoiman ulkopuolella olevien ryhmässä perhevapaalla olevien osuus on pienempi kuin päätoimisten opiskelijoiden. Kohdan ”Muu tilanne” merkinneet vastaajat ilmoittivat lisätietona muun muassa, että työpaikka oli jo tiedossa, mutta työsuhde ei ollut vielä alkanut.

Yhteiskuntatieteilijänaisten tilanne näyttää hieman paremmalta kuin yhteiskuntatieteilijämiesten. Monella muulla koulutusosalalla tilanne sukupuolten välillä on päinvastainen. Koulutustaustan mukaan tarkasteltuna erot ovat suuremmat. Parhain tilanne opintojen päättyessä näyttäisi olevan sosiaalityötä (= professio) lukeneilla. Myös puoliprofessioksi luokitelluista pääaineista valmistuneiden tilanne näyttäisi olevan parempi kuin generalisteiksi luokitelluista pääaineista valmistuneilla. Valmistumishetken tilanteelle ei kuitenkaan tule antaa suurta painoarvoa, sillä esimerkiksi alueelliset työmarkkinat vaikuttavat tässä vaiheessa voimakkaasti työllistymiseen.

TAULUKKO 3. Työmarkkinatilanne valmistumishetkellä

%	Työssä	Työttö- mänä	Työvoiman ulko- puolella*	Muu tilanne
Yhteiskuntatieteilijät (N = 716)	69,4	15,2	11,6	3,8
Miehet (N =174)	67,2	20,1	7,5	5,2
Naiset (N =542)	70,1	13,7	12,9	3,3
Professio (N = 90)	81,1	7,8	8,9	2,2
Puoliprofessio (N = 138)	73,2	12,3	10,8	3,6
Generalistit (N = 488)	66,2	17,4	12,3	4,1
Kauppätieteilijät (N = 624)	75,2	13,0	9,0	2,9
Muilta generalistialoilta valmistuneet (N = 3394)	68,4	14,9	12,5	4,2
Muilta professioaloilta valmistuneet (N = 1989)	69,5	13,1	14,0	3,4

* = päätoimisena opiskelijana tai perhevapaalla

31 Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta lomake sisälsi kysymyksen työsuhteen laadusta, työnantajasektorista, työpaikan sijainnista, työn luonteesta sekä kysymyksiä työn laadusta suhteessa suoritettuun koulutukseen. Vaikka puhutaan ensimmäisestä valmistumisen jälkeisestä työstä, on huomioitava, että kyseinen työ on voinut alkaa jo ennen valmistumishetkeä tai esimerkiksi perhevapaiden takia vasta kahden vuoden kuluttua ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisesta. Työn alkamisajankohta voi siis vaihdella suuresti.

Ensimmäisen työsuhteen laatu

Yhteiskuntatieteilijöillä määräaikaisten työsuhteiden osuus on verrattain yleisiä työuran alussa, kuten akateemisilla ylipäätään. Yksityiselle sektorille työllistyneet löytävät muille työnantajasektoreille työllistyneitä useammin heti työuransa alussa vakituisia, toistaiseksi voimassa olevia työtehtäviä.

Yhteiskuntatieteilijänaiset ovat päässeet miehiä useammin vakituisiin työsuhteisiin. Suurella osalla muilta koulutusaloilta valmistuneilla tilanne on päinvastainen, kuten oli valmistumishetken työttömyyden kohdalla. Miehet puolestaan ovat lähteneet naisia useammin yrittäjiksi. Tämä puolestaan vastaa muilta koulutusaloilta valmistuneiden tilannetta.

Professiokoulutuksen saaneet yhteiskuntatieteilijät ovat päässeet selvästi useammin heti työuransa alussa vakituiseseen työsuhteeseen. Tämä kertoo osaltaan hy-

västä työllisyystilanteesta. Puoliprofessiokoulutuksen saaneetkin ovat päässeet generalisteja useammin vakituisiin työsuhteisiin. Eniten vakituisia työpaikkoja on ollut tarjolla Pohjois-Pohjanmaalla. Kyseiseen maakuntaan työllistyneistä 60 % oli saanut heti valmistumisen jälkeen vakituisen työn.³

TAULUKKO 4. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työsuhteen laatu

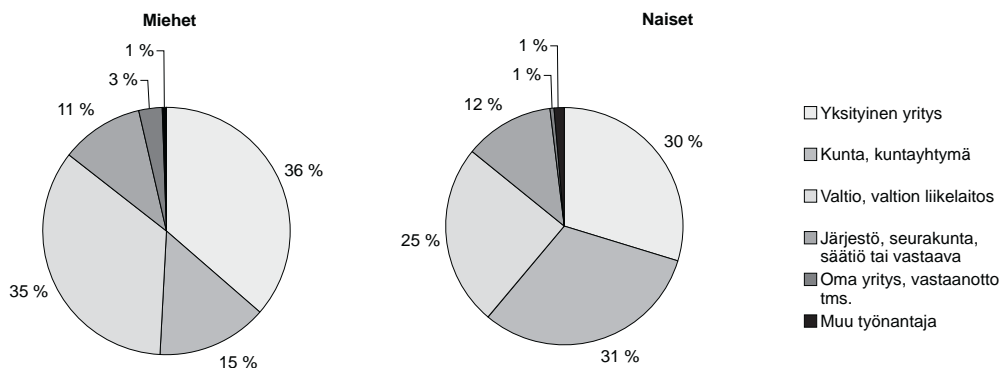
%	Vakituinen kokopäivätyö	Määrä-aikainen kokopäivätyö	Osa-aikatyö	Yrittäjä/freelancer	Työllistetty/töharjoittelu
Yhteiskuntatieteilijät (N = 706)	34,8	53,3	6,2	3,0	2,7
Miehet (N = 174)	28,7	57,5	6,3	6,3	1,1
Naiset (N = 532)	36,8	51,9	6,2	1,9	3,2
Professio (N = 88)	60,2	37,5	2,3	0	0
Puoliprofessio (N = 137)	44,5	43,1	5,8	3,6	2,9
Generalistit (N = 481)	27,4	59,0	7,1	3,3	3,1
Kauppätieteilijät (N = 615)	54,5	38,7	3,6	1,8	1,5
Muilta generalistialoilta valmistuneet (N=3350)	37,9	50,5	7,4	2,4	1,9
Muilta professionaalioilta valmistuneet (N = 1976)	31,1	60,6	6,3	1,3	0,8

Ensimmäinen työnantaja ja työpaikan sijainti

Valmistumisen jälkeen tärkeimpänä työllistäjänä on ollut yksityinen sektori. Lähes joka kolmas vastaajista oli löytänyt työtä yrityksistä. Sekä kuntiin että valtion palvelukseen oli työllistynyt yhtä paljon vastaajia (27 %). Yhteiskuntatieteilijät ovat työllistyneet useammin valtion palvelukseen sekä järjestöihin verrattuna muilta koulutusaloilta valmistuneisiin. Verrattaessa yhteiskuntatieteilijöiden tilannetta kauppätieteilijöihin erot ovat selkeämmät. Kauppätieteilijöistä noin kolme neljäs-
tä on työllistynyt yksityiselle sektorille valmistumisensa jälkeen.

Sukupuolten välillä on nähtävissä selkeä ero (katso kuvio 1). Naiset ovat työllistyneet useammin kuntiin, miehet puolestaan valtion palvelukseen sekä yksityiselle sektorille. Edellä esille tullut miesten toimiminen yrittäjänä naisia useammin näkyy myös erona oman yrityksen perustaneiden osuuksissa alla olevassa kuviossa. Osittain sukupuolten väliset erot sijoittumisessa johtuvat erilaisista pääainevalinnoista.

3 Vertailussa huomioitiin ne ensimmäisen työpaikan sijaintimaakunnat, joihin on työllistynyt yli 10 vastaajaa.

KUVIO 1. Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työnantajasektori sukupuolen mukaan (%)

Puoliprofessioksi luokitelluista pääaineista valmistuneista puolet oli työllistynyt valmistumisensa jälkeen yksityiselle sektorille. Generalisteistakin kolmasosa oli työllistynyt yksityisten yritysten palvelukseen.

Lähes puolet kaikista vastaajista oli työllistynyt Uudellemaalle heti valmistumisen jälkeen. Mielenkiintoista on huomata, että sukupuolten välillä ei ole käytännössä eroa, kun tarkastellaan ensimmäisen työpaikan sijaintimaakuntaa. Varsinkin kun on tiedossa, että naiset ovat sijoittuneet miehiä useammin kuntasektorille töihin. Puoliprofessio-opiskelijoiden saaneista 56 % oli löytänyt töitä Uudeltamaalta. Osaltaan tähän vaikuttaa edellä mainittu yksityiselle sektorille työllistyneiden muita suurempi osuus. Generalisteista vajaa puolet (47 %) oli työllistynyt Uudellemaalle. Yhteiskuntatieteilijöiden tilanne vaikuttaa työpaikan sijainnin osalta hyvin samanlaiselta kauppatieteilijöiden kanssa. Kauppatieteilijöistä hieman yli puolet oli valmistumisensa jälkeen löytänyt työpaikan Uudeltamaalta. Muilta koulutusaloilta valmistuneista vain noin kolmasosa työllistyi valmistumisensa jälkeen Uudellemaalle.

Hieman yli puolet (56 %) yhteiskuntatieteilijöistä oli löytänyt ensimmäisen työpaikkansa opiskelumaakunnastaan. Näyttää siltä, että naiset ovat muuttaneet työn perässä opiskelumaakunnasta johonkin toiseen maakuntaan miehiä useammin. Ero ei tosin ole tilastollisesti merkitsevä. Generalistit ovat muita useammin löytäneet ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan.

Jokaisen yliopistomaakunnan kohdalla kyseisestä maakunnasta valmistuneista suurin ryhmä on löytänyt työn saman maakunnan alueelta. Osaltaan tähän voi vaikuttaa opiskeluaikana luodut suhteet maakunnassa toimiviin työnantajiin. Uudellamaalla opiskelleista yli 90 % oli löytänyt työpaikan Uudeltamaalta. Seuraavaksi eniten (50 %) opiskelumaakunnasta töitä olivat löytäneet Varsinais-Suo-

nessa opiskelleet vastaajat. Lapissa opiskelleista vain kolmasosa oli työllistynyt valmistumisensa jälkeen opiskelumaakuntaan.

Työtehtävien luonne

Yhteiskuntatieteilijöillä, kuten akateemisen tutkinnon suorittaneilla pääsääntöisesti, ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ on asiantuntijatehtävä. Työtehtävän luonne vaihtelee suuresti. Ensimmäisen työn osalta yleisimpänä on asiakastyö. Yhteiskuntatieteilijät työllistyvät myös suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtäviin sekä tutkimuksen pariin. Miesten yleisin ensimmäisen työn luonne on tutkimus ja naisilla selvästi asiakastyö/potilastyö. Erot pääaineryhmien välillä ovat selkeät. Niistä kerrotaan tarkemmin luvussa 4 (katso myös liite 2 taulukko L8).

Työn ja koulutuksen vastaavuus

Vastaajilta kysyttiin oliko vuonna 2002 suoritettu korkeakoulututkinto vaatimuksena ensimmäiseen valmistumisen jälkeiseen työpaikkaan ja miten hyvin vastaaja pystyi hyödyntämään yliopistossa oppimiaan asioita kyseisessä työssä. Näiden kysymysten avulla määriteltiin miten hyvin työ vastaa koulutusta.

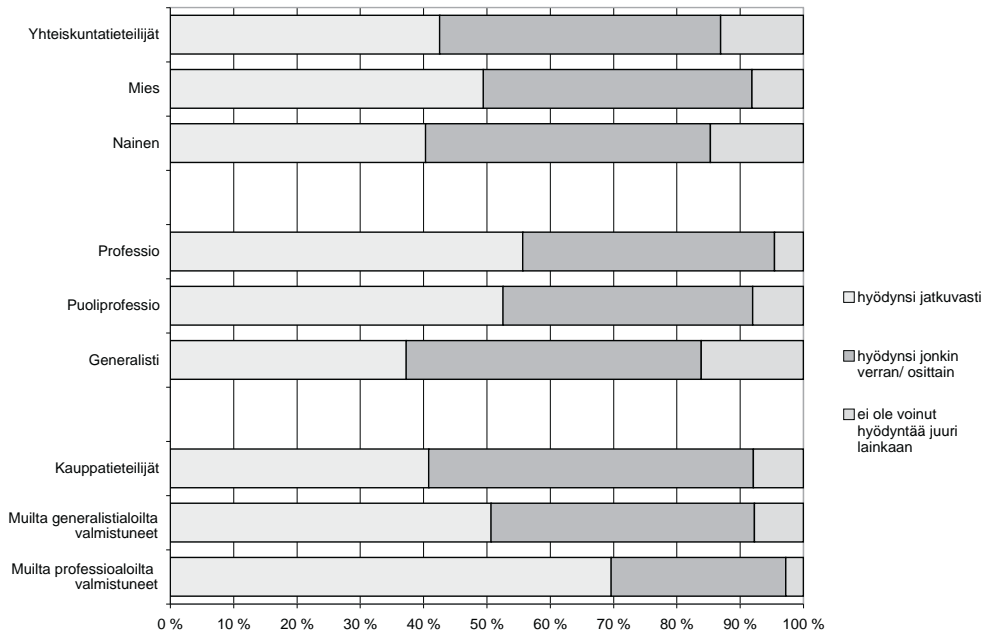
Vain hieman yli puolet (56 %) vastaajista ilmoitti korkeakoulututkinnon olleen vaatimuksena ensimmäiseen työhön. Osuus ei juurikaan eroa muilta generalistialoilta valmistuneiden osuudesta. Myös kauppatieteilijöistä vain hieman yli puolet ilmoitti suoritettuna korkeakoulututkinnon olleen edellytyksenä ensimmäisessä valmistumisen jälkeisessä työssä. Osittain erityisesti kauppatieteilijöiden tilannetta selittää yksityiselle sektorille työllistyminen. Yksityisellä sektorilla on julkista sektoria harvemmin muodollisia pätevyysvaatimuksia työtehtäviin.

Yhteiskuntatieteilijöidenkin kohdalla sosiaalityötä lukeneista (=professio) yhdeksän kymmenestä ilmoitti korkeakoulututkinnon olleen edellytyksenä ensimmäisessä työssä. Hieman yllättäen puoliprofession kouluttautuneista vastaajista yli puolet ilmoitti, ettei ensimmäisessä työssä ollut edellytyksenä suoritettu korkeakoulututkinto. Tuloksen taustalla on todennäköisesti edellä mainittu yksityiselle sektorille työllistymisen vaikutus. Generalistivastaajista hieman yli puolet (55 %) ilmoitti korkeakoulututkinnon olleen työtehtävän edellytyksenä. Kaikkiaan 7 % vastaajista merkitsi vaihtoehdon ”Ei tiedä” kysyttäessä vaadittiinko työssä korkeakoulututkintoa. Heistä lähes puolet työskenteli yksityisellä sektorilla.

Parempi kuva työn ja koulutuksen vastaavuudesta saadaan tarkastelemalla vastaajien subjektiivista arviota siitä, miten hyvin he pystyvät hyödyntämään oppimaansa työssään. 42 % vastaajista ilmoitti hyödyntävänsä yliopistossa oppimiaan asioita työssään jatkuvasti ja 44 % jonkin verran. Koulutustaan vastaamattomassa työssä (= ei voinut hyödyntää oppimiaan asioita juuri lainkaan) oli peräti 13 prosenttia vastaajista. Tämä osuus on viisi prosenttiyksikköä korkeampi kuin kauppatieteili-

jöillä. Koulutustaan vastaamattomassa työssä olevista yhteiskuntatieteilijöistä yli puolet oli työssä yksityisellä sektorilla ja kolmasosa asiakas-/potilastyössä.

Miehet ovat päässeet naisia useammin työtehtäviin, jossa he voivat hyödyntää oppimaansa. Ero on tilastollisesti merkitsevä. Naisista peräti joka seitsemäs oli valmistumisensa jälkeen työssä, jossa hän ei pystynyt hyödyntämään oppimaansa juuri lainkaan. Kuviosta 2 nähdään myös koulutustaustan ero. Kun koulutus tähtää tiettyyn ammattiin, työn hakeminen valmistumisen jälkeen on usein suoraviivaisempaa verrattuna generalistisen koulutuksen saaneisiin.

KUVIO 2. Pystyikö hyödyntämään yliopistossa oppimaansa asioita ensimmäisessä työssä

Työllistymisen tarkoituksenmukaisuutta voidaan arvioida myös hyödyntäen Englannissa sovellettua työpaikkojen laatuluokitusta (Elias et al. 1999). Kyseisen luokituksen avulla työpaikat jaetaan neljään ryhmään sen perusteella, vaaditaan-ko työhön korkeakoulututkinto ja pystyykö vastaaja hyödyntämään oppimaansa työssään.⁴

4 Ryhmä A, Oman alan akateemiset ammatit: Tehtäviin vaaditaan korkeakoulututkinto, ja vastaaja pystyy hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti tai jonkin verran. Tämän ryhmän työpaikat vastaavat alan perinteistä tarkoituksenmukaista sijoittumista.

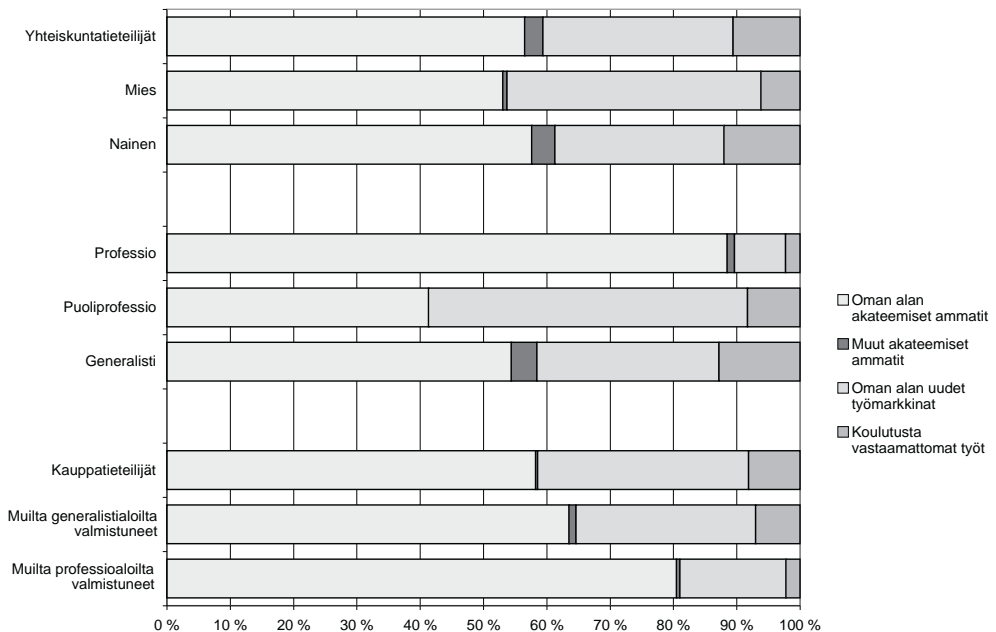
Ryhmä B, Muut akateemiset ammatit: Tehtäviin vaaditaan korkeakoulututkinto, mutta vastaaja ei pysty hyödyntämään oppimaansa juuri lainkaan. Kyseessä ovat siis muiden kuin oman koulutusalan akateemiset ammatit.

Ryhmä C, Oman alan uudet työmarkkinat: Tehtäviin ei vaadita korkeakoulututkintoa, mutta vastaaja pystyy hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti tai jonkin verran. Tämän ryhmän tehtävissä voi hyödyntää yliopistokoulutuksessa hankittua osaamista, mutta niihin ei ainakaan toistaiseksi vaadita muodollista pätevyyttä. Ryhmään sijoittuvat myös niin sanotut ”sisääntuloammatit”, joiden voidaan katsoa olevan työuran jatkon kannalta tarkoituksenmukaisia.

Ryhmä D, Koulutusta vastaamattomat työt: Tehtäviin ei vaadita korkeakoulututkintoa, eikä vastaaja pysty hyödyntämään oppimaansa juuri lainkaan. Sijoittuminen tämän ryhmän työpaikkoihin on yliopistokoulutuksen näkökulmasta epätarkoituksenmukaista, sillä tutkinnosta ei ole hyötyä työpaikan saamisessa, eikä tehtävissä voi hyödyntää akateemisten opintojen tuottamaa osaamista.

Tehdyn luokituksen perusteella 57 % vastaajista on päässyt heti valmistumisensa jälkeen oman alan akateemiseen ammattiin. Vastaajista 30 % on työssä, jossa hän pystyy hyödyntämään oppimaansa, mutta korkeakoulututkinto ei ole ollut työtehtävän edellytyksenä. Koulutusta vastaamattomassa työssä olevia vastaajia on tämän jaottelun perusteella 11 %. Esimerkkejä kuhunkin laatuluokkaan sijoittuneista ammattinimikkeistä pääaineryhmittäin on esitetty liitteissä 3-12. Sama ammattinimike voi sijoittua useaan eri laatuluokkaan. Tämä selittyy sekä varsinaisten työtehtävien vaihtelulla että vastaajan arvion subjektiivisuudella.

Myös tämän luokittelun perusteella naiset ovat joutuneet vastaanottamaan miehiä useammin koulutusta vastaamattoman työn. Naisten osuus (12 %) on kaksinkertainen miesten osuuteen verrattuna. Profession valmistuneet ovat päässeet selkeästi eniten oman alan akateemiseen ammattiin. Tässäkin puoliprofessioksi luokitelluista pääaineista valmistuneiden oman alan akateemisissa ammatissa olevien alhaista osuutta selittää työllistyminen yksityiselle sektorille.

KUVIO 3. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn laatuluokat

3.2 Ensimmäiset viisi vuotta

Joka kymmenes vastaaja ilmoitti, ettei ole osallistunut valmistumisensa jälkeen koulutukseen. Osuus on sama verrattaessa tulosta muilta koulutusaloilta valmistuneiden keskiarvoon. Kauppatieteilijöistä peräti joka kuudes vastaaja ilmoitti, ettei ole osallistunut koulutukseen maisteritutkinnon jälkeen. Vastaajat saivat valita annetuista vaihtoehtoista useita, joten valmistumisen jälkeistä kouluttautumista kuvaavat prosenttiosuudet eivät summaudu sataan.

Selkeästi yleisin kouluttautumisen muoto on työnantajan järjestämä tai kustantama koulutus, johon lähes kaksi vastaajaa kolmesta ilmoitti osallistuneensa. 15 % yhteiskuntatieteilijöistä on osallistunut ammatilliseen erikoistumiskoulutukseen. Osuus on kaksi prosenttiyksikköä alhaisempi kuin muilta koulutusaloilta valmistuneilla keskimäärin.

Tieteellisiä jatko-opintoja ilmoitti suorittaneensa 18 % ja kokonaan toisen korkeakoulututkinnon kertoi suorittaneensa 10 % yhteiskuntatieteilijöistä. Nämä osuudet ovat hieman alhaisempia kuin muilta koulutusaloilta valmistuneilla keskimäärin. Yleisimpänä toisena korkeakoulututkintona on oikeustieteen kandidaatin tutkinto. Moni oli suorittanut toisen tutkinnon myös joko kasvatustieteen tai kauppatieteen koulutusosalta.

Yhteiskuntatieteilijät ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 8 kuukautta. Keskiarvo on kolme kuukautta alhaisempi kuin kauppatieteilijöillä, mutta käytännössä sama kuin muilta koulutusaloilta valmistuneiden keskiarvo. Yhteiskuntatieteilijät ovat olleet koulutustasoaan vastaavassa työssä 4 vuotta 3 kuukautta (katso taulukko 5). Tämä vastaa muilta generalistialoilta valmistuneiden keskiarvoa.

Yhteiskuntatieteilijämiehet ovat olleet yhteiskuntatieteilijänaisia pidempään koulutustasoa vastaavassa työssä. Ero ei kuitenkaan ole tilastollisesti merkitsevä, kun huomioidaan naisten pidemmät perhevapaat. Generalisteiksi luokitelluilla yhteiskuntatieteilijöillä koulutustasoa vastaava työssäoloaika on lyhin.

Yhteiskuntatieteilijöillä on ollut keskimäärin 2,3 työnantajaa työuransa ensimmäisen viiden vuoden aikana. Kauppatieteilijöillä työnantajia on ollut keskimäärin kaksi ja muilta generalistisilta koulutusaloilta valmistuneilla työnantajia on ollut keskimäärin 2,1. Yhteiskuntatieteilijöiden työuran alku on ollut varsin tyypillinen akateemisille, kun tarkastellaan erillisten työsuhteiden lukumäärää. Työsuhteita on ollut keskimäärin 4,2. Miehillä on ollut naisia enemmän työsuhteita, ja myös miesten työnantajien lukumäärän keskiarvo on suurempi kuin naisten. Pääaineluokittelun perusteella generalisteiksi katsotuilla yhteiskuntatieteilijöillä on ollut eniten erillisiä työsuhteita.

TAULUKKO 5. Työuran ensimmäiset viisi vuotta

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
Yhteiskuntatieteilijät (N = 707)	4 v 3 kk	4,2	31,7
Miehet (N = 169)	4 v 6 kk	4,8	30,2
Naiset (N = 538)	4 v 3 kk	4,2	32,2
Professio (N = 90)	4 v 7 kk	3,5	16,7
Puoliprofessio (N = 138)	4 v 7 kk	4,1	24,8
Generalisti (N = 488)	4 v 2 kk	4,4	36,5
Kauppatieteilijät (N = 617)	4 v 5 kk	3,0	24,3
Muilta generalistialoilta valmistuneet (N = 3367)	4 v 3 kk	4,0	31,2
Muilta professionaalioilta valmistuneet (N = 1977)	4 v 4 kk	4,8	28,6

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Lähes kolmasosa yhteiskuntatieteilijöistä on ollut työttömänä työuransa alkutai-paleella. Osuus on hieman korkeampi kuin muilta generalistisilta koulutusaloilta valmistuneilla ja selvästi korkeampi kuin kauppatieteilijöillä keskimäärin. Koetun työttömyyden yleisyydessä löytyy eroja myös yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä. Generalisteiksi luokitelluista pääaineista valmistuneilla on esiintynyt eniten työttömyyttä. Sen sijaan sukupuolten välillä eroa ei käytännössä ole.

Työttömänä olleista yhteiskuntatieteilijöistä lähes kaksi kolmasosaa on ollut työtömänä vain kerran. Kaikkien työttömänä olleiden vastaajien työttömyysajan mediaani on viisi kuukautta. Työttömänä olleista kauppatieteilijöistä lähes kolme neljästä on ollut työttömänä vain kerran ja työttömyysajan mediaani on kolme kuukautta.

Yhteiskuntatieteilijänaiset ovat olleet hieman miehiä useammin työttömänä, mutta työttömyysajan mediaani on naisilla kolme kuukautta lyhyempi kuin miehillä. Miehillä työttömyyskertoja on ollut keskimäärin 1,4 ja miesten työttömyysajan mediaani on seitsemän kuukautta.

Yllättävää oli huomata, että puoliprofessiokoulutuksen saaneilla työttömyyskertojen lukumäärän keskiarvo on korkein (1,8). Generalisteilla työttömyyskertoja oli ollut keskimäärin 1,5. Pisin työttömyysajan mediaani, puoli vuotta, on generalisteilla. Professiokoulutuksen saaneilla yhteiskuntatieteilijöillä työttömyyskertoja on ollut 1,2 ja työttömyysajan mediaani on yksi kuukausi. Voidaan siis todeta, että työuran alun eheyden näkökulmasta generalisteiksi luokitelluilla yhteiskuntatieteilijöillä näyttäisi siis olevan eniten ongelmia.

3.3 Työtilanne syksyllä 2007

Vastaajien tilanne on muuttunut viiden vuoden aikana siirryttäessä valmistumis-
hetkestä kyselyhetkeen. Työttömänä olevien osuus on pienentynyt selvästi. Mie-
hellä työttömyys on edelleen hieman yleisempää kuin naisilla. Sukupuolten välistä
eroa työssä olevien osuuksissa selittää se, että naiset ovat miehiä useammin perhe-
vapaalla. Perhevapaalla olevista vastaajista usealla on olemassa työpaikka, johon
he palaavat perhevapaan päättyessä. Tästä huolimatta kyselyhetkellä perhevapaalla
olevat vastaajat on luokiteltu työvoiman ulkopuolella oleviksi, koska lomakkeessa
ei ole kysytty esimerkiksi perhevapaan alkamisajankohtaa.

TAULUKKO 6. Työmarkkinatilanne syksyllä 2007

%	Työssä	Työttömänä	Työvoiman ulkopuolella*	Muu tilanne
Yhteiskuntatieteilijät (N = 716)	81,4	2,1	14,9	1,5
Miehet (N = 174)	90,8	3,4	5,2	0,6
Naiset (N = 542)	78,4	1,7	18,1	1,8
Professio (N = 90)	72,2	1,1	26,7	0
Puoliprofessio (N = 138)	88,4	1,4	9,4	0,7
Generalistit (N = 488)	81,1	2,5	14,3	2,0
Kauppatieteilijät (N = 623)	88,4	1,4	9,5	0,6
Muilta generalistialoilta valmistuneet (N = 3373)	82,7	2,6	12,5	2,2
Muilta professioaloilta valmistuneet (N = 2061)	80,9	1,3	16,1	1,7

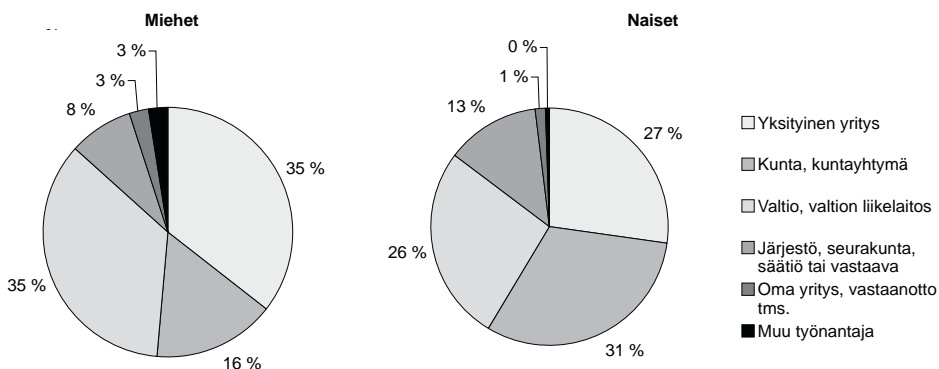
* = päätoimisena opiskelijana tai perhevapaalla

Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä generalisteiksi luokitelluista pääaineis-
ta valmistuneiden keskuudessa työttömyys on vielä kyselyhetkelläkin yleisempää
kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä. Tosin erot työttömänä olevien osuuksissa
ovat merkittävästi pienemmät kuin valmistumishetkellä. Yhtenä mahdollisena se-
lityksenä generalistien heikommalle tilanteelle on se, että työllistymiseen liittyvät
ongelmat työuran alussa heijastuvat myöhempään työuraan (katso esim. Sainio
2008). Yhteiskuntatieteilijöiden työmarkkinatilanne kyselyhetkellä ei juuri eroa
muilta generalistialoilta valmistuneiden tilanteesta.

Työnantaja ja työpaikan sijainti

Kyselyhetkelläkin yksityiset yritykset ovat merkittävin yhteiskuntatieteilijöiden työllistäjä (30 % työssä olevista vastaajista). Tosin yksityisellä sektorilla työskentelevien osuus on laskenut kaksi prosenttiyksikköä valmistumisen jälkeisestä tilanteesta. Valtiolla työllistyneiden osuus on puolestaan kyselyhetkellä hieman korkeampi kuin mitä se oli ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla. Kyselyhetkellä työssä olevista vastaajista 29 % on valtion palveluksessa. Kuntasektorilla työssä olevien osuus on pysynyt ennallaan.

Yhteiskuntatieteilijämiesten työllistyminen eri työnantajasektoreille ei ole juuri muuttunut valmistumisen jälkeisestä tilanteesta kyselyhetkeen tultaessa. Yhteiskuntatieteilijänaisista on kyselyhetkellä työllistynyt kolme prosenttiyksikköä vähemmän yksityiselle sektorille verrattuna ensimmäiseen valmistumisen jälkeiseen työnantajasektoriin.

KUVIO 4. Kyselyhetken työnantajasektori sukupuolen mukaan (%)
(vain työlliset)

Puoliprofessioksi luokitelluista pääaineista valmistuneista vajaa puolet (47 %) oli kyselyhetkellä työssä yksityisellä sektorilla. Osuus on kolme prosenttiyksikköä alhaisempi kuin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla. Generalisteista 29 % oli kyselyhetkellä työssä yrityksissä. Muilta koulutusaloilta valmistuneisiin verrattuna tilanne on sama kuin valmistumisen jälkeenkin. Yhteiskuntatieteilijät ovat työllistyneet useammin valtion palvelukseen sekä järjestöihin.

Kyselyhetkellä yli puolet työssä olevista vastaajista työskenteli Uudellamaalla. Sukupuolten välillä ei ole eroa vertailtaessa työpaikan sijaintimaakuntaa kyselyhetkellä, kuten ei ollut ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työnkään osalta. Ns. puoliprofessiokoulutuksen saaneista 55 % oli työssä Uudellamaalla. Osuus on prosenttiyksikön alhaisempi kuin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn

kohdalla. Generalisteista lähes yhtä moni oli kyselyhetkellä työssä Uudellamaalla. Generalistien kohdalla Uudellamaalla työskentelevien osuus on kasvanut seitsemällä prosenttiyksiköllä viiden vuoden aikana. Professiokoulutuksen saaneista vastaajista vajaa kolmasosa (31 %) oli kyselyhetkellä työssä Uudellamaalla.

Ensimmäisen työn kohdalla todettiin, että yli puolet yhteiskuntatieteilijöistä oli löytänyt työtä opiskelumaakunnastaan. Kyselyhetkellä vastaava osuus on tasan puolet. Joka neljäs vastaaja oli työssä eri maakunnassa, kun verrataan kyselyhetken ja ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn sijaintia.

Työtehtävien luonne

Yhteiskuntatieteilijöistä viidesosa työskentelee kyselyhetkellä suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävissä. Ensimmäiseen valmistumisen jälkeiseen työtehtävään verrattuna asiakastyötä tekevien osuus on laskenut lähes kymmenen prosenttiyksikköä. Kuten muiltakin koulutusaloilta valmistuneilla, yhteiskuntatieteilijöidenkin kohdalla johto- tai esimiestehtävissä toimivien osuus on noussut eniten viiden vuoden aikana. Pääasiassa esimiestehtäviin on siirrytty hallinto-, suunnittelu- tai kehittämistehtävistä.

Miehet ovat edenneet naisia useammin johto- ja esimiestehtäviin. Kyselyhetkelläkin naiset toimivat miehiä useammin asiakastyössä. Muilta osin sukupuolten välillä ei ole merkittäviä eroja työtehtävien luonnetta tarkasteltaessa. Generalisteiksi luokitelluista pääaineista valmistuneet yhteiskuntatieteilijät ovat sijoittuneet kyselyhetkellä muita yhteiskuntatieteilijöitä useammin hallinto-, suunnittelu- ja kehitystehtäviin, tutkimustehtäviin sekä johto- ja esimiestehtäviin.

TAULUKKO 7. Työtehtävien luonne syksyllä 2007 (vain työlliset)⁵

%	Miehet	Naiset	Koko aineisto
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	22,4	21,7	21,9
Johto- ja esimiestehtävät	21,2	13,9	15,9
Asiakastyö	5,1	15,9	12,8
Viestintä- ja mediatyö	10,3	12,6	11,9
Tutkimus	10,9	9,6	9,9
Opetus tai kasvatusta	4,5	5,5	5,2
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	7,7	3,5	4,7
Konsultointi tai koulutus	5,8	3,5	4,2
Muu työ	1,3	5,0	4,0
Lainopillinen työ	5,1	3,3	3,8
Toimisto- ja esikuntatehtävät	3,2	2,5	2,7
Markkinointi ja myynti	1,3	2,8	2,4
Taiteellinen työ	1,3	0,3	0,5
Yhteensä	100	100	100
N	156	397	553

3.4 Kyselyhetken työn laatu

Työllistymisen laatu on yksi tärkeä mittari seurattaessa akateemisten työuraa. Laatu-kriteereinä voidaan pitää mm. työsuhteen laatua, palkkausta, työn ja koulutuksen vastaavuutta niin tason kuin alankin suhteen sekä tyytyväisyyttä työtehtäviin.

3.4.1 Vakituinen vs. määräaikainen työ

Vakituisten työsuhteiden osuus on työuran edetessä kasvanut yhteiskuntatieteilijöiden keskuudessa. Tosin edelleen viiden vuoden kuluttua valmistumisesta vajaa neljäsosa (23 %) yhteiskuntatieteilijöistä työskentelee määräaikaisessa työsuhteessa. Tilanne on samansuuntainen monelta muulta koulutusosalta valmistuneilla. Kaikista kyselyhetkellä määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevistä yhteiskuntatieteilijöistä lähes puolet on työssä valtiolla.

Sukupuolten välillä tilanne on kääntynyt päinvastaiseksi valmistumisen jälkeisestä tilanteesta. Yhteiskuntatieteilijämiehet ovat nyt naisia useammin vakituisissa työsuhteissa. Lisäksi miehet toimivat edelleen naisia useammin yrittäjinä. Koulutusryhmittäin tarkasteltuna tilanne on tasoittunut, mutta erot ovat edelleen nähtävissä. Professiio- ja puoliprofessiokoulutuksen saaneista vastaajista neljä viidestä oli saanut vakituisen työn ja vain noin joka kahdeksas työskenteli määräaikais-

⁵ Työtehtävän luonteen luokittelu ei ole yksiselitteistä ja monet muutkin jaotukset ovat perusteltuja. Lisäksi vastaajien ei aina välttämättä ole helppoa valita pelkästään yksi vaihtoehto kuvaamaan työtehtävän luonnetta. Niinpä työsuhteen luonteen osalta tuloksia kannattaa pitää suuntaa antavina. Tämä tulee erityisesti muistaa vertailtaessa koulutusaloja keskenään.

sa työsuhteessa. Generalisteista määräaikaisessa työsuhteessa toimi vielä viiden vuoden jälkeen yli neljäsosa vastaajista. Työnantajasektori ei selitä kyseistä eroa koulutusryhmien välillä.

TAULUKKO 8. Työsuhteen laatu syksyllä 2007 (vain työlliset)

%	Vakituinen koko- päivätyö	Määrä- aikainen koko- päivätyö	Osa- aikatyö	Yrittäjä/ freelancer	Työllistetty/ työ- harjoittelu
Yhteiskuntatieteilijät (N = 583)	70,5	22,6	3,1	3,3	0,5
Miehet (N = 159)	74,2	19,5	0,6	5,0	0,6
Naiset (N = 424)	69,1	23,8	4,0	2,6	0,5
Professio (N = 64)	79,7	14,1	3,1	3,1	0
Puoliprofessio (N = 122)	80,3	12,3	1,6	4,9	0,8
Generalistit (N = 397)	66,0	27,2	3,5	2,8	0,5
Kauppätieteilijät (N = 551)	83,8	11,8	1,1	3,3	0
Muilta generalisti- aloilta valmistuneet (N = 2798)	68,1	24,8	3,0	3,8	0,3
Muilta professio- aloilta valmistuneet (N = 1669)	70,0	23,5	4,0	2,5	0,1

3.4.2 Työn ja koulutuksen vastaavuus

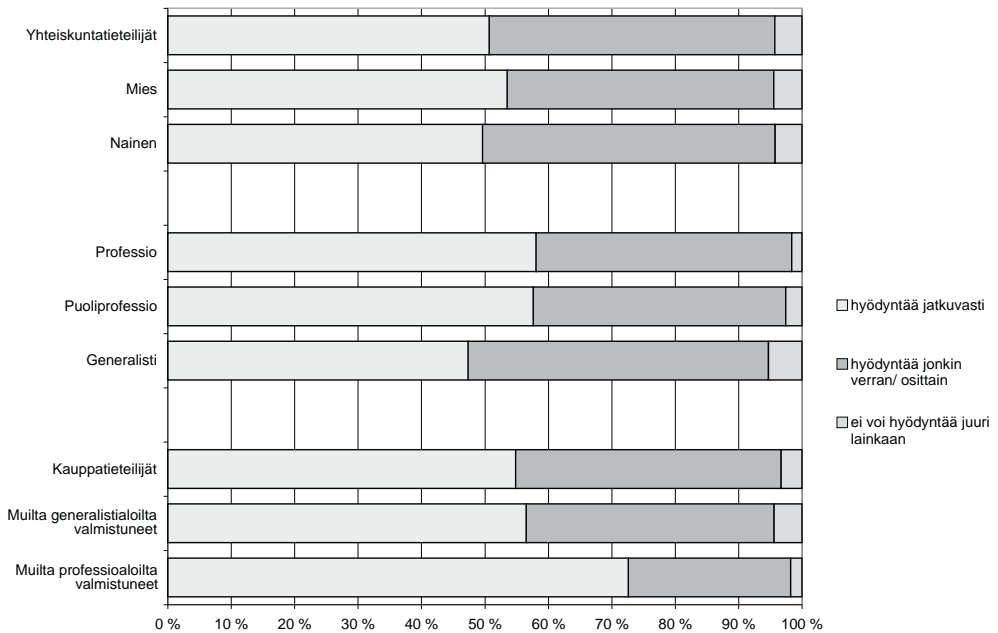
Yhteiskuntatieteilijöiden työn ja koulutuksen vastaavuutta tarkasteltiin kolmen kysymyksen avulla. Vastaajilta tiedusteltiin onko suoritettu korkeakoulututkinto ollut edellytyksenä nykyiseen työhön, pystyykö vastaaja hyödyntämään oppimaansa työssään sekä vastaako työ vaativuustasoltaan koulutusta. Lisänä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta tehtyyn tarkasteluun on kysymys vastaako työ vaativuustasoltaan koulutusta.

Kolme vastaajaa neljästä ilmoitti, että suoritettu korkeakoulututkinto on edellytyksenä kyselyhetken työssä. Osuus on noin 20 prosenttiyksikköä korkeampi kuin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta. Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä tilanne ei ole muuttunut: professioon kouluttautuneista korkeakoulututkintoa edellyttävässä työssä on 94 %, generalisteista 76 % ja puoliprofessiokoulutuksen saaneista 70 %. Myöskään kauppätieteilijöihin tai muilta gene-

ralistialoilta valmistuneisiin verrattuna yhteiskuntatieteilijöiden tilanne kyseisen muuttujan suhteen ei ole muuttunut valmistumisen jälkeisestä tilanteesta.

Työn ja koulutuksen vastaavuus on parantunut merkittävästi viiden vuoden aikana. Noin 5 % työssä olevista vastaajista ilmoitti, ettei pysty hyödyntämään oppimaansa työssään juuri lainkaan. Osuus on selvästi pienempi kuin mitä tilanne oli ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta. Osuus vastaa muilta generalistialoilta valmistuneiden keskiarvoa. Profession valmistuneiden kuten myös kauppatieteilijöiden tilanne on tältä osin parempi.

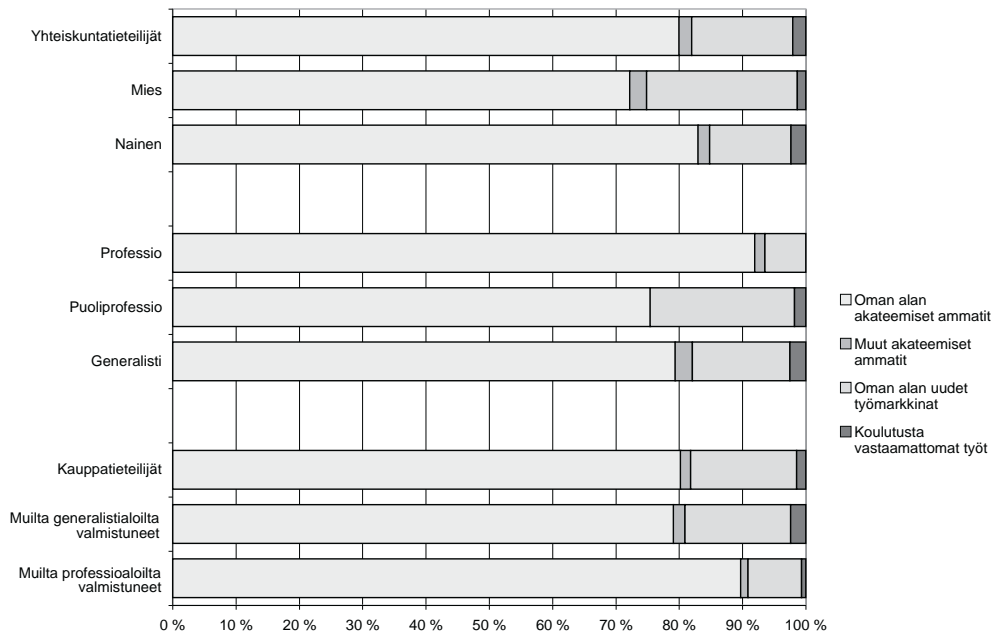
Sukupuolten välillä ei ole merkittäviä eroja arvioissa miten hyvin vastaaja pystyy hyödyntämään oppimaansa kyselyhetken työssään. Sen sijaan myös yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä näkyy ero profession kouluttautuneiden ja generalistien välillä. Profiiksi ja puoliprofiiksi lasketuista pääaineista valmistuneista vain noin kaksi prosenttia arvioi, ettei pysty hyödyntämään oppimaansa työssään juuri lainkaan. Generalisteiksi luokitelluilla yhteiskuntatieteilijöillä kyseinen osuus on yli kaksinkertainen.

KUVIO 5. Pystyikö hyödyntämään yliopistossa oppimiaan asioita kyselyhetkellä (vain työlliset)

Myös kyselyhetken työ on luokiteltu neljään ryhmään. Ryhmien määrittely on sama kuin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla (katso sivu 15 alaviite). Tehdyn ryhmäjaon perusteella yhteiskuntatieteilijänaiset työskentelevät miehiä useammin oman alan akateemisessa tehtävässä. Toisaalta miehistä hieman pienempi osa työskentelee koulutusta vastaamattomassa työssä verrattuna naisiin. Miesten suurempaa osuutta ryhmässä ”Oman alan uudet työmarkkinat” selittää se, että miehet ovat naisia useammin työllistyneet yksityiselle sektorille.

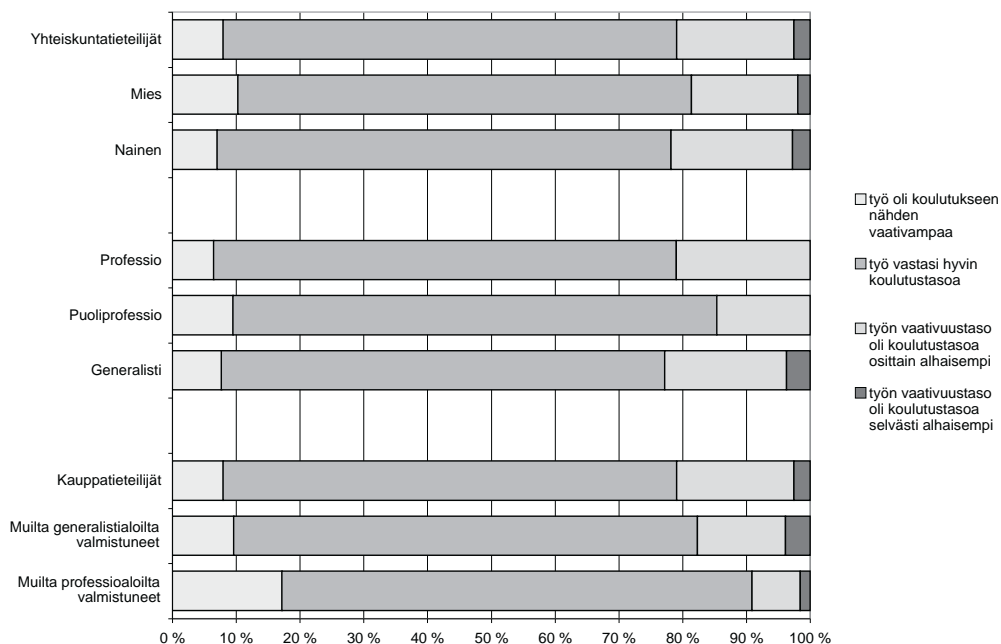
Profession valmistuneista selkeästi pienempi osa työskentelee kyselyhetkellä koulutusta vastaamattomassa työssä verrattuna generalisteihin. Ero on selvä niin yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä kuin myös koko akateemisessa kentässä. Vastaajien jakautuminen eri luokkiin on hyvin samanlainen yhteiskuntatieteilijöillä ja kauppatieteilijöillä.

KUVIO 6. Kyselyhetken työn laatuluokat (vain työlliset)

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta kysyttiin myös mielipidettä, miten hyvin työ vastaa koulutustasoa. Miesten ja naisten välillä mielipide-eroa ei juuri ole. Naisista hieman suurempi osa arvioi työskentelevänsä koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä. Kaikki selvästi koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä toimivista yhteiskuntatieteilijöistä kuuluvat lukemansa pääaineen perusteella generalisteihin.

On huomioitava, että vaikka noin joka viides yhteiskuntatieteilijöistä ilmoitti työskentelevänsä koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä merkittävä osa heistä

KUVIO 7. Miten hyvin kyselyhetken työ vastaa vaativuustasoltaan yliopistollista koulutusta (vain työlliset)

on valinnut kyseisen työn "vapaaehtoisesti". Vapaaehtoisuudella tässä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että vastaaja on valinnut kyseisen työn koska se on hänestä mielenkiintoinen. Vajaa kolmasosa koulutustasoa alaisemmassa työssä olevista yhteiskuntatieteilijöistä on kyseisessä työssä, koska he eivät ole saaneet paremmin koulutustaan vastaavaa työtä.

Suhteutettuna kaikkiin kyselyhetkellä työssä oleviin yhteiskuntatieteilijöihin, 6 % on koulutustasoaan alaisemmassa tehtävässä, koska he eivät ole saaneet paremmin koulutustasoaan vastaavaa tehtävää. Kauppätieteilijöistä 4 % toimi kyselyhetkellä koulutustasoaan alaisemmassa työssä, koska he eivät olleet saaneet paremmin koulutustaan vastaavaa työtä. Kaiken kaikkiaan viisi vuotta ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen 9 % työssä olevista vastaajista työskenteli joko työssä, jossa hän ei pysty hyödyntämään oppimaansa juuri lainkaan, tai koulutustasoaan alaisemmassa työssä, koska hän ei ole saanut paremmin koulutustasoaan vastaavaa työtä.

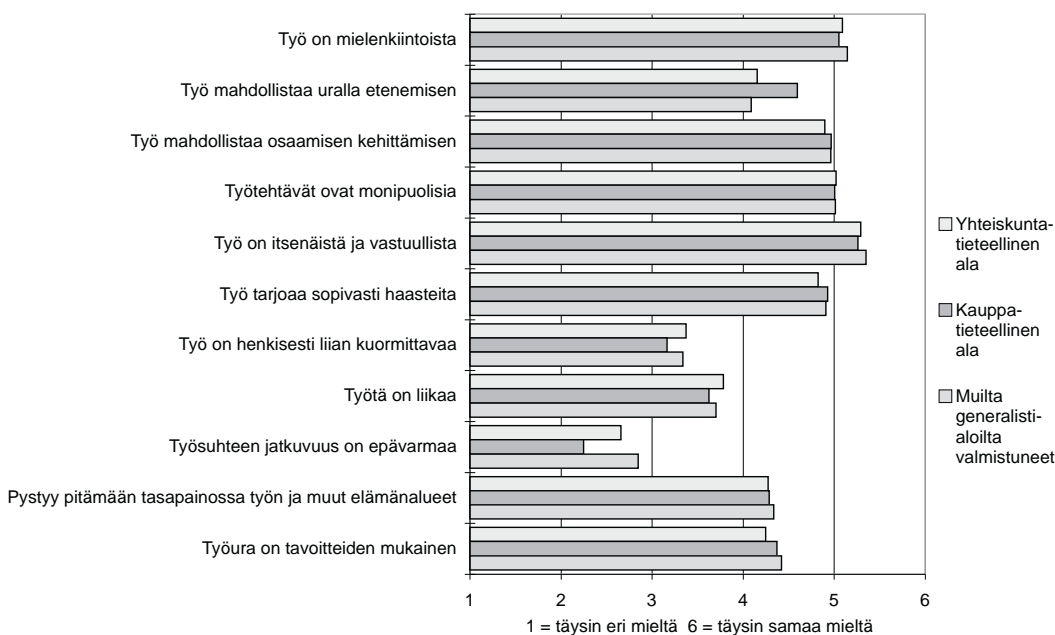
3.4.3 Tyytyväisyys työhön

Vastaajia pyydettiin arvioimaan tyytyväisyyttä työhön yhdentoista väittämän perusteella. Kuviossa 8 on verrattu yhteiskuntatieteilijöiden vastausten keskiarvoja kauppätieteilijöiden sekä muilta generalistisilta koulutusaloilta valmistuneiden vastausten keskiarvoihin jokaisen väitteen kohdalla. Vastausten perusteella yhteis-

kuntatieteilijät kokevat työuransa etenemismahdollisuudet heikommiksi ja työuransa jatkuvuuden epävarmemmaksi kuin kauppatieteilijät.

Työhön liittyvistä väitteistä on mahdollista muodostaa myös työn laatua kuvaava niin sanottu työn positiivisten mahdollisuuksien indeksi (PMI)⁶. Tässä indeksi on muodostettu kuudesta ensimmäisestä kuviossa 8 mainitusta työn sisältöön liittyvästä väitteestä. Sukupuolten välillä ei löytynyt eroa luodun indeksin suhteen. Puoliprofesiokoulutuksen saaneet ja generalistit ovat tyytyväisempiä työhönsä kuin professiokoulutuksen saaneet vastaajat. Yhteiskuntatieteilijät ja kauppatieteilijät ovat käytännössä yhtä tyytyväisiä työhönsä.

KUVIO 8. Mielenpitoita kyselyhetken työstä (keskiarvo, vain työlliset)

Verrattaessa kuviossa 8 olevia väitteitä koulutustasovastaavuuden ja tehtyjen laatu-luokkien kanssa eroja löytyy erityisesti työn sisältöön liittyvien väitteiden osalta. Oman alan akateemisissa ammattiteissa tai koulutustasoaan vastaavassa työssä olevat vastaajat kokevat työnsä sisällön selvästi mielekkäämmäksi kuin muihin ryhmiin sijoittuneet vastaajat. Sen sijaan työn kuormittavuuteen ja työn määrään liittyvien väitteiden kohdalla ei selkeitä mielipide-eroja löytynyt. Toisin sanoen PMI kulkee käsi kädessä työn koulutusvastaavuuden kanssa, mikä oli indeksin oletuksenakin.

⁶ Katso esimerkiksi Suutari 2001 tai Elias ym. 1999. Mitä korkeampi on indeksin arvo, sitä tyytyväisempi vastaaja on työhönsä. Mitä tyytyväisempi vastaaja on työhönsä, sitä todennäköisemmin hän kokee olevansa koulutusta vastaavassa työssä.

3.4.4 Palkkaus

Kokopäivätyössä olevien yhteiskuntatieteilijöiden bruttokuukausipalkan mediaani on 2 850 euroa. Tämä on 200 euroa matalampi kuin vastaava mediaani muilta generalistialoilta valmistuneilla ja lähes 800 euroa matalampi kuin kauppatieteilijöillä. Yhteiskuntatieteilijämiesten kuukausiansion mediaani on tässä aineistossa yli 400 euroa korkeampi kuin naisten. Osittain tätä selittää miesten suurempi työllistyminen yksityiselle sektorille.

TAULUKKO 9. Bruttopalkka syksyllä 2007 säännölliset lisät mukaan lukien (vain kokopäivätyössä olevat, palkka euroina mediaanin mukaisessa järjestyksessä)⁷

	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili	Keskiarvo	Lkm
Yhteiskuntatieteilijät	2474	2850	3509	3174	548
Miehet	2615	3200	4260	3600	156
Naiset	2419	2772	3300	3004	392
Professio	2289	2486	2683	2579	61
Puoliprofessio	2700	3059	3594	3299	112
Generalisti	2500	2900	3620	3233	375
Kauppatieteilijät	3000	3620	4500	4082	527
Muilta generalistialoilta valmistuneet	2500	3050	3695	3293	2660
Muilta professioaloilta valmistuneet	2500	2900	3578	3211	1284

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa 10 palkkatiedot on ilmoitettu työnantajasektorin sekä työn luonteen mukaan. Yksityisellä sektorilla työskentelevät yhteiskuntatieteilijät ansaitsevat eniten, kuukausipalkan mediaanin ero kuntasektorilla työskenteleviin on 650 euroa. On kuitenkin huomattava, että usein myös työtehtävät vaihtelevat työnantajasektoreittain. Alhaisin ansiotaso näyttää olevan asiakastyötä tekeillä, myös tutkimustyötä tekevien kuukausiansion mediaani jää alle 2 500 euron. Eniten ansaitsevat rahoituksen ja taloushallinnon tehtävissä sekä johto- ja esimiestehtävissä toimivat yhteiskuntatieteilijät.

⁷ Alakvartiili tarkoittaa sitä rajapalkkaa, jota vähemmän ansaitsee 25 % vastaajista. Vastaavasti yläkvartiili tarkoittaa sitä rajapalkkaa, jota enemmän ansaitsevia on myös 25 %. Tällöin ala- ja yläkvartiilin väliin jää puolet vastaajista.

TAULUKKO 10. Bruttopalkka syksyllä 2007 säännölliset lisät mukaan lukien (vain kokopäivätyössä olevat, palkka euroina mediaanin mukaisessa järjestyksessä)⁸

	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili	Keskiarvo	Lkm
Yksityinen yritys	2750	3300	4240	3702	178
Valtio, valtion liikelaitos	2418	2800	3200	2912	159
Järjestö, säätiö tai vastaava	2450	2700	3050	2777	63
Kunta, kuntayhtymä	2350	2651	3188	2903	150
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	..	3650	..	4025	25
Johto- ja esimiestehtävät	3000	3500	4500	3887	87
Lainopillinen työ	..	3300	..	3413	21
Konsultointi tai koulutus	..	3300	..	3326	23
Markkinointi ja myynti	..	3000	..	4068	13
Viestintä- ja mediatyö	2700	3000	3500	3170	63
Muu työ	..	2997	..	3025	22
Hallinto-, suunnittelu- tai kehitystehtävät	2615	2967	3550	3210	118
Opetus tai kasvatusta	..	2733	..	2836	29
Toimisto- ja esikuntatehtävät	..	2500	..	2674	15
Tutkimus	2200	2467	2745	2587	52
Asiakastyö	2178	2310	2488	2337	69

3.5 Työn vaatimukset ja koulutuksen antamat valmiudet

Yhteiskuntatieteilijöistä 53 % oli joko tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen vuonna 2002 suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Tyytymättömiä oli vajaa viidennes vastaajista. Osuudet ovat yhteneviä muilta generalistialoilta valmistuneiden keskimääräisten osuuksien kanssa. Kauppatieteilijöistä 66 % ilmoitti olevansa joko tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Yleisesti professioksi luokitelluilta koulutusaloilta valmistuneet ovat tyytyväisempiä suorittamaansa tutkintoon kuin generalistisilta koulutusaloilta valmistuneet. Mielenpito korreloivat vastaajan työllistymisen helppouden kanssa.

Sukupuolten välillä ei ollut mielipide-eroa tarkasteltaessa tyytyväisyyttä tutkintoon. Myös yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä professioon valmistuneet

⁸ Alaryhmissä, joissa tapausten lukumäärä on alle 50, ilmoitetaan vain keskiarvo ja mediaani. Taulukossa ei ole mukana alaryhmiä, joissa tapausten lukumäärä on alle 10. Alakvartiili tarkoittaa sitä rajapalkkaa, jota vähemmän ansaitsee 25 % vastaajista. Vastaavasti yläkvartiili tarkoittaa sitä rajapalkkaa, jota enemmän ansaitsevia on myös 25 %. Tällöin ala- ja yläkvartiilin väliin jää puolet vastaajista.

ovat tyytyväisimpiä tutkintoonsa. Heistä vain 4 % ilmoitti olevansa tyytymätön tutkintoonsa. Puoliprofessioksi luokitelluista pääaineista valmistuneista joka kymmenes kertoi olevansa tyytymätön tutkintoonsa ja generalisteista tyytymättömiä on 23 %.

Tyytyväisimpiä tutkintoonsa olivat Kuopion ja Tampereen yliopistoista valmistuneet vastaajat. Tutkintoonsa tyytymättömimmät vastaajat löytyivät puolestaan Jyväskylän yliopistosta sekä Åbo Akademiasta.

Kyselylomakkeessa (liite 13) kysyttiin myös erilaisten tietojen ja taitojen⁹ merkitystä nykyisessä työssä ja sitä, miten yliopisto-opiskelu kyseisiä tietoja ja taitoja kehitti. Saatujen vastausten pohjalta on mahdollista arvioida koulutuksen työelämärelevanssia. On toki huomioitava, että vastanneiden valmistumisesta on jo kulunut viisi vuotta. Arvioinnin pohjana on käytetty keskiarvoja (katso kuvio 9 seuraavalla sivulla). Mitä enemmän oikealla piste kuviossa on, sitä suurempi kyseisen tiedon tai taidon merkitys on nykyisessä työssä, ja vastaavasti mitä ylempänä piste on, sitä enemmän yliopisto-opiskelu kehitti kyseistä tietoa tai taitoa.

Kuvio 9 on jaettu nelikenttään, joka muodostetaan akselistolle väitteiden summamuuttujien keskiarvojen perusteella. Nelikentän osiot, joihin tiedot ja taidot sijoitetaan, muotoutuvat itse aineistosta¹⁰. Nelikenttää tulkittaessa on otettava huomioon, että tässä tarkastellaan vain sitä, kehittikö yliopisto-opiskelu jotain tietoa tai taitoa keskimääräistä paremmin tai heikommin ja mikä on sen merkitys työssä. Tässä ei siis saada absoluuttista selvyyttä siihen, kehittikö yliopisto-opiskelu jotain tietoa tai taitoa sopivasti, liikaa vai liian vähän suhteessa työelämätarpeeseen. Lisäksi pitää muistaa, että yksilökohtaiset mielipiteet vaihtelevat suuresti eri työtehtävien mukaan.

Yhteiskuntatieteilijöiden mielestä annetuista vaihtoehdoista erittäin tärkeitä taitoja työssä ovat ongelmanratkaisutaidot, ryhmätyötaidot ym. sosiaaliset taidot, tiedonhankintataidot sekä viestintä suomen kielellä. Kunkin vaihtoehdon kohdalla vastausten keskiarvo on noin 5,3.

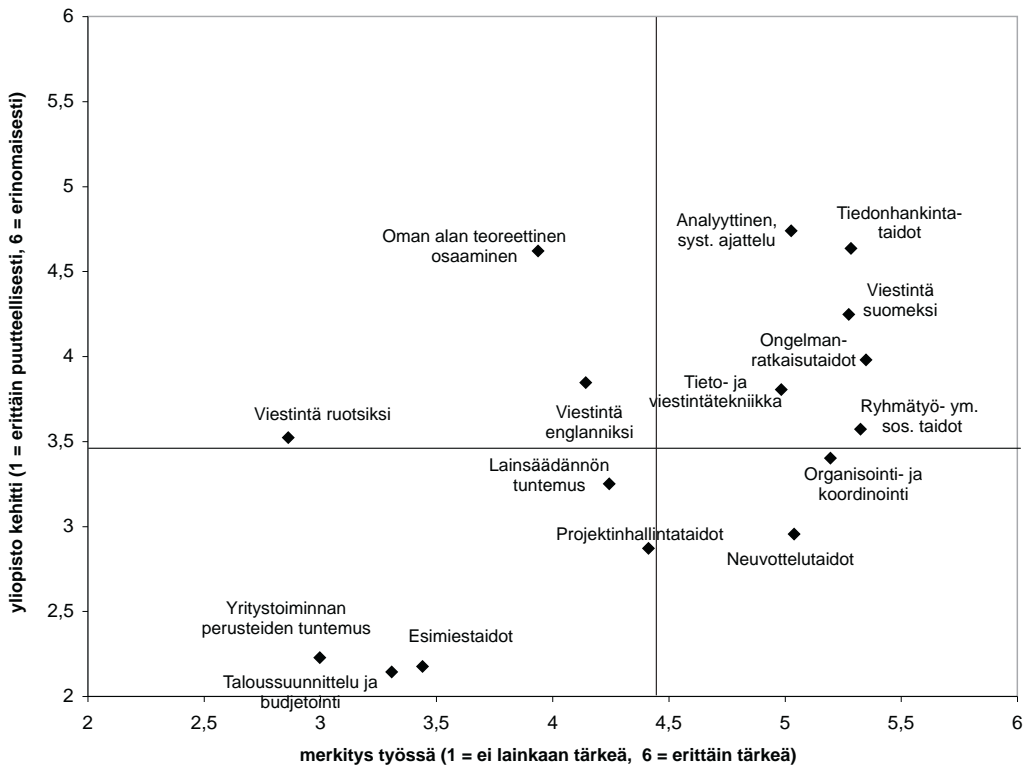
9 Kysymyksessä olevat tiedot ja taidot on hieman modifioitu alkuperäisestä laadullisesta tutkimuksesta, jossa arviointiin ja vertailtiin kuudessa EU-maassa yliopistosta valmistuvien osaamisalueita ja vastaavasti pienten ja keski suurten yritysten odotuksia akateemisten osaamisesta (Manninen & Hobrough). Vaihtoehtoon numero 17 Viestintä muilla kielillä tuli vastauksia niin vähän, että kyseinen vaihtoehto on jätetty tarkastelujen ulkopuolelle.

10 Ryhmä 1 (nelikentässä oikealla ylhäällä): merkitys työssä on keskimääräistä suurempi ja myös yliopisto-opiskelu kehitti keskimääräistä enemmän, koulutus vastaa tarpeeseen

Ryhmä 2 (oikealla alhaalla): merkitys työssä on keskimääräistä suurempi, mutta yliopisto-opiskelu kehitti keskimääräistä vähemmän, koulutuksessa pitäisi panostaa näihin enemmän

Ryhmä 3 (vasemmalla ylhäällä): merkitys työssä on keskimääräistä pienempi, mutta yliopisto-opiskelu kehitti keskimääräistä enemmän, koulutuksessa painotetaan ehkä liikaa

Ryhmä 4 (vasemmalla alhaalla): merkitys työssä on keskimääräistä pienempi ja myös yliopisto-opiskelu kehitti keskimääräistä vähemmän, koulutuksessa pitäisi ehkä huomioida paremmin

KUVIO 9. Työn vaatimusten ja opiskelun antamien valmiuksien kohtaaminen

Sukupuolten välillä on pieniä mielipide-eroja työssä merkityksellisten taitojen osalta. Miehet kokevat yritystoiminnan perusteiden tuntemuksen sekä esimiestaidot merkityksellisempinä työssään kuin naiset. Naiset puolestaan kokevat seuraavat taidot merkityksellisempinä työssään kuin miehet: ryhmätyötaitot ym. sosiaaliset taidot, lainsäädännön tuntemuksen, neuvottelutaidot, viestinnän suomen kielellä sekä organisointi- ja koordinaatio- taidot.

38

Yhteiskuntatieteilijöiden mielestä yliopisto-opinnot kehittivät parhaiten analyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja. Myös tiedonhankintataidot sekä oman alan teoreettinen osaaminen kehittyivät opintojen aikana vastaajien mielestä hyvin. Heikoimmin opinnot kehittivät annetuista vaihtoehdoista taloussuunnittelua ja budjetointia, esimiestaitoja sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemusta.

Verrattuna miesten mielipiteisiin, naiset arvioivat yliopisto-opiskelun kehittäneen heikommin taloussuunnittelua ja budjetointia sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemusta. Miehet puolestaan arvioivat ryhmätyötaitojen ym. sosiaalisten taitojen sekä lainsäädännöntuntemuksen kehittyneen vähemmän opintojen aikana verrattuna naisten mielipiteisiin.

Puoliprofessioon valmistuneiden mielestä yliopisto-opinnot kehittivät mainittuja tietoja ja taitoja parhaiten. Toisin sanoen kaikkien väitteiden summamuuttujan keskiarvo on korkein (ka. 3,61) puoliprofessioon valmistuneiden vastaajien kohdalla. Profession valmistuneet vastaajat kokivat yliopisto-opintojen kehittäneen kyseisiä tietoja ja taitoja lähes yhtä paljon (väitteiden summamuuttujan ka. 3,59) kuin puoliprofessioon valmistuneet vastaajat. Sen sijaan generalistivastaajat olivat kriittisempiä vastauksissaan (ka. 3,45).

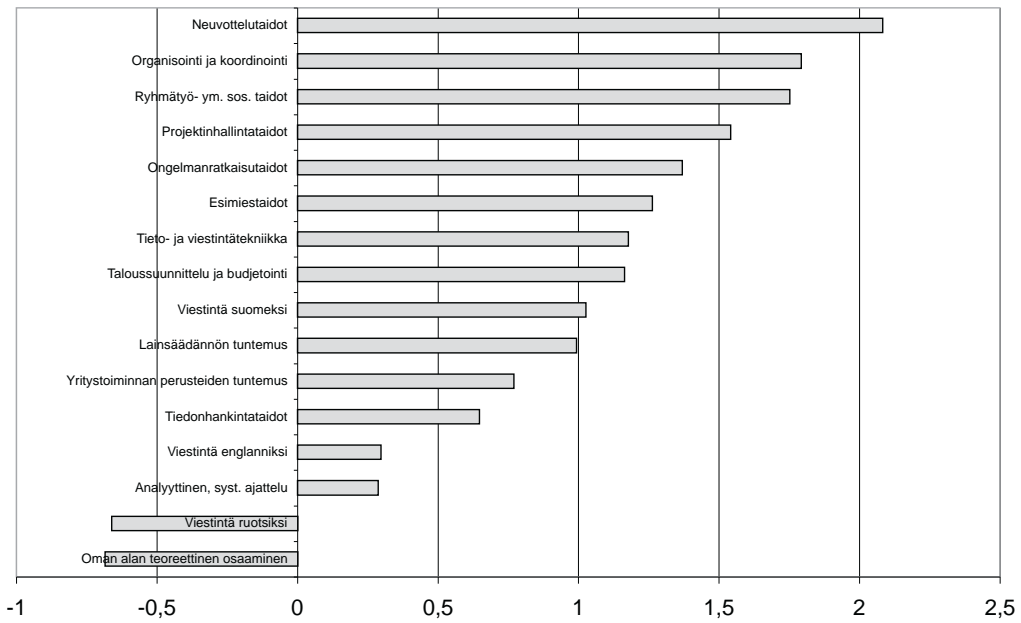
Vastaavalla periaatteella tarkasteltuna Vaasan yliopistosta valmistuneet vastaajat olivat tyytyväisimpiä siihen, miten yliopisto-opinnot kehittivät annettuja tietoja ja taitoja (ka. 3,91). Lähes yhtä tyytyväisiä olivat Kuopion yliopistosta valmistuneet vastaajat (ka. 3,88). Tyytymättömiä olivat puolestaan Turun yliopistosta valmistuneet vastaajat (ka. 3,18).

”Merkitys työssä – opiskelu kehitti” -vastauksia voi myös verrata keskenään, eli tarkastella keskiarvojen erotusta. Tämän niin sanottu kuiluanalyysi antaa viitteitä mihin osa-alueisiin opinnoissa tulisi kiinnittää huomiota, jotta valmistuneiden osaaminen vastaisi työelämässä tarvittavia taitoja paremmin ja heidän kiinnittyminen työmarkkinoille sujuisi helpommin. Neuvottelutaitojen osalta ”merkitys työssä – opiskelu kehitti” -keskiarvojen erotus oli suurin (katso kuvio 10 seuraavalla sivulla). Neuvottelutaidot ovat siis vastaajien mielestä työelämässä tärkeä taito, mutta opinnot eivät kehitä neuvottelutaitoja suhteessa sen merkitykseen työelämässä.

Kuiluanalyysin perusteella koulutuksessa tulisi huomioida paremmin myös organisointi- ja koordinoitaitoja sekä ryhmätyö- ym. sosiaalisia taitoja. ”Merkitys työssä – opiskelu kehitti” -keskiarvojen ero on melko suuri myös projektinhallintataitojen kohdalla. Oman alan teoreettista osaamista sekä ruotsin kielen taitoa opinnot kehittivät vastaajien mielestä enemmän kuin mitä he kokivat niiden merkitykseksi työssä. Neuvottelutaitojen ”merkitys työssä – opiskelu kehitti” -keskiarvojen erotus on suurin kaikkien taustamuuttujien¹¹ kohdalla.

---

11 Tässä on käytetty taustamuuttujana sukupuolta, koulutustaustajakoa sekä yliopistoa.

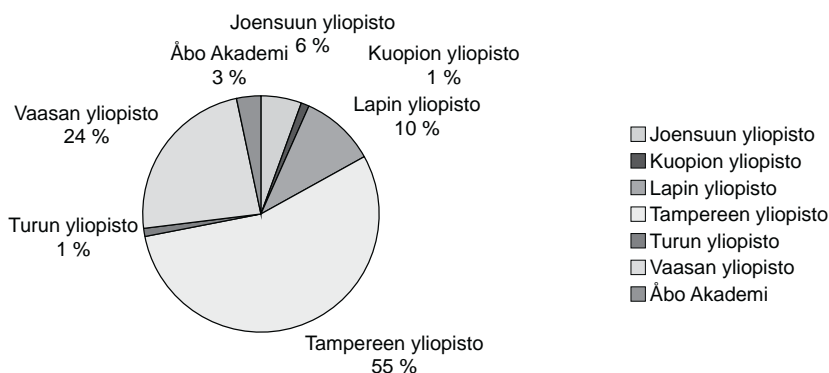
KUVIO 10. "Merkitys työssä – opiskelu kehitti" -keskiarvojen erotus (= "kuilu")

4 Sijoittuminen pääaineryhmittäin

Pääaineryhmiin jaon perusteet on kerrottu luvussa 2. Vaikka pyrittiin lukumääräisesti mahdollisimman suuriin pääaineryhmiin, joidenkin ryhmien kohdalla vastaajien pieni määrä rajoittaa edelleen tarkempien johtopäätösten tekoa. Pääasiallisesti on verrattu kustakin pääaineryhmästä valmistuneita tai heidän mielipiteitään suhteessa muista pääaineryhmistä valmistuneisiin ja heidän mielipiteisiin. Taulukoissa kohta ”muut” tarkoittaa siis muista kuin käsiteltävästä pääaineryhmästä valmistuneita yhteiskuntatieteilijöitä. Tarkastelun pääpaino on työllistymisen laatuun liittyvissä kysymyksissä. Liitteestä 2 löytyy vertailutaulukoita pääaineryhmittäin.

4.1 Alue- ja hallintotiede (ALUE)

Alla olevasta kuvioista nähdään mistä yliopistoista alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat ovat valmistuneet. Vastanneista naisia on 66 %. Kaikkiaan aineistossa on alue- ja hallintotiedettä lukeneita vastaajia 89. Kyseiseen pääaineryhmään luetut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1.

KUVIO 11. Valmistuneet yliopistoittain (ALUE, N = 89)

Sijoittuminen työelämään

Alue- ja hallintotiedettä lukeneiden vastaajien tilanne valmistumishetkellä näyttää hieman heikommalta kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Työssä olevien ja työvoiman ulkopuolella olevien osuudet eivät juurikaan eroa muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskiarvosta. Sen sijaan työttömänä olevien osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Kyselyhetkeen mennessä alue- ja hallintotiedettä lukeneiden työmarkkinatilanne on parantunut. Työttömien osuus on laskenut niin, että se on sama kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Myös työssä ja työvoiman ulkopuolella olevien vastaajien osuudet ovat lähellä keskimääräisiä osuuksia.

TAULUKKO 11. Työmarkkinatilanne (ALUE)¹²

%	Valmistumis- hetki, ALUE	Valmistumis- hetki, muut	Kyselyhetki, ALUE	Kyselyhetki, muut
Työssä	68,5	69,8	83,1	81,3
Työttömänä	20,2	14,6	2,2	2,1
Työvoiman ulkopuolella	10,1	11,8	14,6	15,0
Muu tilanne	1,1	3,8	0	1,6
Yhteensä	100	100	100	100
N	89	625	89	627

Alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 10 kuukautta ja tästä koulutustasoaan vastaavassa työssä 4 vuotta 6 kuukautta. Valmistumisen jälkeinen työssäoloaika on toiseksi pisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Myös koulutustasoa vastaavassa työssä toimimisen pituuden keskiarvo on koko aineiston keskiarvoa korkeampi. Alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat ovat työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin 4,5 kuukautta. Koulutustasoa vastaamattoman työssäoloajan keskiarvo on hyvin lähellä koko aineistosta laskettua vastaavaa keskiarvoa.

Työnantajia alue- ja hallintotiedettä lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin kaksi ja työsuhteita 3,8. Kummatkin keskiarvot ovat koko aineistosta laskettujen keskiarvojen alapuolella. Työttömänä olleista vastaajista lähes kolme neljästä on ollut työttömänä vain kerran ja työttömyysajan mediaani on 5 kuukautta. Alkutyöttömyyden jälkeen alue- ja hallintotieteilijät ovat siis päässeet vaakaammalle työuralle kuin keskiverto yhteiskuntatieteilijä.

TAULUKKO 12. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (ALUE)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
ALUE (N = 87, 87, 85)	4 v 6 kk	3,8	22
Muut (N = 595, 594, 551)	4 v 3 kk	4,3	33

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

¹² Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin alue- ja hallintotiedettä lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

Alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat työllistyvät pääsääntöisesti julkiselle sektorille ja erityisesti kuntiin. Kuntiin työllistyneiden osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Lähes 40 % alue- ja hallintotiedettä lukeneista ilmoitti kyselyhetkellä eri päätyönantajasektorin kuin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta. Osuus on hieman koko aineiston keskiarvoa korkeampi.

TAULUKKO 13. Päätyönantaja (ALUE)¹³

%	Ensimmäinen työ, ALUE	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, ALUE	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	16,2	33,5	13,5	31,8
Kunta, kuntayhtymä	41,9	25,1	50,0	23,8
Valtio, valtion liikelaitos	30,2	26,7	29,7	28,7
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	11,6	11,9	6,8	12,4
Oma yritys, vastaanotto tms.	0	1,4	0	2,4
Muu työnantaja	0	1,3	0	1,0
Yhteensä	100	100	100	100
N	86	621	74	509

Vain hieman yli kolmasosa (37 %) alue- ja hallintotiedettä lukeneista vastaajista löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Kun otetaan huomioon kaikista pääaineryhmistä valmistuneet, on osuus toiseksi alhaisin. Kyselyhetkellä opiskelumaakuntiin työllistyneiden osuus on pudonnut 30 prosenttiin. Lisäksi alue- ja hallintotiedettä lukeneista vastaajista vain 70 % oli kyselyhetkellä työssä samassa maakunnassa kuin missä ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka sijaitti. Tämä osuus on kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat näyttävät siis muuttavan työn perässä melko paljon.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Tampereen yliopistossa alue- ja hallintotiedettä lukeneista hieman yli kolmannes oli työllistynyt valmistumisensa jälkeen Pirkanmaalle ja yhtä suuri osa Uudellemaalle. Sen sijaan Vaasan yliopistosta ja ryhmän ”Muut yliopistot” valmistuneista vain vajaa neljännes oli työllistynyt Uudellemaalle valmistumisensa jälkeen. Kyselyhetken tultaessa tilanne on kääntynyt lähes päinvastaiseksi. Vaasan yliopistosta valmistuneista 40 % ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla, kun muista yliopistoista valmistuneilla Uudellemaalle työllistyneiden osuus on pudonnut valmistumisen jälkeisestä tilanteesta. Yksikään vastaajista ei ilmoittanut työpaikkansa sijaitsevan ulkomailla.

13 Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

TAULUKKO 14. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain¹⁴ (ALUE)

Yliopisto (N = ens. työ, nyk. työ)	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Tampereen yliopisto (N = 48, 48)	35 %	35 %	29 %	31 %	27 %	42 %
Vaasan yliopisto (N = 21, 20)	43 %	24 %	33 %	20 %	40 %	40 %
Muut yliopistot* (N = 18, 17)	33 %	22 %	44 %	35 %	18 %	47 %
Yhteensä (N = 87, 85)	37 %		63 %	29 %		71 %

* JY, KY, LA, TY, ÅA

Verrattuna muihin yhteiskuntatieteilijöihin alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat ovat työllistyneet useammin suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtäviin. Myös johto- ja esimiestehtävissä toimivien osuus on selkeästi suurempi verrattuna muihin yhteiskuntatieteilijöihin. Ero korostuu kyselyhetken työn kohdalla. Johto- ja esimiestehtävät ovatkin kyselyhetkellä alue- ja hallintotiedettä lukeneiden yleisin työtehtävä. Alue- ja hallintotiedettä lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 3.

TAULUKKO 15. Työtehtävien luonne (ALUE)

%	Ensimmäinen työ, ALUE	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, ALUE	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	17,4	13,7	9,6	10,4
Opetus tai kasvat	5,8	5,1	5,5	5,6
Johto- ja esimiestehtävät	10,5	4,2	32,9	12,8
Konsultointi tai koulutus	3,5	4,4	1,4	4,6
Asiakastyö/potilastyö	12,8	22,9	2,7	15,0
Markkinointi ja myynti	1,2	3,9	0	2,6
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	29,1	15,0	31,5	20,4
Viestintä- ja mediatyö	0	13,2	1,4	13,4
Toimisto- ja esikuntatehtävät	8,1	5,9	2,7	2,6
Taiteellinen työ	0	0,2	0	0,6
Lainopillinen työ	1,2	2,8	2,7	3,8
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	8,1	4,1	6,8	4,2
Muu työ	2,3	4,4	2,7	4,2
Yhteensä	100	100	100	100
N	86	612	73	501

¹⁴ Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

Työllistymisen laatu

Tehdyn laatuluokituksen perusteella alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat ovat työllistyneet melko hyvin koulutustaan vastaavaan työhön. Sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn että kyselyhetken työn osalta koulutusta vastaamattomassa työssä olevien osuus (ryhmä D) on pienempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla kolmasosa alue- ja hallintotiedettä lukeneista ilmoitti, ettei suoritettu korkeakoulututkinto ollut edellytyksenä kyseiseen työhön. Mielenkiintoiseksi asian tekee se, että yli 70 % vastaajista ilmoitti ensimmäisen valmistumisen jälkeisen päätyönantajana olleen julkinen sektori. Näyttää siis siltä, että osa alue- ja hallintotiedettä lukeneista työllistyy ns. sisääntuloammatteihin myös julkisella sektorilla, vaikka kyseinen ilmiö on selkeästi yleisempi yksityisellä sektorilla.

TAULUKKO 16. Työtehtävien laatuluokat¹⁵ (ALUE)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, ALUE (N = 79)	57,0	2,5	32,9	7,6
Ensimmäinen työ, muut (N = 574)	56,4	3,0	29,6	11,0
Kyselyhetken työ, ALUE (N = 73)	87,7	2,7	9,6	0
Kyselyhetken työ, muut (N = 486)	78,4	1,9	17,1	2,7

Alue- ja hallintotiedettä lukeneista vastaajista 63 % ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti kyselyhetken työssään. Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Alue- ja hallintotiedettä lukeneista vastaajista 80 % työskenteli koulutustasoaan hyvin vastaavassa työssä, 16 % koulutustasoaan osittain tai selvästi alhaisemmassa työssä ja loput kolme vastaajaa mielestään koulutustasoaan vaativammassa työssä. Hyvin koulutustasoaan vastaavassa työssä olevien osuus on kahdeksan prosenttiyksikköä korkeampi ja koulutustasoa alhaisemmassa työssä olevien osuus on viisi prosenttiyksikköä alempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Vain yksi koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä toimivista vastaajista oli nykyisessä työssään, koska ei ollut saanut koulutustasoaan paremmin vastaavaa työtä.

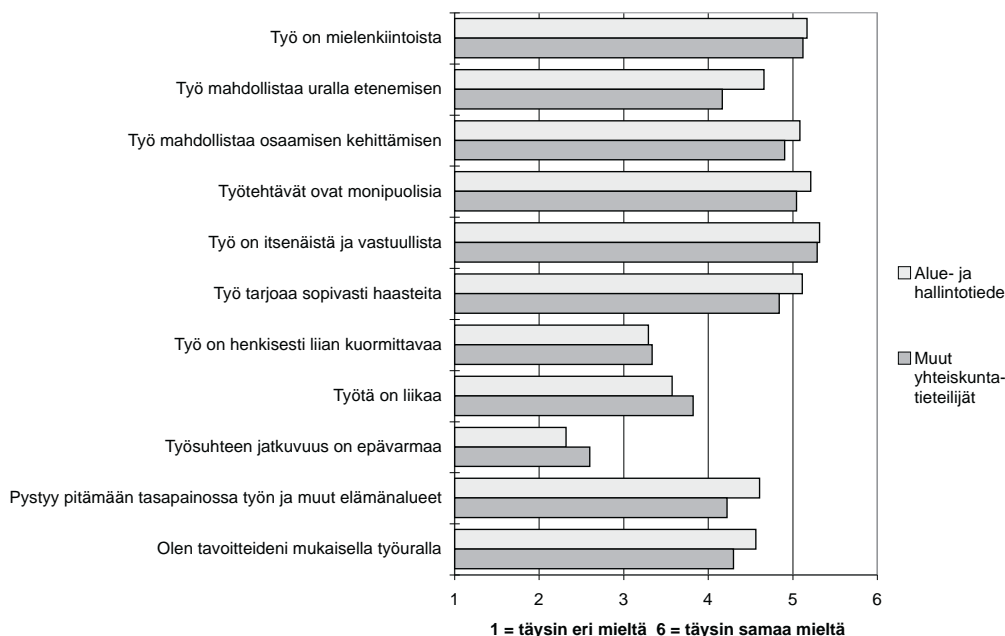
Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Alue- ja hallintotiedettä lukeneista 28 % ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituisen. Osuus on kuusi prosenttiyksikköä alempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Kyselyhetkellä vakituisessa työsuhteessa oli 77 % vastaajista. Tämä

15 Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

osuus on puolestaan seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin vastaava koko aineistosta laskettu keskiarvo. Alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat ovat siis päässeet työuran edetessä hyvin vakituisiin työsuhteisiin.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Alue- ja hallintotiedettä lukeneiden bruttokuukausipalkan mediaani on 3 083 euroa. Se on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani on 2 850 euroa.

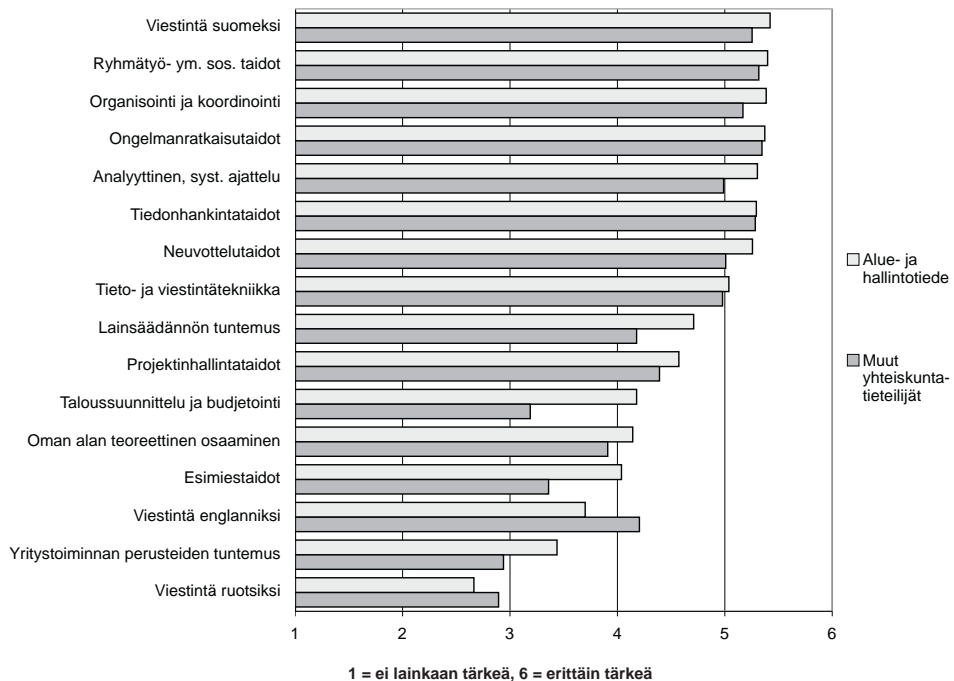
Työn luonteen tarkastelussa todettu alue- ja hallintotiedettä lukeneiden vastaajien eteneminen uralla nähdään myös väitteen ”Työni mahdollistaa uralla etenemisen” kohdalla. Alue- ja hallintotiedettä lukeneiden vastaajien ja muiden yhteiskuntatieteilijöiden mielipide-ero on suurin nimenomaan kyseisen väitteen kohdalla. Lisäksi työsuhteet näyttävät olevan alue- ja hallintotieteilijöillä muita useammin varmalla pohjalla. Alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat kokevat myös muita yhteiskuntatieteilijöitä useammin, että työ ja muut elämänalueet ovat tasapainossa sekä että he ovat tavoitteensa mukaisella työuralla. Alue- ja hallintotiedettä lukeneet näkevät myös työnsä sisällön hieman muita yhteiskuntatieteilijöitä positiivisempaan sävyyn. Väitteen ”Työ tarjoaa sopivasti haasteita” kohdalla alue- ja hallintotiedettä lukeneiden vastausten keskiarvo on korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

KUVIO 12. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (ALUE)

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön, eli niin sanottua positiivisten mahdollisuuksien indeksiä, tarkasteltiin myös pääaineryhmittäin. Kyseisen indeksin perusteella alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat ovat toiseksi tyytyväisimpiä työhönsä, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Vain informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet vastaajat olivat tyytyväisempiä.

Alue- ja hallintotiedettä lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä viestintä suomen kielellä, ryhmätyö- yms. sosiaaliset taidot, organisointi- ja koordinoititaidot sekä ongelmanratkaisutaidot. Kaikkien mainittujen taitojen kohdalla vastaajien keskiarvo on 5,4¹⁶. Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan viestintää ruotsin tai englannin kielellä sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemusta.

KUVIO 13. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (ALUE)

Alue- hallintotiedettä lukeneet vastaajat kokevat työssään taloussuunnittelun ja budjetoinnin, esimiestaitojen, lainsäädännön tuntemuksen sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemuksen selvästi tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta alue- ja hallintotiedettä lukeneet tarvitsevat työssään viestintätaitoja englannin kielellä selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

16 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

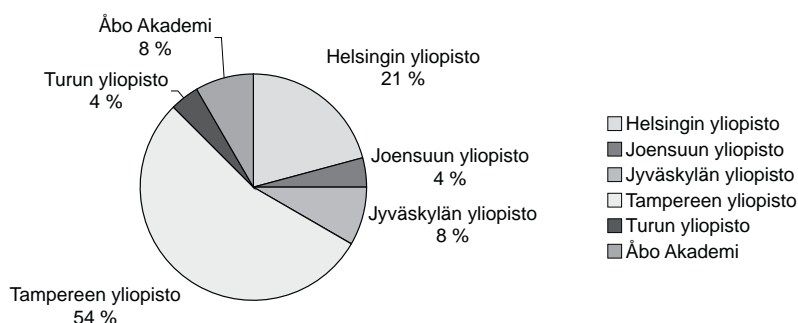
Palautetta opinnoista

Alue- ja hallintotieteilijöistä yli viidesosa (22 %) ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Tutkintoonsa tyytymättömiä oli vajaa viidesosa vastaajista (18 %). Osuus on sama kuin koko aineiston keskiarvo.

Yliopisto-opiskelu kehitti alue- ja hallintotiedettä lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten oman alan teoreettista osaamista, analyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja sekä tiedonhakutaitoja. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, selkeästi keskeisin kehittämiskohde suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta on neuvottelutaidot. Myös ryhmätyötaitojen yms. sosiaalisten taitojen sekä organisointi ja koordinoitaitojen osalta alue- ja hallintotiedettä lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneen yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.2 Informaatiotutkimus ja tilastotiede (INFO)

Informaatiotutkimuksen ja tilastotieteen pääaineryhmä on vastaajien lukumäärän osalta pienin ryhmistä. Tämä tulee ottaa huomioon, kun tarkastellaan esimerkiksi prosenttiosuuksien muutoksia ryhmän sisällä. Kaikkiaan aineistossa on informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneita vastaajia 24. Heistä 71 % on naisia. Kyseiseen pääaineryhmään luetut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1.

KUVIO 14. Valmistuneet yliopistoittain (INFO, N = 24)

Sijoittuminen työelämään

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden tilanne valmistumishetkellä näyttäisi olevan selvästi parempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Työssä olevien osuus on yli 10 prosenttiyksikköä keskimääräistä suurempi ja työttömien osuus on seitsemän prosenttiyksikköä keskimääräistä alaisempi.

Myös kyselyhetkellä informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden työmarkkinatilanne on määrällisestä näkökulmasta keskimääräistä parempi. Yksikään tähän ryhmään kuuluvista vastaajista ei ollut kyselyhetkellä työttömänä ja perhevapaalla olevien osuus on alhainen. Näiden seurauksena työssä olevien osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääryhmistä valmistuneet on huomioitu. Vain julkisoikeutta lukeneista vastaajista suurempi osa oli kyselyhetkellä työssä.

TAULUKKO 17. Työmarkkinatilanne (INFO)¹⁷

%	Valmistumishetki, INFO	Valmistumishetki, muut	Kyselyhetki, INFO	Kyselyhetki, muut
Työssä	83,3	68,9	91,7	81,1
Työttömänä	8,3	15,5	0	2,2
Työvoiman ulkopuolella	8,4	11,7	8,3	15,2
Muu tilanne	0	3,9	0	1,6
Yhteensä	100	100	100	100
N	24	692	24	692

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 11 kuukautta ja se on käytännössä kaikki koulutustasoa vastaavaa työtä. Koulutustasoa vastaavan työssäoloajan keskiarvo on vain kaksi viikkoa lyhyempi kuin koko työssäoloajan keskiarvo. Sekä koulutustasoa vastaavassa työssä toimimisen kesto että kokonaistyössäoloaika ovat pisimmät ja koulutustasoa vastaamattomassa työssä toimimisen keston keskiarvo selvästi lyhin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Työnantajia informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 1,5 ja työsuhteita 3,2. Kumpikin keskiarvo on pienin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Valmistumisen jälkeen työttömyyttä kokeneiden osuus on koko aineiston toiseksi alhaisin. Työttömänä olleista viidestä vastaajasta neljä on ollut työttömänä vain kerran. Työttömyysajan mediaani on kuitenkin 7 kuukautta, mikä on korkein yhdessä sosiaalipsykologiaa lukeneiden vastaajien kanssa, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kokonaisuudessaan informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden vastaajien työuran alku näyttää verrattain vakaalta.

49

TAULUKKO 18. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (INFO)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
INFO (N = 23, 23, 24)	4 v 10 kk	3,2	21
Muut (N = 613, 658, 683)	4 v 3 kk	4,2	32

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

¹⁷ Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet vastaajat työllistyvät keskimääräistä yhteiskuntatieteilijää useammin yksityiselle sektorille. Yksityiselle sektorille työllistyneiden osuus on kolmanneksi korkein sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen että kyselyhetken työn osalta, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden vastaajien työuran alun vakaus näkyy myös siinä, että vain 17 % ilmoitti kyselyhetkellä eri työnantajasektorin kuin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta. Osuus on koko aineiston pienin.

TAULUKKO 19. Päätöytäntäjä (INFO)¹⁸

%	Ensimmäinen työ, INFO	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, INFO	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	45,8	30,9	50,0	28,7
Kunta, kuntayhtymä	20,8	27,4	27,3	27,1
Valtio, valtion liikelaitos	25,0	27,2	18,2	29,3
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	4,2	12,2	4,5	12,0
Oma yritys, vastaanotto tms.	0	1,3	0	1,8
Muu työnantaja	4,2	1,0	0	1,1
Yhteensä	100	100	100	100
N	24	692	22	560

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista lähes kaksi kolmasosaa löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on hieman koko aineistosta laskettua keskiarvoa korkeampi. Tilanne on käytännössä sama verrattaessa kyselyhetken työpaikan sijaintia opiskelupaikan sijaintiin: 40 % informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista on kyselyhetkellä työssä jossakin muussa maakunnassa kuin opiskelumaakunnassa. Neljä viidestä vastaajasta työskenteli kyselyhetkellä samassa maakunnassa kuin missä ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka sijaitti. Myös tämä osuus on hieman koko aineiston keskiarvon yläpuolella.

50

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Merkittäviä muutoksia ei ole tapahtunut verrattaessa valmistumisen jälkeistä työpaikkaa kyselyhetken työpaikkaan. Tampereen yliopistossa informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista hieman suurempi osa työskenteli Uudellamaalla kyselyhetkellä kuin valmistumisen jälkeen. Yksikään vastaajista ei ilmoittanut työpaikkansa sijaitsevan ulkomailla.

¹⁸ Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

TAULUKKO 20. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain¹⁹ (INFO)

Yliopisto (N = ens. työ, nyk. työ)	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Tampereen yliopisto (N = 13, 13)	62 %	23 %	15 %	46 %	31 %	23 %
Muut yliopistot* (N = 11, 11)	64 %	27 %	9 %	73 %	27 %	0 %
Yhteensä (N = 24, 24)	63 %	25 %	13 %	58 %	29 %	13 %

* HY, JoY, JY, TY, ÄA

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneita vastaajia ei ole mielekästä verrata muihin yhteiskuntatieteilijöihin työtehtävien luonteen osalta, koska kyseisen ryhmän vastaajien lukumäärä on pieni. Näyttää siltä, että valmistumisen jälkeen tutkimus on yksi selkeä vaihtoehto informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeville. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 4.

TAULUKKO 21. Työtehtävien luonne (INFO)

%	Ensimmäinen työ, INFO	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, INFO	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	25,0	13,8	9,5	10,3
Opetus tai kasvatus	8,3	5,0	9,5	5,4
Johto- ja esimiestehtävät	0	5,2	9,5	15,6
Konsultointi tai koulutus	12,5	4,0	14,3	3,8
Asiakastyö/potilastyö	8,3	22,1	9,5	13,6
Markkinointi ja myynti	4,2	3,6	0	2,4
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	20,8	16,6	28,6	21,5
Viestintä- ja mediatyö	12,5	11,6	9,5	11,9
Toimisto- ja esikuntatehtävät	0	6,4	0	2,7
Taiteellinen työ	0	0,1	0	0,5
Lainopillinen työ	0	2,7	0	3,8
Kirkollinen työ	0	0,1	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	0	4,6	0	4,7
Muu työ	8,3	3,9	9,5	3,8
Yhteensä	100	100	100	100
N	24	674	21	553

¹⁹ Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10. Helsingin yliopistosta valmistuneet vastaajat eivät ole mukana sarakkeessa "Uusimaa", vaan siis pelkästään sarakkeissa "Muu Suomi".

Työllistymisen laatu

Tehdyn laatuluokituksen perusteella informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet vastaajat ovat työllistyneet melko hyvin koulutustaan vastaavaan työhön. Sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn että kyselyhetken työn osalta oman alan akateemisissa ammateissa olevien osuus (ryhmä A) on hyvin lähellä muista pääaineryhmistä valmistuneiden keskiarvoa. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla vajaa kolmasosa vastaajista ilmoitti, ettei suoritettu korkeakoulututkinto ollut edellytyksenä kyseiseen työhön. Osaltaan tätä selittää yksityiselle sektorille työllistyneiden suurehko osuus. Kyselyhetkellä yksi vastaajista on koulutusta vastaamattomassa työssä.

TAULUKKO 22. Työtehtävien laatuluokat²⁰ (INFO)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, INFO (N = 23)	65,2	0	30,4	4,3
Ensimmäinen työ, muut (N = 630)	56,2	3,0	30,0	10,8
Kyselyhetken työ, INFO (N = 21)	76,2	0	19,0	4,8
Kyselyhetken työ, muut (N = 538)	79,7	2,0	16,0	2,2

Puolet informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista vastaajista ilmoitti pystyvän hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti kyselyhetken työssään. Osuus vastaa koko aineistosta laskettua keskiarvoa. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla osuus oli korkeampi, sillä kaksi vastaajaa kolmesta kertoi pystyvän hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti. Informaatiotutkimusta ja tilastotiedettä lukeneet ovatkin ainoa ryhmä, joilla kyselyhetkellä harvempi pystyi hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti verrattuna ensimmäiseen valmistumisen jälkeiseen työhön. Yhtenä todennäköisenä syynä tähän on vastaajien siirtyminen tutkimustehtävistä muihin tehtäviin.

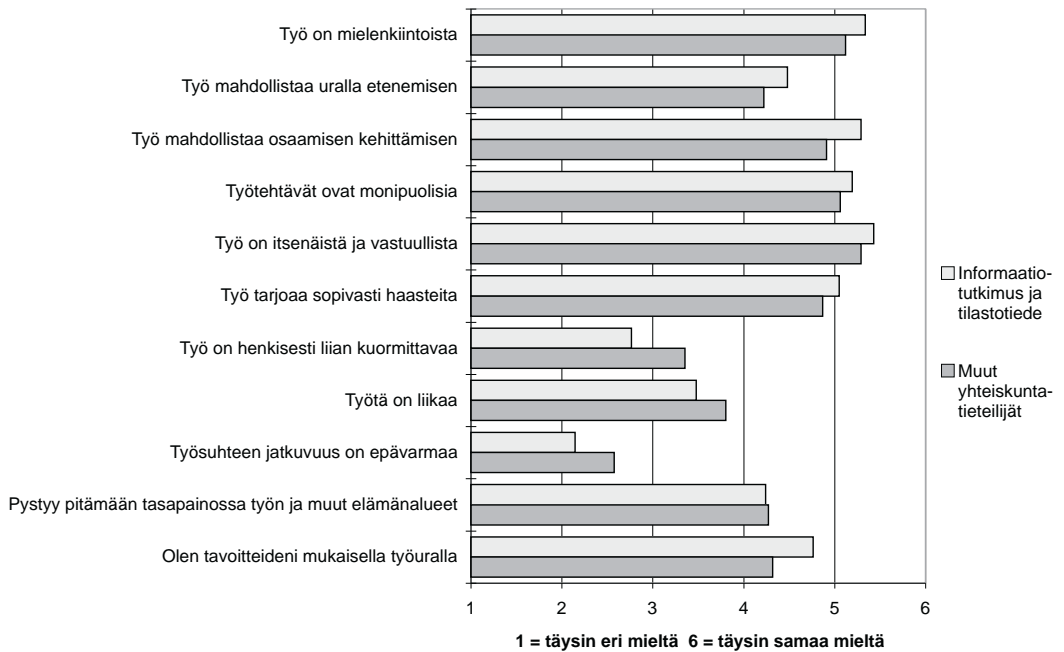
52

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista vastaajista kolme neljästä työskenteli hyvin koulutustasoaan vastaavassa työssä. Vain kaksi vastaajaa (10 %) työskenteli mielestään koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä. Osuus on pienin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Hyvin koulutustasoaan vastaavassa työssä olevien osuus on puolestaan viisi prosenttiyksikköä korkeampi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Yksikään koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä toimivista vastaajista ei ilmoittanut kyseisen työn valinnan syynä, ettei ollut saanut koulutustasoaan paremmin vastaavaa työtä.

20 Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

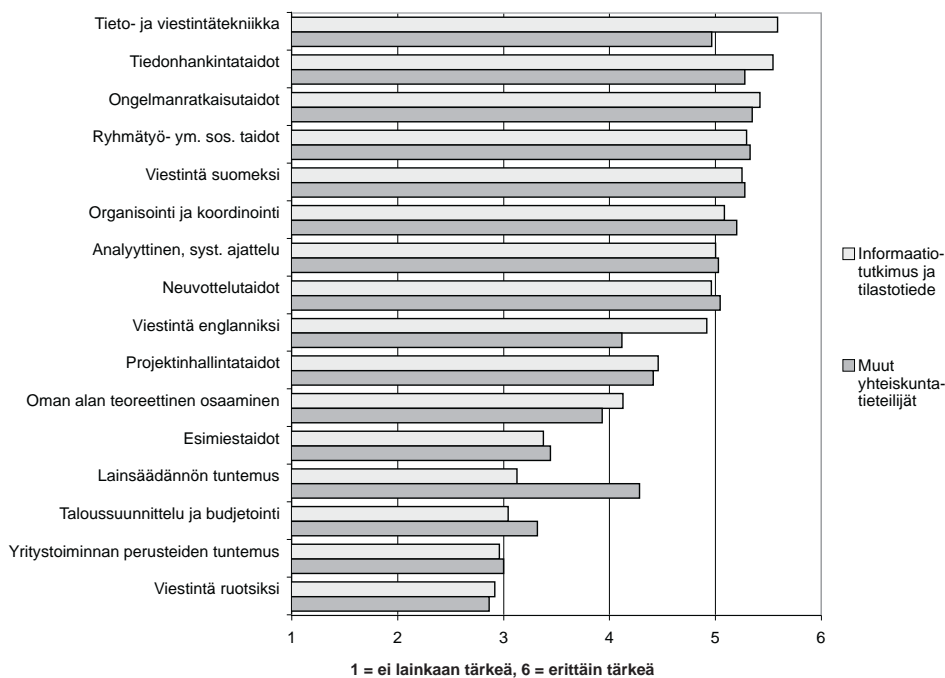
Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista kolmasosa ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Osuus on lähes sama kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Kyselyhetkellä vakituudessa oli 91 % vastaajista. Tämä osuus on puolestaan korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Työuran alussa havaittua suurta määräaikaisessa työssä olevien osuutta selittää tutkimustyötä tekevien vastaajien suurehko osuus.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 2 972 euroa. Se on hieman yli sata euroa korkeampi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani.

KUVIO 15. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (INFO)

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet näkevät työnsä sisällön hieman muita yhteiskuntatieteilijöitä positiivisempaan sävyyn. Merkittävin ero muihin yhteiskuntatieteilijöihin on väitteen ”Työ on henkisesti liian kuormittavaa” kohdalla. Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden vastaajien mielipiteiden keskiarvo on koko aineiston korkein seuraavien väitteiden kohdalla: ”Työ on mielenkiintoista”, ”Työ mahdollistaa osaamisen kehittämisen” sekä ”Olen tavoitteideni mukaisella työuralla”. Lisäksi informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden vastaajien mielipiteen keskiarvo on alin väitteen ”Työ on henkisesti liian kuormittavaa” kohdalla.

KUVIO 16. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (INFO)

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella myös luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Kyseisen indeksin perusteella informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet vastaajat ovat kaikkein tyytyväisimpiä työtehtäviinsä, eli positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on koko aineiston korkein.

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä tieto- ja viestintäteknikka, tiedonhankintataidot sekä ongelmanratkaisutaidot. Kaikkien mainittujen taitojen kohdalla vastausten keskiarvo on 5,4²¹. Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan viestintää ruotsin kielellä sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemusta.

Informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet vastaajat kokevat työssään tieto- ja viestintäteknikan sekä englannin kielen viestinnän (ks. kuvio 16 seuraavalla sivulla) selvästi tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet tarvitsevat työssään lainsäädännön tuntemusta selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

²¹ Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

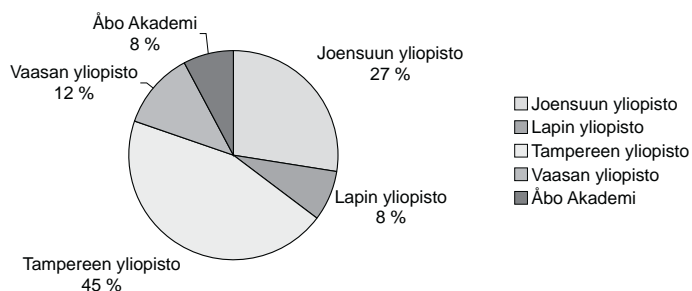
Palautetta opinnoista

Kolmasosa informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Tutkintoonsa tyytymättömiä oli vajaa viidesosa vastaajista (18 %). Osuus on prosenttiyksikön alhaisempi kuin koko aineiston keskiarvo.

Yliopisto-opiskelu kehitti informaatiotutkimusta ja tilastotiedettä lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten oman alan teoreettista osaamista sekä tiedonhankintataitoja. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, selkeästi keskeisin kehittämiskohde suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta on neuvottelutaidot. Myös ryhmätyötaitojen yms. sosiaalisten taitojen sekä organisointi ja koordinoitaitojen osalta informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneen yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.3 Julkisoikeus (JOIK)

Julkisoikeutta lukeneita vastaajia aineistossa on kaikkiaan 51. Tämä pääaineryhmä on vastaajien lukumäärän osalta toiseksi pienin. Tämä rajoittaa johtopäätösten tekoa joidenkin tarkastelujen osalta. Julkisoikeutta lukeneista vastaajista naisia on 76 %. Kyseiseen pääaineryhmään luetut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1.

KUVIO 17. Valmistuneet yliopistoittain (JOIK, N = 51)

Sijoittuminen työelämään

Julkisoikeutta lukeneiden tilanne valmistumishetkellä näyttäisi vastaavan melko tarkkaan muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräistä tilannetta. Työssä olevien osuus on hieman keskimääräistä suurempi ja vastaavasti työvoiman ulkopuolella olevien osuus hieman keskimääräistä alempi.

Kyselyhetkellä julkisoikeutta lukeneiden työmarkkinatilanne poikkeaa muista yhteiskuntatieteilijöistä merkittävästi työvoiman ulkopuolella olevien osuuden osalta. Vain yksi vastaaja ilmoitti olevansa perhevapaalla kyselyhetkellä, vaikka vastaajista kolme neljästä on naisia. Yhtenä selityksenä on julkisoikeutta lukeneiden vastaajien selvästi korkein keski-ikä (34,5 vuotta). Työvoiman ulkopuolella olevien pieni osuus näkyy puolestaan työssä olevien osuudessa. Työssä olevien osuus on korkein, kun kaikista pääryhmistä valmistuneet on huomioitu.

TAULUKKO 23. Työmarkkinatilanne (JOIK)²²

%	Valmistumis- hetki, JOIK	Valmistumis- hetki, muut	Kyselyhetki, JOIK	Kyselyhetki, muut
Työssä	72,5	69,2	96,1	80,3
Työttömänä	15,7	15,2	2,0	2,1
Työvoiman ulkopuolella	9,8	11,8	2,0	15,9
Muu tilanne	2,0	3,9	0	1,7
Yhteensä	100	100	100	100
N	51	665	51	665

Julkisoikeutta lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 8 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä 4 vuotta 4 kuukautta. Julkisoikeutta lukeneet vastaajat ovat siis työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin puoli vuotta²³. Valmistumisen jälkeinen työssäoloaika vastaa koko aineiston vastaavaa keskiarvoa. Koulutustasoa vastaavan työssäoloajan keskiarvo on puolestaan kuukauden pidempi kuin koko aineiston keskiarvo.

Työnantajia julkisoikeutta lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 1,9 ja työsuhteita 4,4. Työnantajien lukumäärän keskiarvo on toiseksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Se sijaan työsuhteita julkisoikeutta lukeneilla on ollut muihin yhteiskuntatieteilijöihin verrattuna hieman keskimääräistä enemmän. Vain puolet työttömänä olleista vastaajista on ollut työttömänä kerran, mutta tästä huolimatta työttömyysajan mediaani on 5 kuukautta. Mahdollisesti osa määräaikaisiin työsuhteisiin tyytymään joutuneista vastaajista ei ole voinut jatkaa uudessa työsuhteessa ilman katkoja.

22 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin julkisoikeutta lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

23 Tätä keskiarvoa laskettaessa on huomioitu vain ne vastaajat, jotka ovat ilmoittaneet sekä valmistumisen jälkeisen kokonaistyöajan että valmistumisen jälkeisen koulutustasoa vastaavassa työssäoloajan. Muutama julkisoikeutta lukeneista vastaajista on ilmoittanut pelkästään kokonaistyöajan ja tästä syystä koulutustasoa vastaamattomassa työssä toimimisen kesto ei vastaa kokonaistyössäoloajan ja koulutustasoa vastaavassa työssäoloajan erotusta.

TAULUKKO 24. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (JOIK)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
JOIK (N = 47, 48, 50)	4 v 4 kk	4,4	24
Muut (N = 589, 633, 657)	4 v 4 kk	4,2	32

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Julkisoikeutta lukeneiden vastaajien merkittävin työnantaja on valtio; lähes kaksi kolmasosaa vastaajista on luonut työuransa valtion palveluksessa. Osuus on selvästi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Valtiolla työllistyneiden suuri osuus näkyy myös siinä, että julkisoikeutta lukeneista vastaajista 80 % ilmoitti kyselyhetkellä saman päätyönantajasektorin kuin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta. Osuus on toiseksi suurin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

TAULUKKO 25. Päätyönantaja (JOIK)²⁴

%	Ensimmäinen työ, JOIK	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, JOIK	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	21,6	32,2	18,3	30,6
Kunta, kuntayhtymä	11,8	28,4	12,2	28,5
Valtio, valtion liikelaitos	62,7	24,4	61,2	25,9
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	3,9	12,5	6,1	12,2
Oma yritys, vastaanotto tms.	0	1,4	2,0	1,7
Muu työnantaja	0	1,2	0	1,1
Yhteensä	100	100	100	100
N	51	656	49	533

Julkisoikeutta lukeneista noin kolmasosa löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on alin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Tilanne on lähes vastaava verrattaessa kyselyhetken työpaikan sijaintia opiskelupaikan sijaintiin. Yli 70 % julkisoikeutta lukeneista on kyselyhetkellä työssä jossakin muussa kuin opiskelumaakunnassa. 60 % vastaajista työskenteli kyselyhetkellä samassa maakunnassa kuin missä ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka sijaitti. Myös tämä osuus on koko aineiston alin. Vaikuttaa siis siltä, että julkisoikeutta lukeneet vastaajat joutuvat muuttamaan paljon työn takia.

²⁴ Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Iso osa julkisoikeutta lukeneiden työmahdollisuuksista näyttäisi löytyvän Uudeltamaalta. Tampereen yliopistossa julkisoikeutta lukeneista puolet oli työllistynyt Uudellemaalle, kun taas Joensuun yliopistosta valmistuneista Uudellemaalle oli työllistynyt vain neljännes. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta yksi ja kyselyhetken työn osalta kaksi vastaajaa ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan ulkomailla.

TAULUKKO 26. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain²⁵ (JOIK)

Yliopisto	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Joensuun yliopisto (N = 13, 12)	54 %	23 %	23 %	33 %	25 %	42 %
Tampereen yliopisto (N = 23, 22)	22 %	52 %	26 %	27 %	50 %	23 %
Muut yliopistot* (N = 12, 12)	25 %	50 %	25 %	25 %	50 %	25 %
Yhteensä (N = 48, 46)	31 %	44 %	25 %	28 %	44 %	28 %

* LY, VY, ÅA

Vain noin neljäsosa julkisoikeutta lukeneista vastaajista ilmoitti pääasialliseksi työtehtäviensä luonteeksi lainopillisen työn, vaikka kyseinen työn luonne onkin vastaajien ilmoittamista yleisin. Julkisoikeutta lukeneet ovat viiden vuoden aikana edenneet urallaan, sillä kyselyhetkellä viidesosa vastaajista ilmoitti toimivansa joh-to- ja esimiestehtävissä. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 5.

²⁵ Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

TAULUKKO 27. Työtehtävien luonne (JOIK)

%	Ensimmäinen työ, JOIK	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, JOIK	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	6,1	14,8	4,1	10,9
Opetus tai kasvatusta	4,1	5,2	6,1	5,5
Johto- ja esimiestehtävät	6,1	4,9	20,4	14,9
Konsultointi tai koulutus	2,0	4,5	2,0	4,4
Asiakastyö/potilastyö	2,0	23,1	0	14,7
Markkinointi ja myynti	2,0	3,7	2,0	2,3
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	12,2	17,1	14,3	22,5
Viestintä- ja mediatyö	2,0	12,3	0	13,0
Toimisto- ja esikuntatehtävät	14,3	5,5	8,2	2,1
Taiteellinen työ	0	0,2	0	0,6
Lainopillinen työ	24,5	0,9	28,6	1,3
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	10,2	4,2	6,1	4,4
Muu työ	14,3	3,4	8,2	3,6
Yhteensä	100	100	100	100
N	49	649	49	525

Työllistymisen laatu

Tehdyn laatuluokituksen perusteella lähes puolet julkisoikeutta lukeneista vastaajista on työllistynyt valmistumisensa jälkeen koulutusalaan vastaavaan työhön, jonka edellytyksenä ei kuitenkaan ole ollut korkeakoulututkinto vastaajien ilmoituksen mukaan. Vastaajista, jotka ilmoittivat ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta, että suoritettu korkeakoulututkinto ei ollut työtehtävän edellytyksenä, kaksi kolmasosaa työskenteli valtion palveluksessa.

Kyselyhetken mennessä tilanne on työn laadun näkökulmasta selkeästi parantunut: lähes yhdeksän vastaajaa kymmenestä työskentelee oman alan akateemisissa ammatissa. Kukaan vastaajista ei ollut enää kyselyhetkellä koulutustaan vastamattomassa työssä.

TAULUKKO 28. Työtehtävien laatuluokat²⁶ (JOIK)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, JOIK (N = 45)	42,2	0	46,7	11,1
Ensimmäinen työ, muut (N = 608)	57,6	3,1	28,8	10,5
Kyselyhetken työ, JOIK (N = 47)	87,2	0	12,8	0
Kyselyhetken työ, muut (N = 512)	78,9	2,1	16,4	2,5

Julkisoikeutta lukeneista vastaajista 73 % ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti kyselyhetken työssään. Osuus on selvästi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla osuus oli matalampi, sillä vajaa 60 % vastaajista kertoi pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti. Julkisoikeutta lukeneet vastaajat näyttävät pääsevän työn ja koulutuksen vastaavuuden näkökulmasta hyviin työtehtäviin.

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Julkisoikeutta lukeneista vastaajista 78 % ilmoitti työskentelevänsä koulutustasoaan hyvin vastaavassa työssä. Osuus on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Osittain koulutustasoaan alhaisemmaksi työnsä arvioi 17 % vastaajista. Tämä osuus on puolestaan prosenttiyksikön matalampi kuin aineistossa keskimäärin. Yksikään vastaajista ei ilmoittanut työskentelevänsä selvästi koulutustasoaan alhaisemmassa työssä. Hieman yli kolmasosa koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä toimivista vastaajista oli nykyisessä tehtävässään, koska ei ollut saanut koulutustasoaan paremmin vastaavaa työtä.

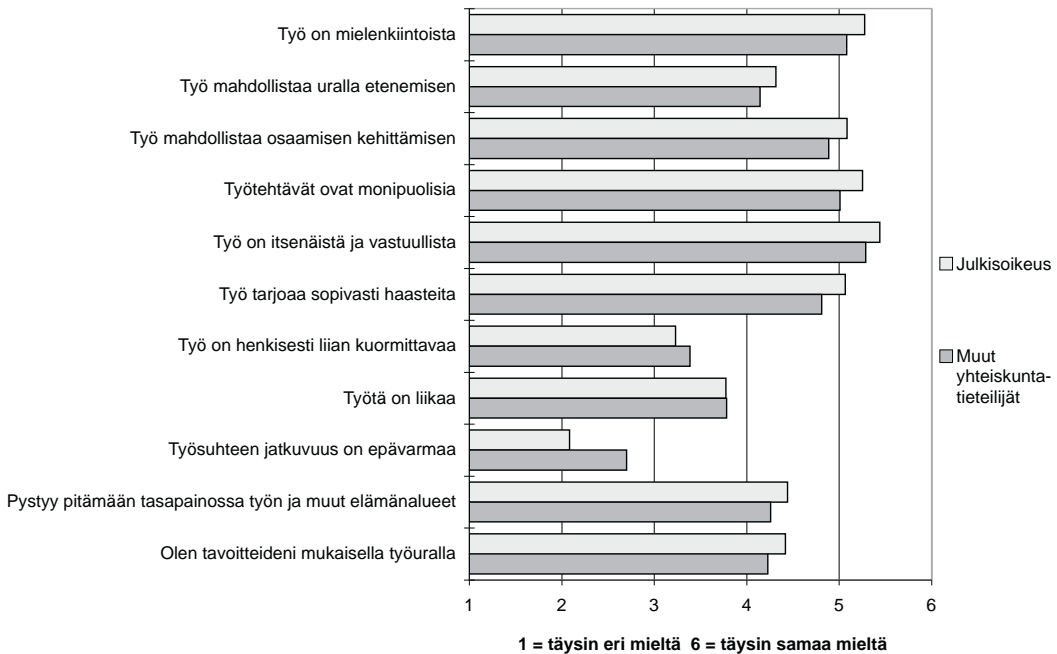
Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Julkisoikeutta lukeneista vajaa puolet (47 %) ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Kun otetaan huomioon kaikista pääaineryhmistä valmistuneet, on osuus toiseksi korkein. Kyselyhetkellä vakituudessa työsuhteessa oli 82 % vastaajista. Tämä osuus on puolestaan kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Yksi vastaajista ilmoitti toimivansa yrittäjänä kyselyhetkellä.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Julkisoikeutta lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 3 260 euroa. Se on noin 400 euroa korkeampi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani ja toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

²⁶ Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

Työhön liittyvissä mielipiteissä merkittävin ero julkisoikeutta lukeneiden vastaajien ja muiden yhteiskuntatieteilijöiden välillä löytyy väitteen ”Työsuhteen jatkuvuus on epävarmaa” kohdalla. Julkisoikeutta lukeneet vastaajat kokevat siis muita useammin työsuhteen jatkuvuuden varmaksi ja lisäksi työn tarjoavan sopivasti haasteita. Julkisoikeutta lukeneiden vastaajien mielipiteiden keskiarvo on korkein väitteiden ”Työtehtävät ovat monipuolisia” sekä ”Työ on itsenäistä ja vastuullista” kohdalla.

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Kyseisen indeksin perusteella julkisoikeutta lukeneet vastaajat ovat tyytyväisiä työtehtäviinsä, positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on koko aineiston kolmanneksi korkein.

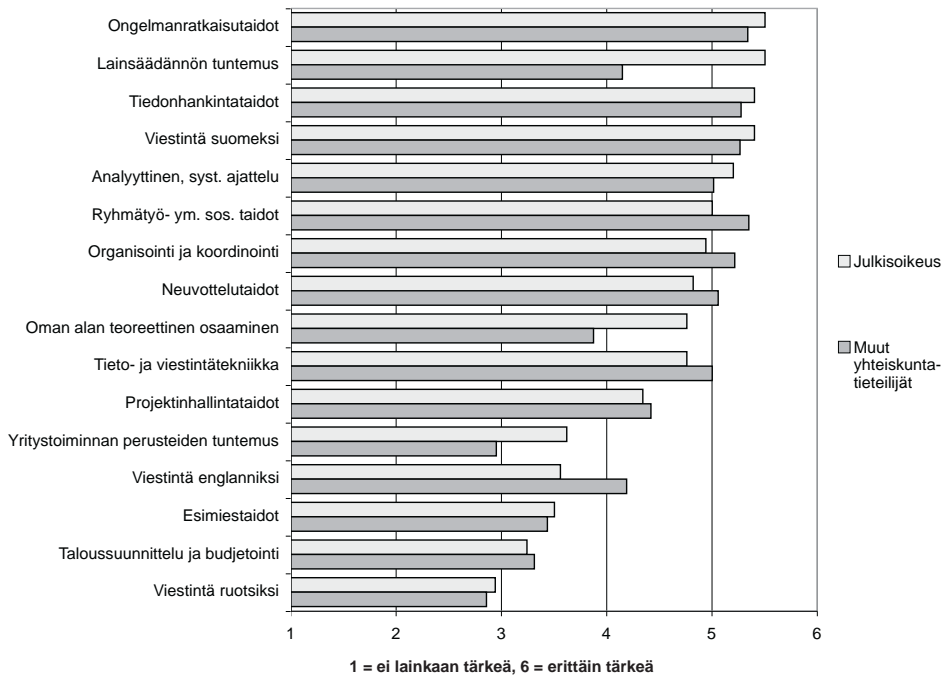

KUVIO 18. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (JOIK)

Julkisoikeutta lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä lainsäädännön tuntemus, ongelmanratkaisutaidot, tiedonhankintataidot sekä viestintä suomeksi. Kaikkien mainittujen taitojen kohdalla vastaajien keskiarvo on 5,4²⁷. Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan lomakkeessa annetuista vaihtoehdoista viestintää ruotsin kielellä sekä taloussuunnittelua ja budjetointia.

27 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

Julkisoikeutta lukeneet vastaajat kokevat työssään lainsäädännön tuntemuksen ja oman alan teoreettisen osaamisen sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemuksen selvästi tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta julkisoikeutta lukeneet tarvitsevat työssään viestintätaitoja englannin kielellä selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

KUVIO 19. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (JOIK)

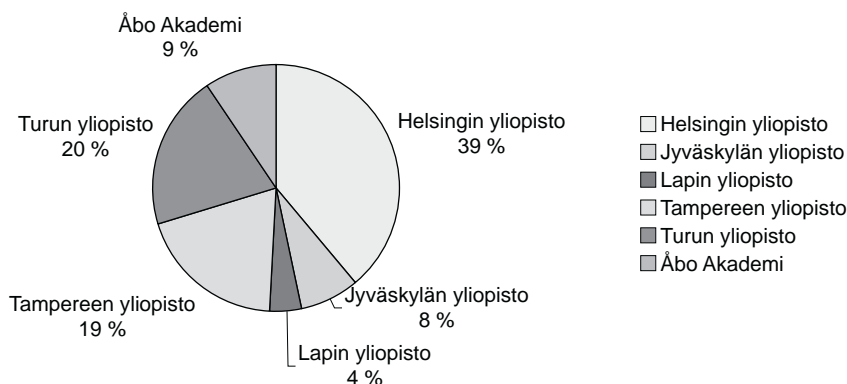
Palautetta opinnoista

Noin joka kuudes julkisoikeutta lukeneista vastaajista ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on lähellä koko aineiston keskiarvoa. Tutkintoonsa tyytymättömiä vastaajia oli 14 %. Tämä osuus on neljä prosenttiyksikköä alhaisempi kuin koko aineiston keskiarvo ja kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Yliopisto-opiskelu kehitti julkisoikeutta lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten lainsäädännön tuntemusta ja tiedonhankintataitoja. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, selkeästi keskeisin kehittämiskohde suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta on neuvottelutaidot. Myös ryhmätyötaitojen yms. sosiaalisten taitojen sekä organisointi ja koordinoitaitojen osalta julkisoikeutta lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneen yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.4 Poliitiikan tutkimus (POTU)

Politiikan tutkimusta lukeneita vastaajia aineistossa on kaikkiaan 118. Pääaine-ryhmä on vastaajien lukumäärän osalta suurin. Poliitiikan tutkimusta lukeneista vastaajista naisia on 70 %. Kyseiseen pääaineryhmään valitut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1.

KUVIO 20. Valmistuneet yliopistoittain (POTU, N = 118)

Sijoittuminen työelämään

Politiikan tutkimusta lukeneiden tilanne valmistumishetkellä näyttäisi työttömyyden osalta vastaavan melko hyvin muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräistä tilannetta. Työssä olevien osuus sen sijaan on keskimääräistä alhaisempi ja vastaavasti työvoiman ulkopuolella olevien osuus jonkin verran keskimääräistä korkeampi.

Kyselyhetkellä politiikan tutkimusta lukeneista 80 % on työssä, mikä vastaa melko tarkkaan muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräistä tilannetta. Työttömänä olevien osuus (3,4 %) sen sijaan on korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Työvoiman ulkopuolella olevista vastaajista reilu neljäsosa ilmoitti olevansa päätoimisia opiskelijoita.

TAULUKKO 29. Työmarkkinatilanne (POTU)²⁸

%	Valmistumis- hetki, POTU	Valmistumis- hetki, muut	Kyselyhetki, POTU	Kyselyhetki, muut
Työssä	56,8	71,9	80,5	81,6
Työttömänä	16,9	14,9	3,4	1,8
Työvoiman ulkopuolella	18,6	10,2	15,3	14,9
Muu tilanne	7,6	3,0	0,8	1,7
Yhteensä	100	100	100	100
N	118	598	118	598

Politiikan tutkimusta lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 5 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä 3 vuotta 11 kuukautta. Politiikan tutkimusta lukeneet vastaajat ovat siis työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin puoli vuotta. Sekä valmistumisen jälkeisen työssäoloajan että koulutustasoa vastaavan työssäoloajan keskiarvot ovat toiseksi matalimmat, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Koulutustasoa vastaamattomassa työssä oloaika on puolestaan toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Työnantajia politiikan tutkimusta lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 2,6 ja työsuhteita 4,8. Sekä työnantajien että työsuhteiden lukumäärien keskiarvot ovat toiseksi korkeimmat, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Myös valmistumisen jälkeen työttömänä olleiden vastaajien osuus on koko aineiston toiseksi korkein. Lähes 70 % työttömänä olleista vastaajista on ollut työttömänä vain kerran ja työttömyysajan mediaani on puoli vuotta. Politiikan tutkimusta lukeneiden työuran alku näyttää lähes jokaisen mittarin perusteella epävakammalta kuin keskiverto yhteiskuntatieteilijän.

TAULUKKO 30. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (POTU)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
POTU (N = 104, 113, 118)	3 v 11 kk	4,8	46
Muut (N = 532, 568, 589)	4 v 4 kk	4,1	29

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Politiikan tutkimusta lukeneista vastaajista lähes kaksi kolmasosaa on työllistynyt valtion palvelukseen tai yksityisiin yrityksiin. Kuntasektorille työllistyneiden osuus on selvästi alhaisempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Politiikan tutkimusta lukeneista vastaajista vain noin puolet ilmoitti saman työnantajasektorin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen ja kyselyhetken työn osalta. Osuus

28 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin politiikantutkimusta lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

on koko aineiston alhaisin. Poliitiikan tutkimusta lukeista vastaajista viisi ilmoitti ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työsuhteen luonteeksi yrittäjyyden, mutta heistä vain kaksi merkitsi työnantajaksi oman yrityksen. Kyselyhetkellä kaksi vastaajaa toimi yrittäjänä.

TAULUKKO 31. Päätyönantaja (POTU)²⁹

%	Ensimmäinen työ, POTU	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, POTU	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	34,7	30,7	30,5	29,3
Kunta, kuntayhtymä	11,0	30,4	7,4	30,9
Valtio, valtion liikelaitos	37,3	25,1	37,9	27,0
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	15,3	11,2	20,0	10,0
Oma yritys, vastaanotto tms.	1,7	1,2	2,1	2,0
Muu työnantaja	0	1,4	2,1	0,6
Yhteensä	100	100	100	100
N	118	589	95	488

Politiikan tutkimusta lukeneista vastaajista 62 % löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on hieman korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Jos huomioidaan myös valmistumisensa jälkeen ulkomaille lähteneet kahdeksan vastaajaa, opiskelumaakunnastaan ensimmäisen työnsä löytäneiden osuus putoaa 57 prosenttiin. Kyselyhetkellä vastaava prosenttiosuus on alempi ja huomioitaessa ulkomailla työssä olevat 11 vastaajaa opiskelumaakuntaan työllistyneiden osuus on 51 %. Myös kyselyhetkellä opiskelumaakuntaan työllistyneiden osuus on koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Kaikista tavoitetuista kyselyhetkellä ulkomailla työskentelevistä yhteiskuntatieteilijöistä 40 % oli lukenut politiikan tutkimusta. Kolme vastaajaa neljästä ilmoitti työpaikan sijaitsevan kyselyhetkellä saman maakunnan alueella kuin missä ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka sijaitsi.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Noin kaksi kolmasosaa politiikan tutkimusta lukeneista vastaajista ilmoitti kyselyhetken työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla. Osuus on koko aineiston kolmanneksi korkein. Tampereen ja Turun yliopistoissa politiikan tutkimusta lukeneista noin puolet oli työllistynyt Uudellemaalle heti valmistumisensa jälkeen. Kyselyhetkellä kaikista yliopistoista valmistuneista yli puolet on työllistynyt Uudellemaalle.

²⁹ Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

TAULUKKO 32. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain³⁰ (POTU)

Yliopisto (N = ens. työ, nyk. työ)	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Helsingin yliopisto (N = 43, 39)	95 %	-	5 %	97 %	-	3 %
Tampereen yliopisto (N = 20, 19)	40 %	50 %	10 %	26 %	68 %	5 %
Turun yliopisto (N = 22, 20)	45 %	45 %	9 %	40 %	55 %	5 %
Muut yliopistot* (N = 23, 18)	32 %	32 %	36 %	22 %	56 %	22 %
Yhteensä (N = 107, 96)	62 %		38 %	57 %		43 %

* JY, LY, ÅA

Politiikan tutkimusta lukeneiden koulutuksen yleisluonteisuus näkyy vastaajien ilmoittamien työtehtävien luonteen tasaisessa jakautumisessa. Tämä saattaa olla yksi selittävä tekijä politiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien työuran alkutaipaleen ongelmille. Vajaa neljäsosa vastaajista ilmoitti ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työtehtävän pääasialliseksi luonteeksi suunnittelu-, kehitys- tai hallinto-tehtävät. Myös politiikan tutkimusta lukeneiden eteneminen työuralla näkyy alla olevasta taulukosta. Usein vain osittain koulutusta vastaavien toimisto- ja esikuntatehtäviä tekevien osuus on kyselyhetkellä selvästi pienempi kuin valmistumisen jälkeen ja lisäksi johto- ja esimiestehtäviin edenneiden osuus on kasvanut. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 6.

TAULUKKO 33. Työtehtävien luonne (POTU)

%	Ensimmäinen työ, POTU	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, POTU	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	10,3	14,9	5,4	11,2
Opetus tai kasvatust	6,0	5,0	1,1	6,4
Johto- ja esimiestehtävät	5,2	5,0	14,1	15,6
Konsultointi tai koulutus	4,3	4,3	4,3	4,1
Asiakastyö/potilastyö	5,2	24,9	6,5	14,7
Markkinointi ja myynti	5,2	3,3	4,3	1,9
Suunnittelu-, kehitys- tai hallinto- tehtävät	23,3	15,5	29,3	20,3
Viestintä- ja mediatyö	14,7	11,0	15,2	11,2
Toimisto- ja esikuntatehtävät	14,7	4,5	4,3	2,3
Taiteellinen työ	0	0,2	1,1	0,4
Lainopillinen työ	2,6	2,6	4,3	3,5
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	3,4	4,8	1,1	5,2
Muu työ	5,2	4,0	8,7	3,1
Yhteensä	100	100	100	100
N	116	582	92	482

³⁰ Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

Työllistymisen laatu

Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta peräti yli viidesosa politiikan tutkimusta lukeneista vastaajista sijoittui luokkaan koulutusta vastaamaton työ. Osuus on selvästi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet vastaajat on huomioitu. Kyselyhetken mennessä tilanne on työn laadun näkökulmasta selkeästi parantunut, mutta edelleen politiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien tilanne on työllistymisen laadun näkökulmasta huonompi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin.

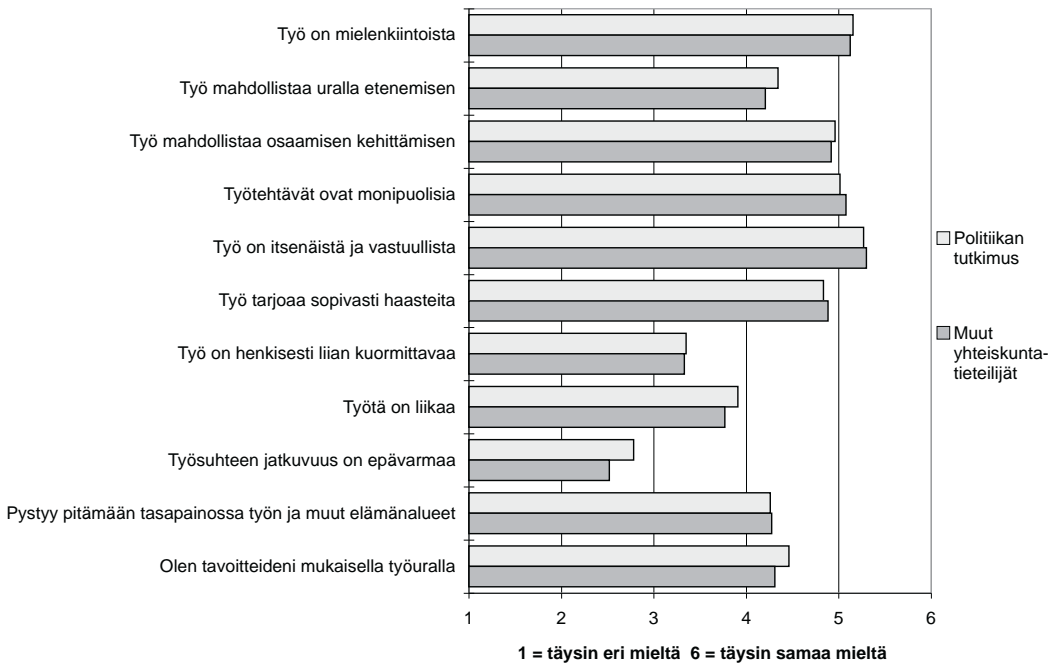
TAULUKKO 34. Työtehtävien laatuluokat³¹ (POTU)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, POTU (N = 111)	45,9	4,5	27,9	21,6
Ensimmäinen työ, muut (N = 542)	58,7	2,6	30,4	8,5
Kyselyhetken työ, POTU (N = 90)	75,6	1,1	20,0	3,3
Kyselyhetken työ, muut (N = 469)	80,4	2,1	15,4	2,1

Tarkemmin tarkasteltaessa nähdään, että vaikka politiikan tutkimusta lukeneiden tilanne kyselyhetkellä on laatuluokkien osalta lähellä muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskiarvoa, silti jatkuvasti oppimaansa työssään pystyy hyödyntämään vain 39 % vastaajista. Osuus on kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Verrattuna ensimmäiseen valmistumisen jälkeiseen työhön edellä mainittu osuus ei ole juurikaan kasvanut. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta 36 % vastaajista ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti.

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Poliitiikan tutkimusta lukeneista vastaajista 69 % ilmoitti työskentelevänsä hyvin koulutustasoaan vastaavassa työssä. Osuus on kaksi prosenttiyksikköä pienempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Osittain tai selvästi koulutustasoaan alhaisemmaksi työnsä arvioi 23 % vastaajista. Tämä osuus on puolestaan kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin aineistossa keskimäärin. Vajaa kolmasosa (29 %) koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä toimivista vastaajista oli nykyisessä tehtävässään, koska ei ollut saanut koulutustasoaan paremmin vastaavaa työtä.

31 Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

KUVIO 21. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (POTU)

Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Poliitiikan tutkimusta lukeneista vain joka viides ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Verrattaessa muista pääaineryhmistä valmistuneisiin osuus on alhaisin. Kyselyhetkellä vakituisessa työsuhteessa oli lähes kaksi vastaajaa kolmesta. Tämä osuus on puolestaan kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Viisi vastaajaa ilmoitti toimivansa kyselyhetkellä yrittäjänä.

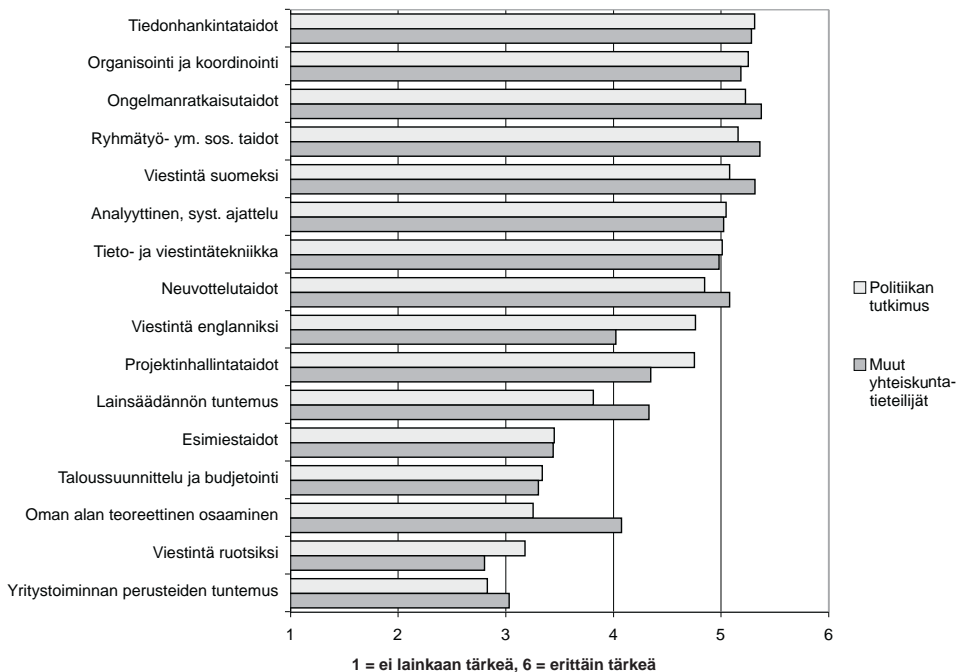
Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Poliitiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 3 000 euroa. Se on 150 euroa korkeampi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani, joten tämän mittarin mukaan poliitiikan tutkimusta lukeneiden tilanne näyttää paremmalta.

Poliitiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien mielipiteet työhön liittyvien väitteiden kohdalla eivät juurikaan eroa muiden yhteiskuntatieteilijöiden mielipiteiden keskiarvosta. Merkittävin ero muihin yhteiskuntatieteilijöihin on väitteen ”Työsuhteen jatkuvuus on epävarmaa” kohdalla. Poliitiikan tutkimusta lukeneet vastaajat kokevat siis muita useammin työsuhteen jatkuvuuden epävarmaksi. Toisaalta poliitiikan tutkimusta lukeneet vastaajat kokivat muita useammin olevansa tavoitteidensa mukaisella työuralla.

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Kyseinen indeksi ei tuo lisätietoa kuvion 21 tuloksiin. Poliitiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on käytännössä sama kuin koko aineistosta lasketun indeksin arvo.

Politiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä tiedonhankintataidot sekä organisointi ja koordinointi. Kummankin mainitun taidon kohdalla vastaajien keskiarvo on 5,3³². Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan yritystoiminnan perusteiden tuntemusta sekä viestintää ruotsin kielellä.

Politiikan tutkimusta lukeneet vastaajat kokevat työssään englannin ja ruotsin kielen viestinnän sekä projektinhallintataidot selvästi tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta politiikan tutkimusta lukeneet vastaajat tarvitsevat työssään oman alan teoreettista osaamista sekä lainsäädännön tuntemusta selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

KUVIO 22. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (POTU)

32 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

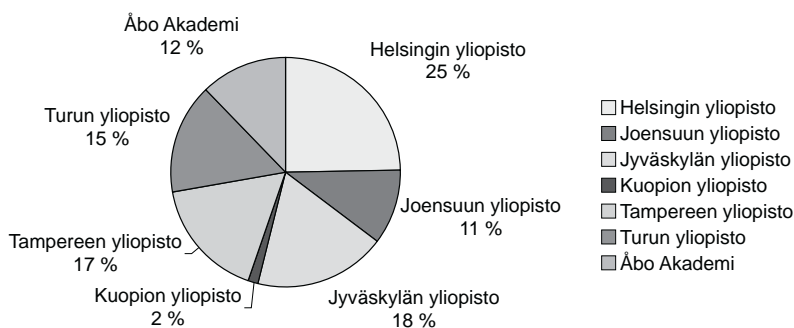
Palautetta opinnoista

Vain 8 % politiikan tutkimusta lukeneista ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on toiseksi matalin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Tutkintoonsa tyytymättömiä vastaajia oli 28 %, mikä on koko aineiston korkein osuus.

Yliopisto-opiskelu kehitti politiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten analyttisen, systemaattisen ajattelun taitoja sekä tiedonhankintataitoja. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, selkeästi keskeisimmät kehittämiskohteet suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta ovat neuvottelutaidot ja projektinhallintataidot. Myös organisointi ja koordinoitaitojen sekä ryhmätyötaitojen yms. sosiaalisten taitojen osalta politiikan tutkimusta lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneet yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.5 Sosiaalipolitiikka (SPOL)

Alla olevasta kuviosta nähdään mistä yliopistoista sosiaalipolitiikkaa lukeneet vastaajat ovat valmistuneet. Vastanneista naisia on 82 %. Naisten osuus on kuusipro-senttiyksikköä korkeampi kuin koko aineistossa keskimäärin. Kaikkiaan sosiaalipolitiikkaa lukeneita vastaajia on 65. Kyseiseen pääaineryhmään luetut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1.

KUVIO 23. Valmistuneet yliopistoittain (SPOL, N = 65)

Sijoittuminen työelämään

Sosiaalipolitiikkaa lukeneiden tilanne valmistumishetkellä näyttäisi vastaavan melko hyvin muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräistä tilannetta. Työssä olevien osuus on hieman keskimääräistä korkeampi. Kyselyhetkellä yksikään sosiaalipolitiikkaa lukeneista vastaajista ei ollut työttömänä. Työssä olevien osuus on selvästi alhaisempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin, mutta työvoiman ulkopuolella olevien osuus on puolestaan selvästi korkeampi. Työvoiman ulkopuolella olevista vastaajista vajaa neljäsosa ilmoitti olevansa päätoimisia opiskelijoita. Ryhmä muu tilanne muodostuu kahdesta eläkkeellä ja yhdestä osittaisella hoitovapaalla olevasta vastaajasta.

TAULUKKO 35. Työmarkkinatilanne (SPOL)³³

%	Valmistumis- hetki, SPOL	Valmistumis- hetki, muut	Kyselyhetki, SPOL	Kyselyhetki, muut
Työssä	72,3	69,1	69,2	82,6
Työttömänä	15,4	15,2	0	2,3
Työvoiman ulkopuolella	10,8	11,7	26,2	13,8
Muu tilanne	1,5	4,0	4,6	1,2
Yhteensä	100	100	100	100
N	65	651	65	651

Sosiaalipolitiikkaa lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 7 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä 4 vuotta 3 kuukautta. Sosiaalipolitiikkaa lukeneet vastaajat ovat siis työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin 4 kuukautta. Sekä valmistumisen jälkeisen työssäoloajan että koulutustasoa vastaavan työssäoloajan keskiarvot ovat lähellä koko aineiston keskiarvoja. Samoin on myös koulutustasoa vastaamattomassa työssä toimimisen keston keskiarvo.

Työnantajia sosiaalipolitiikkaa lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 2 ja työsuhteita 5,1. Työnantajien lukumäärän keskiarvo on hieman koko aineiston keskiarvon alapuolella, mutta työsuhteiden lukumäärän keskiarvo on koko aineiston korkein. Näyttää siis siltä, että sosiaalipolitiikkaa lukeneiden työuran alku on pätkätöiden sävyttämä. Valmistumisen jälkeen työttömänä olleiden vastaajien osuus on kuusi prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvoa korkeampi. Lähes puolet työttömänä olleista vastaajista on ollut työttömänä useammin kuin kerran. Osuus on selvästi koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Tästä huolimatta työttömyysajan mediaani on 5 kuukautta, mikä vastaa koko aineiston keskiarvoa.

33 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin sosiaalipolitiikkaa lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

TAULUKKO 36. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (SPOL)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
SPOL (N = 55, 60, 63)	4 v 3 kk	5,1	38
Muut (N = 581, 621, 644)	4 v 3 kk	4,1	31

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Järjestöt näyttävät työllistävän sosiaalipolitiikkaa lukeneita useammin kuin muita yhteiskuntatieteilijöitä keskimäärin. Myös julkiselle sektorille työllistyneiden osuus on hieman korkeampi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Kyselyhetkellä kuntiin työllistyneiden osuus on kasvanut selvästi valmistumisen jälkeisestä tilanteesta. Sosiaalipolitiikkaa lukeneista vastaajista vain hieman yli puolet (53 %) ilmoitti saman työnantajasektorin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen ja kyselyhetken työn osalta. Osuus on toiseksi pienin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

TAULUKKO 37. Päätöntyöntaja (SPOL)³⁴

%	Ensimmäinen työ, SPOL	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, SPOL	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	20,6	32,5	15,6	30,7
Kunta, kuntayhtymä	27,0	27,2	40,0	26,1
Valtio, valtion liikelaitos	30,2	26,9	26,7	29,1
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	22,2	10,9	17,8	11,2
Oma yritys, vastaanotto tms.	0	1,4	0	1,9
Muu työnantaja	0	1,2	0	1,1
Yhteensä	100	100	100	100
N	63	644	45	537

Kaksi kolmasosaa sosiaalipolitiikkaa lukeneista vastaajista löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kyselyhetkellä vastaava prosenttiosuus on pudonnut 56 prosenttiin, joka on kuusi prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvoa korkeampi. 80 % vastaajista ilmoitti kyselyhetken työpaikan sijaitsevan saman maakunnan alueella kuin missä ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka sijaitsi. Tämä osuus on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Kyselyhetkellä puolet sosiaalipolitiikkaa lukeneista vastaajis-

³⁴ Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

ta ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla. Osuus on vastaa koko aineiston keskiarvoa. Helsingin yliopistosta valmistuneiden ohella myös Jyväskylän ja Turun yliopistoista valmistuneet ovat löytäneet työpaikan opiskelumaakunnastaan useammin kuin muualta Suomesta. Kyselyhetkellä yksi vastaaja ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan ulkomailla.

TAULUKKO 38. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain³⁵ (SPOL)

Yliopisto (N = ens. työ, nyk. työ)	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Helsingin yliopisto (N = 16, 15)	81 %	-	19 %	87 %	-	13 %
Jyväskylän yliopisto (N = 12, 12)	67 %	17 %	17 %	67 %	8 %	25 %
Tampereen yliopisto (N = 10, 9)	60 %	40 %	0 %	44 %	56 %	0 %
Turun yliopisto (N = 10, 10)	70 %	20 %	10 %	50 %	40 %	10 %
Muut yliopistot* (N = 15, 12)	53 %	27 %	20 %	25 %	58 %	17 %
Yhteensä (N = 63, 58)	67 %		33 %	57 %		43 %

* JoY, KY, ÅA

Sosiaalipolitiikkaa lukeneiden koulutuksen yleisluonteisuus näkyy muun muassa vastaajien ilmoittamien ammattinimikkeiden kirjossa. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn kohdalla vastaajat ilmoittivat 40 erilaista ammattinimikettä. Yleisimpänä ammattinimikkeenä, eli 7 vastaajaa, on sosiaalityöntekijä. Sosiaalipolitiikkaan lukeneiden työtehtävät näyttävät painottuvan asiakastyöhön sekä suunnittelu-, kehitys ja hallintotehtäviin. Mielenkiintoista on myös huomata, että sosiaalipolitiikan lukijoiden keskuudessa ei ole tapahtunut merkittävää siirtymistä johto- ja esimiestehtäviin työuran edetessä. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 7.

35 Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

TAULUKKO 39. Työtehtävien luonne (SPOL)

%	Ensimmäinen työ, SPOL	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, SPOL	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	14,5	14,2	11,6	10,2
Opetus tai kasvat	1,6	5,7	9,3	5,3
Johto- ja esimiestehtävät	6,5	5,3	9,3	15,8
Konsultointi tai koulutus	0	4,1	9,3	3,8
Asiakastyö/potilastyö	35,5	20,3	23,3	12,6
Markkinointi ja myynti	1,6	3,8	0	2,4
Suunnittelu-, kehitys- tai hallinto-tehtävät	27,4	15,7	30,2	21,1
Viestintä- ja mediatyö	3,2	12,4	4,7	12,4
Toimisto- ja esikuntatehtävät	3,2	6,4	0	2,8
Taiteellinen työ	0	0,2	0	0,6
Lainopillinen työ	1,6	2,7	2,3	3,8
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	1,6	4,9	0	4,9
Muu työ	3,2	4,2	0	4,3
Yhteensä	100	100	100	100
N	62	636	43	531

Työllistymisen laatu

Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta sosiaalipolitiikkaa lukeneiden vastaajien sijoittuminen muodostettuihin laatuluokkiin ei merkittävästi eroa muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskiarvosta. Koulutusta vastaamatonta työtä on valmistumisensa jälkeen joutunut vastaanottamaan hieman yli 10 prosenttia vastaajista. Kyselyhetkellä yksikään vastaajista ei enää työskennellyt koulutusta vastaamattomassa työssä. Sen sijaan joka kymmenes vastaaja ilmoitti olevansa työssä, jossa vaaditaan korkeakoulututkinto, mutta jossa he eivät pysty hyödyntämään oppimaansa.

TAULUKKO 40. Työtehtävien laatuluokat³⁶ (SPOL)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, SPOL (N = 59)	61,0	5,1	22,0	11,9
Ensimmäinen työ, muut (N = 594)	56,1	2,7	30,8	10,4
Kyselyhetken työ, SPOL (N = 42)	76,2	9,5	14,3	0
Kyselyhetken työ, muut (N = 517)	79,9	1,4	16,2	2,5

³⁶ Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

Vaikka sosiaalipolitiikkaa lukeneiden tilanne kyselyhetkellä näyttää laatuluokkien osalta hyvältä, vain 38 % vastaajista ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti. Osuus on toiseksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta vain 29 % vastaajista ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti, mikä on alhaisin osuus koko aineistossa.

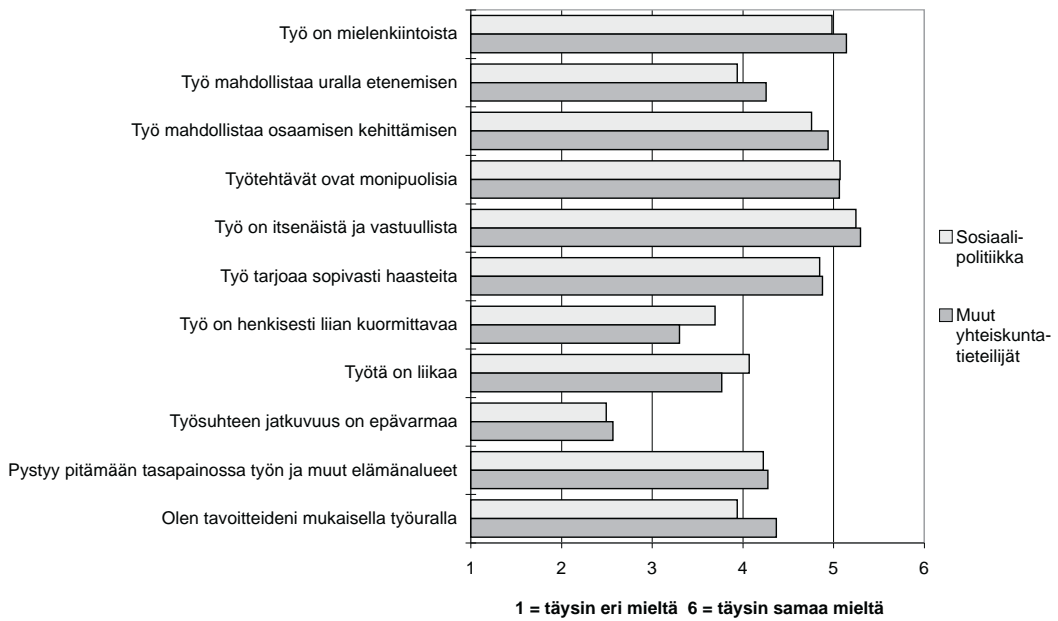
Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Vain 58 % sosiaalipolitiikkaa lukeneista vastaajista ilmoitti työskentelevänsä hyvin koulutustasoaan vastaavassa työssä. Osuus on koko aineiston alhaisin. Osittain tai selvästi koulutustasoaan alhaisemmaksi työnsä arvioi 30 % vastaajista, mikä puolestaan on koko aineiston korkein osuus. Koulutustasoaan alhaisemmassa tehtävässä toimivista vastaajista 40 % oli nykyisessä tehtävässään, koska ei ollut saanut koulutustasoaan paremmin vastaavaa työtä.

Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Hieman runsas neljännes sosiaalipolitiikkaa lukeneista vastaajista ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Osuus on kahdeksan prosenttiyksikköä alhaisempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Kyselyhetkellä vakituudessa vastaajista oli lähes kolme neljäsosaa. Tämä osuus on puolestaan kolme prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Sosiaalipolitiikkaa lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 2 700 euroa. Se on 150 euroa alempi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani ja kolmanneksi alin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Työhön liittyvissä mielipiteissä merkittävin ero sosiaalipolitiikkaa lukeneiden vastaajien ja muiden yhteiskuntatieteilijöiden välillä löytyy väitteen ”Olen tavoitteideni mukaisella työuralla” kohdalla. Lisäksi sosiaalipolitiikkaa lukeneet vastaajat kokevat muita useammin työn olevan henkisesti kuormittavaa ja että työtä on liikaa.

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Kyseisen indeksin perusteella sosiaalipolitiikka lukeneet vastaajat ovat toiseksi tyytymättömiä työtehtäviinsä, eli positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on koko aineiston toiseksi alhaisin.

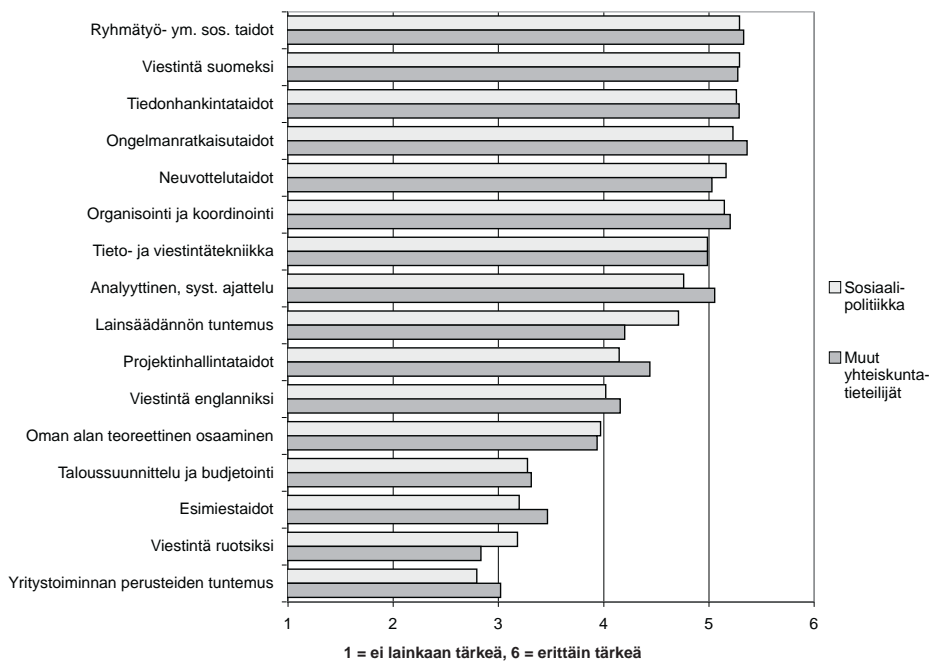

KUVIO 24. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (SPOL)

Sosiaalipolitiikkaa lukeneiden vastaajien mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä ryhmätyötaidot yms. sosiaaliset taidot, viestinnä suomen kielellä ja tiedonhankintataidot. Kunkin mainitun taidon kohdalla vastaajien keskiarvo on 5,3³⁷. Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan yritystoiminnan perusteiden tuntemusta.

Sosiaalipolitiikkaa lukeneet vastaajat kokevat työssään lainsäädännön tuntemuksen ja viestinnän ruotsin kielellä selvästi tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta sosiaalipolitiikkaa lukeneet vastaajat tarvitsevat työssään analyyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja, projektinhallintataitoja, esimiestaitoja sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemusta jonkin verran muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

37 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

KUVIO 25. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (SPOL)

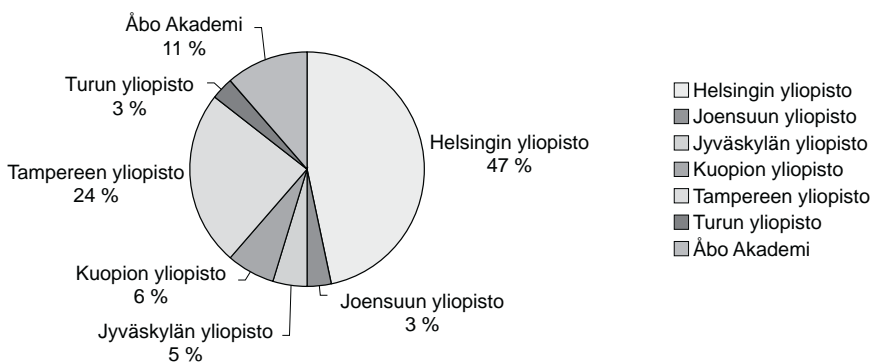
Palautetta opinnoista

Sosiaalipolitiikkaa lukeneista vastaajista 13 % ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on kaksi prosenttiyksikköä alhaisempi kuin koko aineiston keskiarvo. Tutkintoonsa tyytymättömiä vastaajia oli 27 %. Kun otetaan huomioon kaikista pääaineryhmistä valmistuneet, on osuus kolmanneksi korkein.

Yliopisto-opiskelu kehitti sosiaalipolitiikkaa lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten analyttistä, systemaattisen ajattelun taitoa sekä tiedonhankintataitoja. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, selkeästi keskeisimmät kehittämiskohteet suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta ovat neuvottelutaidot. Myös organisointi ja koordinoitaitojen kehittyminen yliopisto-opintojen aikana koettiin puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.6 Sosiaalipsykologia

Alla olevasta kuviosta nähdään mistä yliopistoista sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat ovat valmistuneet. Kaikkiaan sosiaalipsykologiaa lukeneita vastaajia aineistossa on 62. Vastaajista naisia on 84 %. Osuus on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Tähän pääaineryhmään valitut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1.

KUVIO 26. Valmistuneet yliopistoittain (SPSY, N = 62)

Sijoittuminen työelämään

Sosiaalipsykologiaa lukeneet ovat olleet valmistumishetkellä harvemmin työssä kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Samalla on kuitenkin huomattava, että työttömänä olevien osuus on aavistuksen alempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Työvoiman ulkopuolella olevien osuus on jonkin verran keskimääräistä korkeampi.

Kyselyhetkellä sosiaalipsykologiaa lukeneiden tilanne ei eroa merkittävästi muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräisestä tilanteesta. Tosin työttömänä olevien osuus on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Työvoiman ulkopuolella olevia on alle koko aineiston keskiarvon, vaikka naisten osuus sosiaalipsykologiaa lukeneista vastaajista on korkea.

TAULUKKO 41. Työmarkkinatilanne (SPSY)³⁸

%	Valmistumishetki, SPSY	Valmistumishetki, muut	Kyselyhetki, SPSY	Kyselyhetki, muut
Työssä	62,9	70,0	79,0	81,7
Työttömänä	14,5	15,3	3,2	2,0
Työvoiman ulkopuolella	16,2	11,1	12,9	15,1
Muu tilanne	6,5	3,5	4,8	1,2
Yhteensä	100	100	100	100
N	62	654	62	654

Sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 3 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä 3 vuotta

38 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin sosiaalipsykologiaa lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

11 kuukautta. Sekä valmistumisen jälkeisen kokonaistyöajan että koulutustasoa vastaavan työssäoloajan kestot ovat koko aineiston lyhimmät. Tosin politiikan tutkimusta lukeneilla vastaajilla koulutustasoa vastaava työssäoloaika on yhtä lyhyt kuin sosiaalipsykologiaa lukeneilla. Sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat ovat työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin neljä kuukautta. Tämä aika vastaa koko aineiston keskiarvoa.

Työnantajia sosiaalipsykologiaa lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 2,7 ja työsuhteita 4,2. Työnantajien lukumäärän keskiarvo on koko aineiston korkein. Sen sijaan erillisten työsuhteiden lukumäärän keskiarvo on täsmälleen sama kuin koko aineiston keskiarvo. Myös valmistumisen jälkeinen työttömyys on sosiaalipsykologiaa lukeneilla yleisempää kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Työttömänä olleista vastaajista vain 43 % on ollut työttömänä kerran. Osuus on selvästi koko aineiston alhaisin. Työttömyysajan mediaani on seitsemän kuukautta, mikä puolestaan on kaksi kuukautta koko aineiston mediaanin yläpuolella. Sosiaalipsykologiaa lukeneiden työuran alku näyttäisi siis olevan epävakampi kuin keskiverto yhteiskuntatieteilijän.

TAULUKKO 42. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (SPSY)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
SPSY (N = 50, 59, 62)	3 v 11 kk	4,2	39
Muut (N = 586, 622, 645)	4 v 4 kk	4,2	31

* = koulutustasoa vastaavassa työssä
 ** = keskiarvo
 *** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Sosiaalipsykologiaa lukeneista vastaajista yli 40 % on työllistynyt valmistumisensa jälkeen yrityksiin (ml. yrittäjät). Osuus on hieman korkeampi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Kyselyhetkellä erot sosiaalipsykologiaa lukeneiden ja muiden yhteiskuntatieteilijöiden sijoittumisessa eri työnantajasektoreille ovat pienet. Sosiaalipsykologiaa lukeneista vastaajista hieman yli puolet (54 %) ilmoitti saman työnantajasektorin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen ja kyselyhetken työn osalta. Verrattaessa muista pääaineryhmistä valmistuneisiin osuus on kolmanneksi pienin.

TAULUKKO 43. Päätyönantaja (SPSY)³⁹

%	Ensimmäinen työ, SPSY	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, SPSY	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	38,7	30,7	32,7	29,2
Kunta, kuntayhtymä	19,4	27,9	26,5	27,2
Valtio, valtion liikelaitos	24,2	27,4	26,5	29,1
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	12,9	11,8	12,2	11,6
Oma yritys, vastaanotto tms.	3,2	1,1	2,0	1,7
Muu työnantaja	1,6	1,1	0	1,1
Yhteensä	100	100	100	100
N	62	645	49	533

Lähes 70 % sosiaalipsykologiaa lukeneista vastaajista löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kyselyhetkellä vastaava prosenttiosuus on vain neljä prosenttiyksikköä alempi. Tämäkin osuus on koko aineiston toiseksi korkein. Yli 90 % vastaajista ilmoitti työpaikan sijaitsevan kyselyhetkellä saman maakunnan alueella kuin missä ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka sijaitti. Osuus on selvästi koko aineiston korkein. Sosiaalipsykologiaa lukeneiden työuran alku näyttää siis liikkuvuuden näkökulmasta vakaalta.

TAULUKKO 44. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain⁴⁰ (SPSY)

Yliopisto	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Helsingin yliopisto (N = 27, 25)	100 %	-	0 %	96 %	-	4 %
Tampereen yliopisto (N = 15, 13)	60 %	33 %	7 %	54 %	31 %	15 %
Muut yliopistot* (N = 17, 15)	29 %	24 %	47 %	27 %	27 %	47 %
Yhteensä (N = 59, 53)	69 %		31 %	66 %		34 %

* JoY, JY, KY, TY, ÅA

Yllä olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Kyselyhetkellä vajaa 60 % sosiaalipsykologiaa lukeneista vastaajista ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla. Osuus on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Kaksi vastaajaa ilmoitti sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen että kyselyhetken työpaikkansa sijaitsevan ulkomailla.

39 Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

40 Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

Sosiaalipsykologiaa lukeneet näyttävät valmistumisen jälkeen sijoittuvan asiakastyöhön/potilastyöhön. Toinen urapolku näyttäisi vievän tutkimuksen pariin. Viiden vuoden aikana sosiaalipsykologien keskuudessa tapahtuu siirtymää asiakastyöstä/potilastyöstä suunnittelu-, kehitys- ja hallintotehtäviin sekä myös johto- ja esimiestehtäviin. Tosin kyselyhetkellä johto- ja esimiestehtävissä toimivien osuus on alhaisempi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Kyselyhetkellä tutkimustyötä tekevien osuus on korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 8.

TAULUKKO 45. Työtehtävien luonne (SPSY)

%	Ensimmäinen työ, SPSY	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, SPSY	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	22,6	13,4	20,4	9,3
Opetus tai kasvatus	3,2	5,3	8,2	5,3
Johto- ja esimiestehtävät	1,6	5,3	10,2	15,8
Konsultointi tai koulutus	6,5	4,1	6,1	4,0
Asiakastyö/potilastyö	30,6	20,8	14,3	13,3
Markkinointi ja myynti	1,6	3,8	0	2,5
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	17,7	16,7	28,6	21,1
Viestintä- ja mediatyö	8,1	11,9	6,1	12,4
Toimisto- ja esikuntatehtävät	4,8	6,3	2,0	2,7
Taiteellinen työ	0	0,2	2,0	0,4
Lainopillinen työ	0	2,8	0	4,0
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	0	5,0	0	5,0
Muu työ	3,2	4,2	2,0	4,2
Yhteensä	100	100	100	100
N	62	636	49	525

Työllistymisen laatu

Sosiaalipsykologiaa lukeneiden sijoittuminen muodostettuihin laatuluokkiin ei juurikaan poikkea muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskiarvosta. Joka kymmenes vastaaja työskenteli valmistumisensa jälkeen koulutusta vastaamattomassa työssä. Kyselyhetkellä enää kaksi vastaajaa työskenteli tämän laatuluokituksen perusteella koulutusta vastaamattomassa työssä.

TAULUKKO 46. Työtehtävien laatuluokat⁴¹ (SPSY)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, SPSY (N = 56)	58,9	3,6	26,8	10,7
Ensimmäinen työ, muut (N = 597)	56,3	2,8	30,3	10,6
Kyselyhetken työ, SPSY (N = 48)	79,2	0	16,7	4,2
Kyselyhetken työ, muut (N = 511)	79,6	2,2	16,0	2,2

Hieman yli kolmasosa (37 %) sosiaalipsykologiaa lukeista vastaajista ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti ensimmäisessä valmistumisen jälkeisessä työssään. Osuus on kuusi prosenttiyksikköä alhaisempi kuin koko aineiston keskiarvo. Tämän työllistymisen laatumittarin osalta sosiaalipsykologiaa lukeneiden vastaajien tilanne on parantunut eniten työuran ensimmäisen viiden vuoden aikana. Kyselyhetkellä 58 % vastaajista ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti. Osuus on seitsemän prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvon yläpuolella.

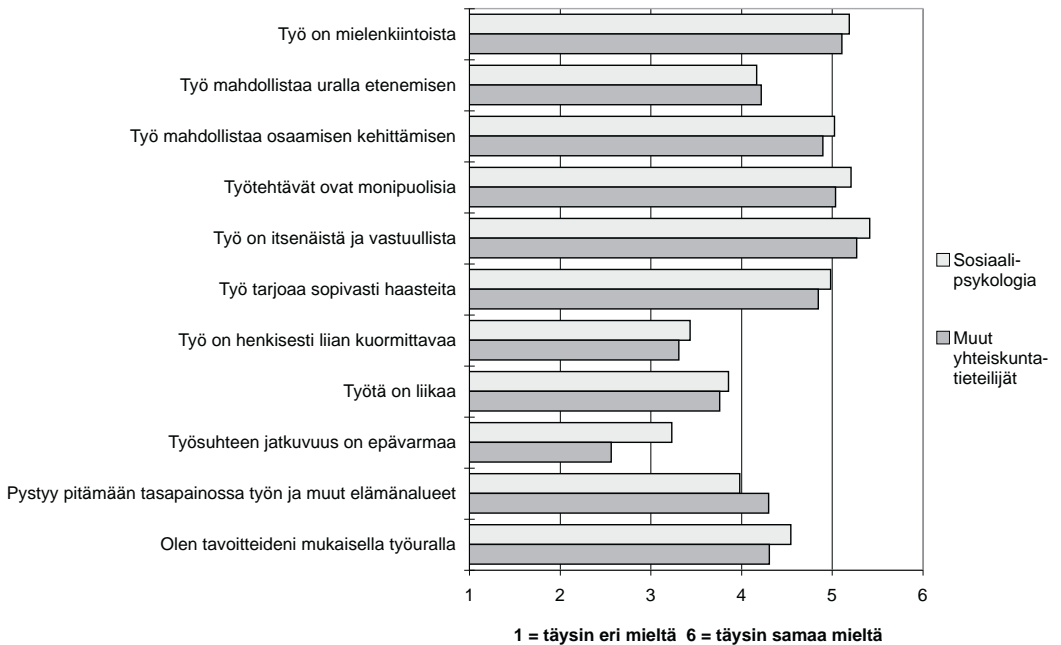
Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Sosiaalipsykologiaa lukeista vastaajista 77 % ilmoitti työskentelevänsä koulutustasoaan hyvin vastaavassa työssä. Kun otetaan huomioon kaikista pääaineryhmistä valmistuneet, on osuus kolmanneksi korkein. Osittain tai selvästi koulutustasoaan alhaisemmaksi työnsä arvioi vain 13 % vastaajista. Heistä puolet ilmoitti koulutustasoa alhaisemmassa työssä toimimisen syyksi sen, että he eivät olleet saaneet paremmin koulutustasoaan vastaavaa työtä.

Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Sosiaalipsykologiaa lukeneista vastaajista vain 23 % ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Osuus on toiseksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kyselyhetkellä vakituudessa työsuhteessa oli hieman yli puolet (51 %) vastaajista. Tämäkin osuus on koko aineiston toiseksi alhaisin. Kaksi vastaajaa ilmoitti toimivansa kyselyhetkellä yrittäjänä. Osa-aikatyö on sosiaalipsykologiaa lukeneiden keskuudessa selvästi yleisempää kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä. Kyselyhetkelläkin joka kymmenes vastaaja työskenteli osa-aikaisena.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Sosiaalipsykologiaa lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 2 733 euroa. Se on hieman yli 100 euroa alhaisempi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani.

41 Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

Sosiaalipsykologiaa lukeneiden vastaajien mielipiteet eivät juurikaan eroa muiden yhteiskuntatieteilijöiden mielipiteiden keskiarvosta työhön liittyvien väitteiden osalta. Merkittävin ero muihin yhteiskuntatieteilijöihin on väitteen ”Työsuhteen jatkuvuus on epävarmaa” kohdalla. Sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat kokevat siis muita useammin työsuhteen jatkuvuuden epävarmaksi. Toisaalta sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat kokivat muita useammin olevansa tavoitteidensa mukaisella työuralla sekä työnsä sisällön mielekkäämmäksi. Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Kyseisen indeksin perusteella sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat ovat selvästi tyytyväisempiä työtehtäviinsä kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin, eli positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on selvästi koko aineistosta lasketun indeksin arvon yläpuolella.

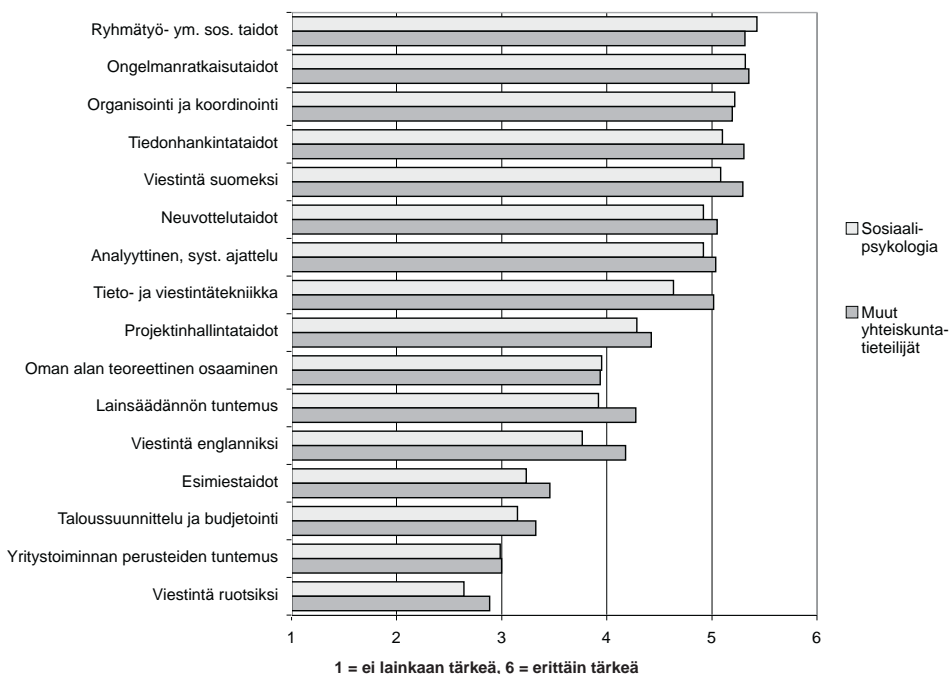

KUVIO 27. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (SPSY)

Sosiaalipsykologiaa lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä ryhmätyötaidot yms. sosiaaliset taidot ja ongelmanratkaisutaidot. Kummankin mainitun taidon kohdalla vastaajien keskiarvo on vähintään 5,3⁴². Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan viestintää ruotsin kielellä.

42 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

Sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat ovat lähes järjestään arvioineet mainitut tiedot ja taidot vähemmän tärkeiksi työssään kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Ainoastaan ryhmätyötaidot yms. sosiaaliset taidot sosiaalipsykologiaa lukeneet arvioivat tärkeämmäksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät. Sosiaalipsykologiaa lukeneet tarvitsevat työssään viestintätaitoja englannin kielellä, tieto- ja viestintätekniikan taitoja sekä lainsäädännön tuntemusta selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

KUVIO 28. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (SPSY)

Palautetta opinnoista

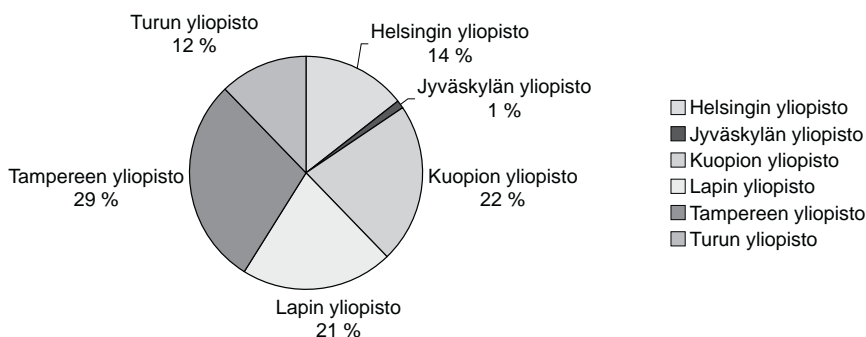
Sosiaalipsykologiaa lukeneista vastaajista 16 % ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on prosenttiyksikön korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Tutkintoonsa tyytymättömiä oli vain joka kymmenes vastaaja. Verrattaessa muista pääaineryhmistä valmistuneisiin osuus on toiseksi pienin.

Yliopisto-opiskelu kehitti sosiaalipsykologiaa lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten analyyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja. Myös tiedonhankintataidot ja oman alan teoreettinen osaaminen kehittyivät vastaajien mielestä hyvin. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kyllä, selkeästi keskeisin kehittämiskohde suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta on neuvottelutaidot. Myös ryhmätyötaitojen yms. sosiaalisten taitojen sekä

taloussuunnittelun ja budjetoinnin osalta sosiaalipsykologiaa lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneet yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.7 Sosiaalityö

Sosiaalityötä lukeneita vastaajia aineistossa on 90. Vastaajista naisia on peräti 97 %. Osuus on selvästi koko aineiston korkein. Tähän pääaineryhmään valitut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1. Alla olevasta kuvioista nähdään mistä yliopistoista sosiaalityötä lukeneet vastaajat ovat valmistuneet.

KUVIO 29. Valmistuneet yliopistoittain (STYO, N = 90)

Sijoittuminen työelämään

Sosiaalityötä lukeneista vastaajista yli 80 % oli työssä jo valmistumishetkellä. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Työllisten suuri osuus heijastuu luonnollisesti muiden vaihtoehtojen osuuksiin. Sekä työttömiä että työvoiman ulkopuolella olevia vastaajia on suhteessa vähemmän kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin.

Kyselyhetkelläkin sosiaalityötä lukeneiden vastaajien tilanne on määrällisen työllistymisen näkökulmasta hyvä, vaikka työssä olevien osuus on muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräisen osuuden alapuolella. Neljännes sosiaalityötä lukevista vastaajista on kyselyhetkellä perhevapaalla. Korkeaa osuutta selittää naisten suuri osuus niin vastanneista kuin myös valmistuneista.

TAULUKKO 46. Työmarkkinatilanne (STYÖ)⁴³

%	Valmistumis- hetki, STYÖ	Valmistumis- hetki, muut	Kyselyhetki, STYÖ	Kyselyhetki, muut
Työssä	81,1	67,7	72,2	82,7
Työttömänä	7,8	16,3	1,1	2,2
Työvoiman ulkopuolella	8,9	12,0	26,7	13,3
Muu tilanne	2,2	4,0	0	1,8
Yhteensä	100	100	100	100
N	90	626	90	626

Sosiaalityötä lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 9 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä 4 vuotta 7 kuukautta. Valmistumisen jälkeisen kokonaistyöajan kesto on kuukauden pidempi kuin koko aineiston keskiarvo. Koulutustasoa vastaava työssäoloaika on puolestaan neljä kuukautta pidempi kuin koko aineistossa keskimäärin ja samalla se on aineiston kolmanneksi korkein keskiarvo. Sosiaalityötä lukeneet vastaajat ovat työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin kaksi kuukautta. Kun otetaan huomioon kaikista pääaineryhmistä valmistuneet, on kyseinen aika kolmanneksi lyhin.

Työnantajia sosiaalityötä lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 2,1 ja työsuhteita 3,5. Työnantajien lukumäärän keskiarvo on hieman koko aineiston keskiarvon alapuolella ja erillisten työsuhteiden lukumäärän keskiarvo on kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Valmistumisen jälkeen työttömyyttä kokeneiden osuus on koko aineiston pienin. Työttömänä olleista vastaajista 80 % on ollut työttömänä vain kerran. Osuus on koko aineiston korkein yhdessä informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneiden vastaajien kanssa. Työttömyysajan mediaani on yksi kuukausi, mikä sekkin on koko aineiston matalin. Voidaankin todeta, että sosiaalityötä lukeneiden vastaajien työuran alku näyttää työllistymisen osalta erinomaiselta.

TAULUKKO 48. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (STYÖ)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
STYÖ (N = 87, 88, 90)	4 v 7 kk	3,5	17
Muut (N = 549, 593, 617)	4 v 3 kk	4,3	34

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

43 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin sosiaalityötä lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

Sosiaalityötä lukeneiden vastaajien työmahdollisuudet löytyvät pääsääntöisesti kunnista. Kuntasektorille työllistyneiden osuudet ovat koko aineiston korkeimmat sekä valmistumisen jälkeisen työn että kyselyhetken työn osalta. Kolme neljästä sosiaalityötä lukeneista vastaajista ilmoitti saman työnantajasektorin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen ja kyselyhetken työn osalta. Osuus on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

TAULUKKO 49. Päätyönantaja (STYÖ)⁴⁴

%	Ensimmäinen työ, STYÖ	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, STYÖ	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	3,4	35,4	3,0	32,8
Kunta, kuntayhtymä	78,9	19,6	75,4	21,1
Valtio, valtion liikelaitos	6,7	30,1	10,8	31,1
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	10,1	12,1	9,2	12,0
Oma yritys, vastaanotto tms.	0	1,5	1,5	1,7
Muu työnantaja	0	1,3	0	1,2
Yhteensä	100	100	100	100
N	89	618	65	517

Sosiaalityötä lukeneista vastaajista 45 % löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Verrattaessa muista pääaineryhmistä valmistuneista osuus on kolmanneksi alhaisin. Kyselyhetkellä vastaava prosenttiosuus on neljä prosenttiyksikköä korkeampi. Sosiaalityötä lukeneet vastaajat ovat viestintää lukeneiden kanssa ainoat ryhmät tässä aineistossa, joista kyselyhetkellä suurempi osa oli työssä opiskelumaakunnassa verrattuna ensimmäiseen valmistumisen jälkeiseen työhön. Verrattaessa kyselyhetken työpaikan sijaintia ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan sijaintiin, kolme neljästä sosiaalityötä lukeneesta vastaajasta ilmoitti työpaikoille saman sijaintimaakunnan. Osuus vastaa koko aineiston keskiarvoa.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Kyselyhetkellä vain noin neljäsosa sosiaalityötä lukeneista vastaajista ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla. Osuus on koko aineiston alhaisin. Yksi vastaaja ilmoitti sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen että kyselyhetken työpaikkansa sijaitsevan ulkomailla.

44 Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

TAULUKKO 50. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain⁴⁵ (STYÖ)

Yliopisto	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Helsingin yliopisto (N = 13, 12)	92 %	-	8 %	92 %	-	8 %
Kuopion yliopisto (N = 19, 19)	26 %	11 %	63 %	37 %	16 %	47 %
Lapin yliopisto (N = 18, 16)	28 %	17 %	56 %	31 %	0 %	69 %
Tampereen yliopisto (N = 26, 25)	42 %	23 %	35 %	48 %	16 %	36 %
Turun yliopisto (N = 11, 11)	64 %	27 %	9 %	64 %	27 %	9 %
Yhteensä (N = 88, 84)	45 %		55 %	49 %		51 %

Sosiaalityötä lukeneet sijoittuvat valmistumisen jälkeen pääsääntöisesti asiakastyöhön. Viiden vuoden aikana näyttäisi hieman tapahtuvan siirtymää asiakastyöstä muihin tehtäviin. Tilanne, jossa työuran edetessä siirtymää muihin tehtäviin tapahtuu vähän, on tyypillinen profession valmistavilla aloilla. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 9.

TAULUKKO 51. Työtehtävien luonne (STYÖ)

%	Ensimmäinen työ, STYÖ	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, STYÖ	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	3,4	15,7	9,4	10,4
Opetus tai kasvatus	5,7	5,1	4,7	5,7
Johto- ja esimiestehtävät	2,3	5,4	9,4	16,1
Konsultointi tai koulutus	0	4,9	1,6	4,5
Asiakastyö/potilastyö	78,2	13,6	60,9	7,5
Markkinointi ja myynti	1,1	3,9	1,6	2,4
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	5,7	18,3	10,9	23,1
Viestintä- ja mediatyö	0	13,3	0	13,3
Toimisto- ja esikuntatehtävät	0	7,0	0	2,9
Taiteellinen työ	0	0,2	0	0,6
Lainopillinen työ	0	2,9	0	4,1
Kirkollinen työ	1,1	0	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	0	5,2	0	5,1
Muu työ	2,3	4,4	1,6	4,3
Yhteensä	100	100	100	100
N	87	611	64	510

⁴⁵ Taulukossa Jyväskylän yliopistoa lukuun ottamatta jokaisesta muusta yliopistosta valmistuneita vastaajia on vähintään 10. Tällöin ryhmä "muut yliopistot" olisi yhtä kuin Jyväskylän yliopistosta valmistuneet ja koska valmistuneita on vain yksi, hänet on huomioitu pelkästään "yhteensä" rivillä.

Työllistymisen laatu

Sosiaalityötä lukeneiden vastaajien hyvästä työtilanteesta sekä koulutuksen profiiluonteesta kertoo myös se, että noin 90 % vastaajista sijoittuu laatuluokkaan ”oman alan akateemiset ammatit” sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen että kyselyhetken työn osalta. Sosiaalityötä lukeneiden työllisyys näyttää siis myös laadullisesta näkökulmasta erinomaiselta.

TAULUKKO 52. Työtehtävien laatuluokat⁴⁶ (STYÖ)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, STYÖ (N = 87)	88,5	1,1	8,0	2,3
Ensimmäinen työ, muut (N = 566)	51,6	3,2	33,4	11,8
Kyselyhetken työ, STYÖ (N = 65)	92,3	1,5	6,2	0
Kyselyhetken työ, muut (N = 494)	77,9	2,0	17,4	2,6

Sosiaalityötä lukeista vastaajista yli puolet (56 %) ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti ensimmäisessä valmistumisen jälkeisessä työssä. Osuus on koko aineiston kolmanneksi korkein. Viiden vuoden aikana jatkuvasti oppimaansa työssään hyödyntämään pystyvien osuus ei ole noussut kuin kaksi prosenttiyksikköä. Tämäkin todennäköisesti viittaa siihen, että työtehtävät ovat pysyneet melko samanlaisina työuran alkuajan. Kyselyhetkellä jatkuvasti oppimaansa hyödyntävien osuus on seitsemän prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvon yläpuolella.

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaatavuudesta. Sosiaalityötä lukeista vastaajista 73 % ilmoitti työskentelevänsä koulutustasoaan hyvin vastaavassa työssä. Osuus on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Yksikään vastaajista ei arvioinut työnsä olevan selvästi koulutustasoa alhaisempi, mutta osittain koulutustasoaan alhaisemmaksi työnsä arvioi yli viidennes (21 %) vastaajista. Koulutustasoa alhaisemmassa työssä olevien osuus vastaa koko aineiston keskiarvoa. Yksikään koulutustasoa alhaisemmassa työssä olevista vastaajista ei kertonut kyseisessä työssä toimimisen syyksi, että ei olisi saanut paremmin koulutustasoaan vastaavaa työtä.

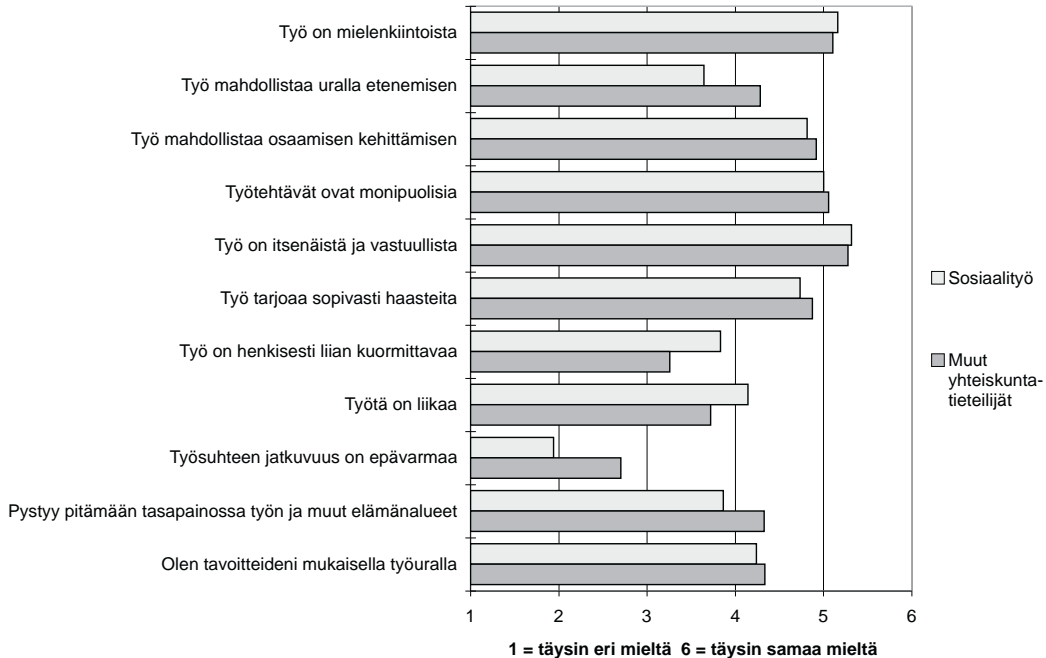
Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Sosiaalityötä lukeneista vastaajista 60 % ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakitui-

46 Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

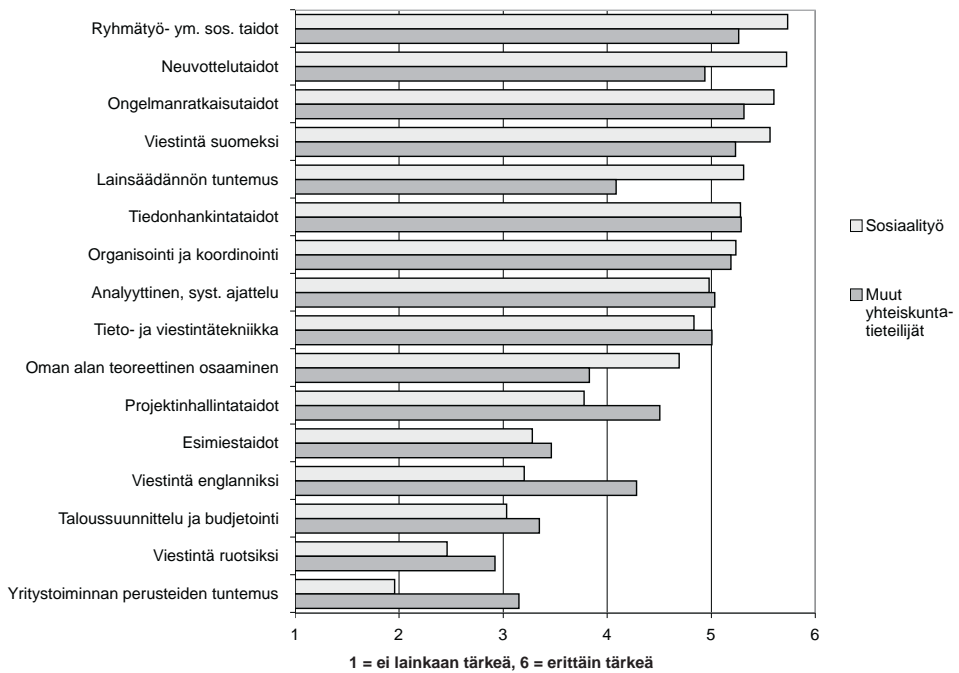
nen. Osuus on selvästi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kyselyhetkellä vakituudessa työsuhhteessa oli 78 % vastaajista. Tämä osuus on kahdeksan prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Kaksi vastaajaa ilmoitti toimivansa yrittäjänä kyselyhetkellä.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Sosiaalityötä lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 2 486 euroa. Se on lähes 400 euroa alhaisempi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani ja koko aineiston alin.

KUVIO 30. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (STYÖ)

Työhön liittyvissä mielipiteissä merkittävimmät erot sosiaalityötä lukeneiden vastaajien ja muiden yhteiskuntatieteilijöiden välillä löytyvät väitteiden ”Työ on henkisesti liian kuormittavaa” ja ”Työtä on liikaa” kohdalla. Kyseisten väitteiden kohdalla sosiaalityötä lukeneiden vastausten keskiarvot ovat koko aineiston korkeimmat. Lisäksi sosiaalityötä lukeneet vastaajat eivät nähneet etenemismahdollisuuksiaan yhtä hyväksi eivätkä he kokeneet pystyvänsä pitämään tasapainossa työtä ja muita elämänalueita yhtä usein kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Näiden väitteiden osalta sosiaalityötä lukeneiden vastausten keskiarvot olivat puolestaan koko aineiston alimmat. Toisaalta sosiaalityötä lukeneet vastaajat kokevat muita yhteiskuntatieteilijöitä useammin työsuhteen jatkuvuuden varmaksi. Myös tämän väitteen kohdalla sosiaalityötä lukeneiden vastausten keskiarvo oli koko aineiston alin.

KUVIO 31. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (STYÖ)

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Kyseisen indeksin perusteella sosiaalityötä lukeneet vastaajat ovat melko tyytymättömiä työtehtäviinsä, eli positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Sosiaalityötä lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä ryhmätyötaitot yms. sosiaaliset taidot, neuvottelutaidot, ongelmanratkaisutaidot sekä viestintä suomen kielellä. Kunkin mainitun taidon kohdalla vastaajien keskiarvo on vähintään 5,6⁴⁷. Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan yritystoiminnan perusteiden tuntemusta sekä viestintää ruotsin kielellä.

Sosiaalityötä lukeneet vastaajat kokevat työssään oman alan teoreettisen osaamisen, neuvottelutaidot ja lainsäädännön tuntemuksen tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta sosiaalityötä lukeneet tarvitsevat työssään yritystoiminnan perusteiden tuntemusta, viestintää englannin kielellä ja projektinhallintataitoja selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

47 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

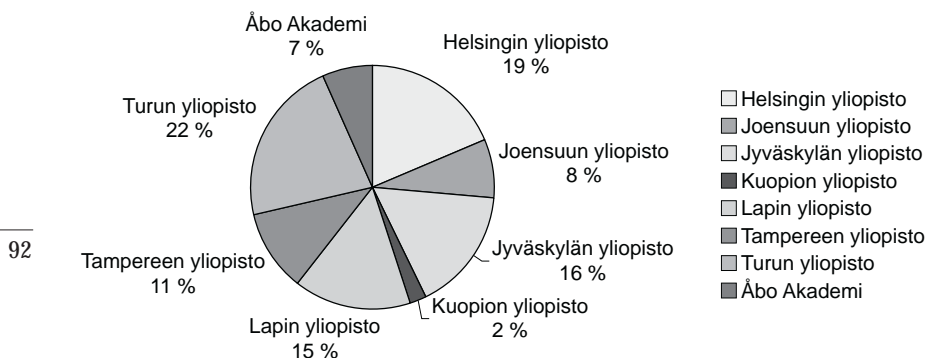
Palautetta opinnoista

Sosiaalityötä lukeneista vastaajista 22 % ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Tutkintoonsa tyytymättömiä oli vain 4 % vastaajista. Tyytymättömien osuus on puolestaan koko aineiston pienin.

Yliopisto-opiskelu kehitti sosiaalityötä lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten tiedonhankintataitoja, oman alan teoreettista osaamista ja analyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, selkeästi keskeisin kehittämiskohde suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta on neuvottelutaidot. Myös ryhmätyötaitojen yms. sosiaalisten taitojen sekä organisointi- ja koordinoitaitojen osalta sosiaalityötä lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneet yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.8 Sosiologia

Sosiologiaa lukeneita vastaajia aineistossa on 91. Vastaajista naisia on 77 %. Naisten osuus on prosenttiyksikön korkeampi kuin naisten osuus koko aineistossa. Tähän pääaineryhmään valitut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1. Alla olevasta kuviosta nähdään mistä yliopistoista sosiologiaa lukeneet vastaajat ovat valmistuneet.

KUVIO 32. Valmistuneet yliopistoittain (SOSI, N = 91)

Sijoittuminen työelämään

Lähes neljäsosa sosiologiaa lukeneista vastaajista oli työttömänä valmistumishetkellä. Osuus on korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kyselyhetkellä työssä olevien vastaajien osuus on hieman korkeampi kuin muilla yhteiskuntatieteilijöillä keskimäärin. Vaikka työttömien osuus kyselyhetkellä on selvästi matalampi kuin valmistumishetkellä, se on kuitenkin koko aineiston toiseksi korkein.

TAULUKKO 53. Työmarkkinatilanne (SOSI)⁴⁸

%	Valmistumishetki, SOSI	Valmistumishetki, muut	Kyselyhetki, SOSI	Kyselyhetki, muut
Työssä	63,7	70,2	83,5	81,1
Työttömänä	23,1	14,1	3,3	1,9
Työvoiman ulkopuolella	8,8	12,0	11,0	15,5
Muu tilanne	4,4	3,7	2,2	1,4
Yhteensä	100	100	100	100
N	91	625	91	625

Sosiologiaa lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 8 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä tasan 4 vuotta. Valmistumisen jälkeisen kokonaistyöajan kesto vastaa koko aineiston keskiarvoa. Koulutustasoa vastaava työssäoloaika on puolestaan kolme kuukautta lyhyempi kuin koko aineistossa keskimäärin ja samalla se on aineiston kolmanneksi alhaisin keskiarvo. Sosiologiaa lukeneet vastaajat ovat työskennelleet koulutustasoa vastamattomassa työssä keskimäärin seitsemän ja puoli kuukautta. Tämä aika on pisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Työnantajia sosiologiaa lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 2,5 ja työsuhteita 4,7. Kun otetaan huomioon kaikista pääaineryhmistä valmistuneet kumpikin keskiarvo on kolmanneksi korkein. Valmistumisen jälkeen työttömyyttä kokeneiden osuus on koko aineiston korkein. Työttömänä olleista vastaajista 70 % on ollut työttömänä vain kerran. Osuus on korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Lisäksi työttömyysajan mediaani on vain kolme kuukautta, joka on koko aineiston toiseksi lyhin aika. Voidaankin todeta, että vaikka sosiologiaa lukeneiden vastaajien työuran alku vaikuttaa kokonaisuudessaan epävakailta, työttömyys näyttäisi kohdentuvan välittömästi valmistumisen jälkeiseen aikaan ja olevan kestoltaan lyhytaikaista.

48 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin sosiologiaa lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

TAULUKKO 54. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (SOSI)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
SOSI (N = 74, 84, 88)	4 v 0 kk	4,7	47
Muut (N = 562, 596, 619)	4 v 4 kk	4,1	30

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Sosiologiaa lukeneet vastaajat ovat työllistyneet tasaisesti eri työnantajasektoreille. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn osalta sijoittuminen ei merkittävästi poikkea muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräisestä sijoittumisesta. Kohdan ”Muu työnantaja” takaa löytyy apurahatutkijoita ja ulkomaalaisessa yliopistossa työskenteleviä. Kyselyhetkellä valtio on sosiologien suurin työllistäjä. Valtion palvelukseen työllistyneiden osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Sosiologiaa lukeneista vastaajista 64 % ilmoitti saman työnantajasektorin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen ja kyselyhetken työn osalta. Osuus on täsmälleen sama kuin koko aineiston keskiarvo.

TAULUKKO 55. Päätyönantaja (SOSI)⁴⁹

%	Ensimmäinen työ, SOSI	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, SOSI	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	25,8	31,8	23,7	30,3
Kunta, kuntayhtymä	27,0	26,9	23,7	27,7
Valtio, valtion liikelaitos	28,1	26,7	35,5	27,9
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	12,4	11,7	13,2	11,5
Oma yritys, vastaanotto tms.	2,2	1,1	2,6	1,6
Muu työnantaja	4,5	0,6	1,3	1,0
Yhteensä	100	100	100	100
N	89	618	76	506

Sosiologiaa lukeneista vastaajista 64 % löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on hieman koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Huomioitaessa viisi ulkomaille valmistumisensa jälkeen työllistynyttä vastaajaa, opiskelumaakunnasta töitä löytäneiden osuus putoaa 61 prosenttiin. Kyselyhetkellä opiskelumaakunnasta töitä löytäneiden osuus on pudonnut selvästi. Kyselyhetkellä ulkomailla ilmoitti työskentelevänsä enää kaksi vastaajaa. Verrattaessa kyselyhetken työpaikan sijaintia ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan sijaintiin, sosiologiaa lukeneista vastaajista 68 % ilmoitti työpaikoille saman sijaintimaakunnan. Verrattaessa muista pääaineryhmistä valmistuneisiin osuus on toiseksi alhaisin.

49 Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Kyselyhetkellä hieman alle puolet (48 %) sosiologiaa lukeneista vastaajista ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla. Osuus on kolme prosenttiyksikköä alhaisempi kuin koko aineistonkeskiarvo. Valmistumisen jälkeisestä tilanteesta Uudellemaalle työllistyneiden osuus on kasvanut 13 prosenttiyksikköä, mikä on eniten, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

TAULUKKO 56. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain⁵⁰ (SOSI)

Yliopisto	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelu- maakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Helsingin yliopisto (N = 16, 15)	100 %	-	0 %	100 %	-	0 %
Jyväskylän yliopisto (N = 14, 15)	57 %	14 %	29 %	20 %	33 %	47 %
Lapin yliopisto (N = 11, 11)	45 %	45 %	9 %	27 %	55 %	18 %
Turun yliopisto (N = 20, 19)	60 %	20 %	20 %	58 %	26 %	16 %
Muut yliopistot (N = 22, 23)	55 %	18 %	27 %	30 %	44 %	26 %
Yhteensä (N = 83, 83)	64 %		36 %	47 %		53 %

*JoY, KY, TaY, ÅA

Sosiologiaa lukeneiden koulutuksen yleisluonteisuus näkyy vastaajien ilmoittamien työtehtävien luonteen tasaisessa jakautumisessa. Lähes neljäsosa vastaajista ilmoitti ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työtehtävän pääasialliseksi luonteeksi tutkimuksen ja yli viidesosa asiakas-/potilastyön. Työuran edetessä sosiologiaan lukeneet ovat siirtyneet ensisijaisesti suunnittelu-, kehitys- ja hallintotehtäviin. Kyselyhetkellä tutkimus on toiseksi yleisin vastaajien ilmoittama työtehtävien pääasiallinen luonne. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 10.

50 Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

TAULUKKO 57. Työtehtävien luonne (SOSI)

%	Ensimmäinen työ, SOSI	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, SOSI	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	23,9	12,8	18,4	9,0
Opetus tai kasvatusta	9,1	4,6	10,5	4,8
Johto- ja esimiestehtävät	4,5	5,1	10,5	16,1
Konsultointi tai koulutus	4,5	4,3	5,3	4,0
Asiakastyö/potilastyö	21,6	21,6	14,5	13,3
Markkinointi ja myynti	5,7	3,3	1,3	2,4
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	14,8	17,0	23,7	21,5
Viestintä- ja mediatyö	4,5	12,6	6,6	12,7
Toimisto- ja esikuntatehtävät	5,7	6,2	3,9	2,4
Taiteellinen työ	1,1	0	1,3	0,4
Lainopillinen työ	0	3,0	0	4,2
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	0	5,2	0	5,2
Muu työ	4,5	4,1	3,9	4,0
Yhteensä	100	100	100	100
N	88	610	76	498

Työllistymisen laatu

Sosiologiaa lukeneiden vastaajien oman alan akateemisten töiden löytämisen hankaluudesta kertoo taulukko 58. Ensimmäinen valmistumisen jälkeisen työtehtävän osalta sosiologien sijoittuminen eri laatuluokkiin ei merkittävästi poikkea muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskiarvosta. Huolestuttavampaa on se, että vielä kyselyhetkellä 7 % vastaajista on koulutusta vastaamattomassa työssä. Osuus on koko aineiston korkein. Kyselyhetkellä oman alan akateemisissa ammatissa olevien osuus on puolestaan koko aineiston toiseksi alhaisin.

TAULUKKO 58. Työtehtävien laatuluokat⁵¹ (SOSI)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, SOSI (N = 84)	51,2	4,8	34,5	9,5
Ensimmäinen työ, muut (N = 569)	57,3	2,6	29,3	10,7
Kyselyhetken työ, SOSI (N = 70)	72,9	1,4	18,6	7,1
Kyselyhetken työ, muut (N = 489)	80,6	2,0	15,7	1,6

51 Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

Tarkasteltaessa yksittäistä kysymystä ”miten hyvin pystyy hyödyntämään oppimaansa” sosiologiaa lukeneiden vastaajien tilanne ei näytä yhtä huonolta. Lähes 40 % vastaajista ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti ensimmäisessä valmistumisen jälkeisessä työssä. Osuus on neljä prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvon alapuolella. Viiden vuoden aikana jatkuvasti oppimaansa työssään hyödyntämään pystyvien vastaajien osuus on noussut yli 10 prosenttiyksikköä. Kyselyhetkellä jatkuvasti oppimaansa hyödyntävien sosiologien osuus on 51 %, mikä vastaa koko aineiston keskiarvoa.

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaatavuustasosta. Sosiologiaa lukeista vastaajista vain 59 % ilmoitti työskentelevänsä hyvin koulutustasoaan vastaavassa työssä. Osuus on toiseksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Peräti joka kymmenes työssä oleva vastaaja arvioi työnsä vaatavuustason selvästi koulutustasoaan alhaisemmaksi. Osuus on selvästi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Osittain tai selvästi koulutustasoa alhaisemmaksi työnsä arvioi kaikkiaan kolmasosa sosiologeista. Tämäkin osuus on koko aineiston korkein. Koulutustasoa alhaisemmassa työssä olevista vastaajista yli puolet kertoi kyseisessä työssä toimimisen syyksi, että he eivät olleet saaneet paremmin koulutustasoaan vastaavaa työtä.

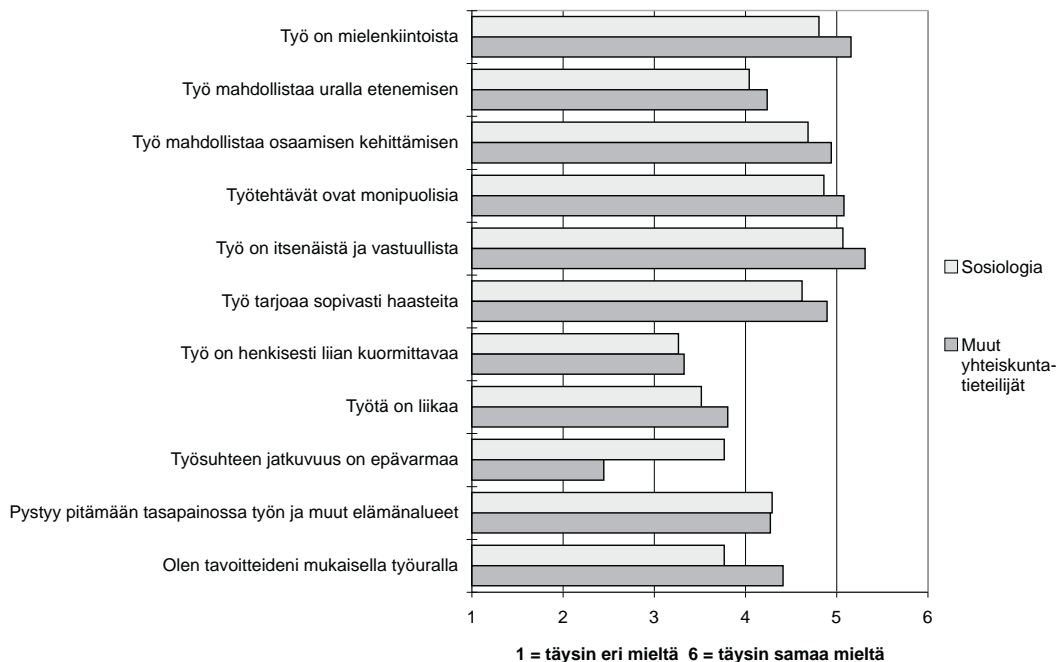
Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Sosiologiaa lukeneista vastaajista noin joka neljäs ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Osuus on kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kyselyhetkellä vakituudessa työsuhteessa oli 47 % vastaajista. Tämä osuus on puolestaan koko aineiston alhaisin. Viisi vastaajaa ilmoitti toimivansa kyselyhetkellä yrittäjänä.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Sosiaalityötä lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 2 560 euroa. Se on noin 300 euroa alhaisempi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani ja toiseksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Sosiologiaa lukeneet vastaajat näyttävät olevan tyytymättömämpiä työnsä sisältöön kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Väitteiden ”Työ on mielenkiintoista”, ”Työ on itsenäistä ja vastuullista” ja ”Työ tarjoaa sopivasti haasteita” kohdalla sosiologien vastausten keskiarvo on koko aineiston alhaisin. Lisäksi sosiologien vastausten keskiarvo on alhaisin väitteen ”Olen tavoitteideni mukaisella työuralla” osalta. Merkittävin ero muihin yhteiskuntatieteilijöihin löytyy väitteen ”Työsuhteen jatkuvuus on epävarmaa” kohdalta. Sosiologit kokevat työsuhteen jatkuvuuden erittäin epävarmaksi verrattuna muihin yhteiskuntatieteilijöihin. Tulos ei sinänsä ole yllättävä, sillä vain alle puolet sosiologeista oli kyselyhetkellä vakituudessa työssä.

Sosiologien tyytymättömyys työn sisältöön näkyy myös luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvossa. Sosiologiaa lukeneiden vastaajien positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on koko aineiston alin, eli he ovat kaikkein tyytymättömiä työtehtäviinsä.

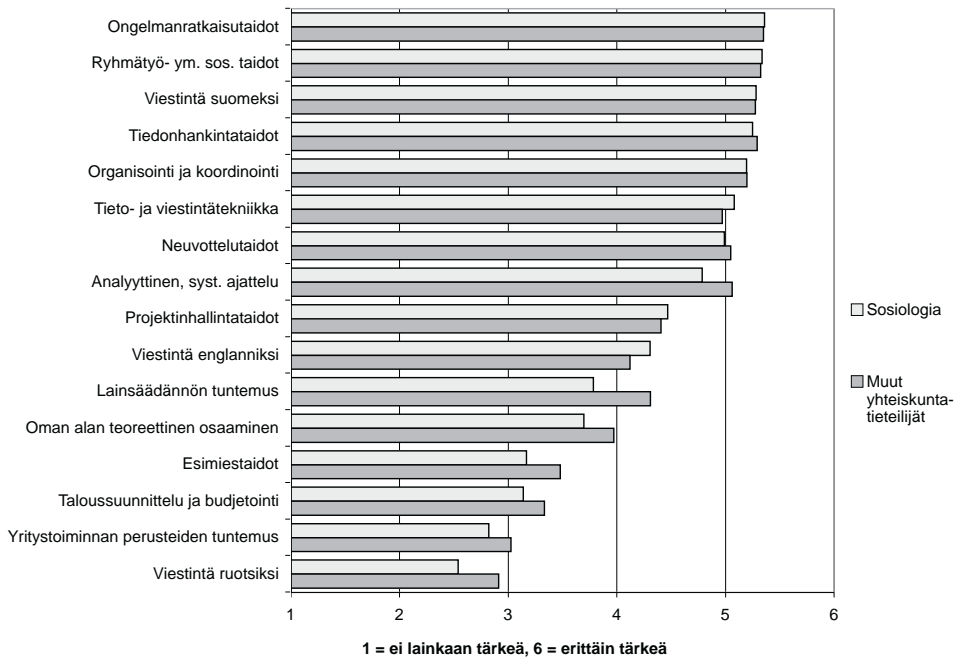
KUVIO 33. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (SOSI)

Sosiologiaa lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä ongelmanratkaisutaidot, ryhmätyötaidot yms. sosiaaliset taidot sekä viestintä suomen kielellä. Kunkin mainitun taidon kohdalla vastaajien keskiarvo on vähintään 5,3⁵². Vastaajien mielestä työssä vähiten tarvitaan viestintää ruotsin kielellä ja yritystoiminnan perusteiden tuntemusta.

98

Sosiologiaa lukeneet vastaajat kokevat viestinnän englannin kielellä sekä tieto- ja viestintäteknikan hieman tärkeämmäksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta sosiologiaa lukeneet tarvitsevat työssään lainsäädännön tuntemusta, viestintää ruotsin kielellä ja esimiestaitoja selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

52 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

KUVIO 34. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (SOSI)

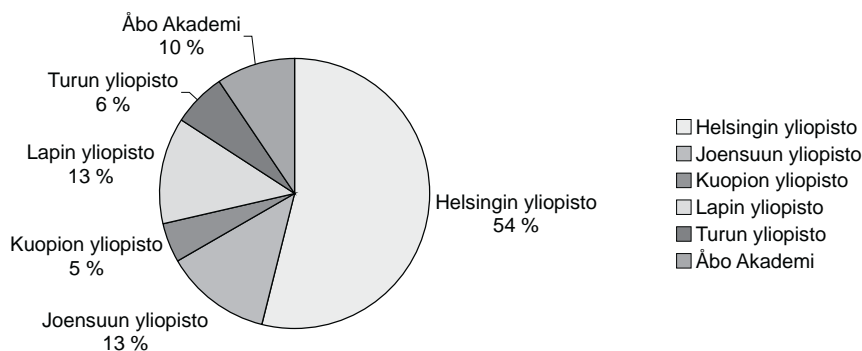
Palautetta opinnoista

Sosiologiaa lukeneista vastaajista 12 % ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Verrattaessa muista pääaineryhmistä valmistuneisiin osuus on kolmanneksi alhaisin. Tutkintoonsa tyytymättömiä vastaajia oli kaikkiaan 27 %. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Yliopisto-opiskelu kehitti sosiologiaa lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten analyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja. Myös tiedonhankintataidot ja oman alan teoreettinen osaaminen kehittyivät vastaajien mielestä opintojen aikana hyvin. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, nousee esiin neljä taitoa, jotka vastaajien mielestä kehittyivät opintojen aikana selkeästi heikommin suhteessa niiden merkitykseen työelämässä. Nämä taidot ovat neuvottelutaidot, organisointi- ja koordinoititaidot, ryhmätyötaidot yms. sosiaaliset taidot sekä projektinhallintataidot.

4.9 Taloustieteet

Taloustieteitä lukeneita vastaajia aineistossa on 63. Vastaajista naisia on vain 47 %. Taloustieteet on ainoa pääaineryhmä, jossa miehet ovat enemmistönä. Tähän pääaineryhmään valitut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1. Alla olevasta kuviosta nähdään mistä yliopistoista taloustieteitä lukeneet vastaajat ovat valmistuneet.

KUVIO 35. Valmistuneet yliopistoittain (TALO, N = 63)

Sijoittuminen työelämään

Taloustieteitä lukeneista vastaajista yli 80 % oli työssä jo valmistumishetkellä. Osuus on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Osaltaan työllisten korkeaan osuuteen vaikuttaa pääaineryhmän sukupuolijakauma ja sitä kautta perhevapailla olevien pieni osuus. Myös työttömänä olevien osuus on muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskiarvon alapuolella. Kyselyhetkelläkin taloustieteitä lukeneiden vastaajien tilanne on määrällisen työllistymisen näkökulmasta hyvä. Työssä olevien osuus on koko aineiston kolmanneksi korkein.

TAULUKKO 59. Työmarkkinatilanne (TALO)⁵³

100

%	Valmistumis- hetki, TALO	Valmistumis- hetki, muut	Kyselyhetki, TALO	Kyselyhetki, muut
Työssä	81,0	68,3	90,5	80,6
Työttömänä	11,1	15,6	1,6	2,1
Työvoiman ulkopuolella	6,3	12,1	6,3	15,8
Muu tilanne	1,6	4,0	1,6	1,5
Yhteensä	100	100	100	100
N	63	653	63	653

53 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin taloustieteitä lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

Taloustieteitä lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 9 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä 4 vuotta 4 kuukautta. Valmistumisen jälkeisen kokonaistyöajan kesto on kuukauden pidempi kuin koko aineiston keskiarvo. Koulutustasoa vastaava työssäoloaika on lähes sama kuin koko aineiston keskiarvo. Taloustieteitä lukeneet vastaajat ovat työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin puoli vuotta. Tämä aika on kolmanneksi pisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Työnantajia taloustieteitä lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 2,2 ja työsuhteita 3,3. Työnantajien lukumäärän keskiarvo on hieman koko aineiston keskiarvon alapuolella. Sen sijaan erillisten työsuhteiden lukumäärän keskiarvo on toiseksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Valmistumisen jälkeen työttömyyttä kokeneiden osuus on koko aineiston kolmanneksi alhaisin. Työttömänä olleista vastaajista 62 % on ollut työttömänä vain kerran. Osuus on lähes sama kuin koko aineiston keskiarvo. Työttömyysajan mediaani on neljä kuukautta, mikä on kuukauden lyhyempi kuin koko aineistosta laskettu mediaani. Taloustieteitä lukeneiden vastaajien työuran alku näyttää työllistymisen osalta vakaalta.

TAULUKKO 60. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (TALO)

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
TALO (N = 55, 60, 62)	4 v 3 kk	3,3	21
Muut (N = 581, 620, 645)	4 v 3 kk	4,3	33

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Taloustieteitä lukeneiden vastaajien työmahdollisuudet löytyvät ensisijaisesti yksityiseltä sektorilta. Sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen että kyselyhetken työn osalta yksityiselle sektorille työllistyneiden osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Hieman yli 70 % taloustieteitä lukeneista vastaajista ilmoitti saman työnantajasektorin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen ja kyselyhetken työn osalta. Osuus on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo.

TAULUKKO 61. Päätyönantaja (TALO)⁵⁴

%	Ensimmäinen työ, TALO	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, TALO	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	55,6	29,0	63,1	25,9
Kunta, kuntayhtymä	9,5	28,9	3,5	29,7
Valtio, valtion liikelaitos	23,8	27,5	19,3	29,9
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	9,5	12,1	7,0	12,2
Oma yritys, vastaanotto tms.	1,6	1,2	3,5	1,5
Muu työnantaja	0	1,2	3,5	0,8
Yhteensä	100	100	100	100
N	63	644	57	525

Lähes 80 % taloustieteitä lukeneista vastaajista löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on koko aineiston korkein. Kyselyhetkellä vastaava prosenttiosuus on selvästi alhaisempi, joskin kyseinen osuus edelleen koko aineiston kolmanneksi korkein. Huomioitaessa kyselyhetkellä neljä ulkomailla työskentelevää vastaajaa, opiskelumaakunnasta töitä saaneiden osuus putoaa 59 prosenttiin. Yksi vastaaja ilmoitti ensimmäisen valmistumisensa jälkeisen työpaikkansa sijainneen ulkomailla. Verrattaessa kyselyhetken työpaikan sijaintia ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan sijaintiin, 77 % taloustieteitä lukeneista vastaajista ilmoitti työpaikoille saman sijaintimaakunnan. Osuus on kaksi prosenttiosuutta koko aineiston keskiarvoa korkeampi.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Kyselyhetkellä 72 % taloustieteitä lukeneista vastaajista ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

TAULUKKO 62. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain⁵⁵ (TALO)

Yliopisto	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelumaakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelumaakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Helsingin yliopisto (N = 34, 29)	97 %	-	3 %	100 %	-	0 %
Muut yliopistot (N = 28, 26)	57 %	25 %	18 %	23 %	50 %	27 %
Yhteensä (N = 62, 55)	79 %		21 %	64 %		36 %

*JoY, KY, LY, TY, ÅA

54 Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

55 Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

Taloustieteitä lukeneet vastaajat ovat valmistumisensa jälkeen työllistyneet eniten rahoituksen ja taloushallinnon tehtäviin sekä tutkimuksen pariin. Kyselyhetkellä yleisin työtehtävien luonne on rahoitus- ja taloushallinnon tehtävät. Viiden vuoden aikana on tapahtunut myös etenemistä johto- ja esimiestehtäviin. Johto- ja esimiestehtävissä toimivien osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 11.

TAULUKKO 63. Työtehtävien luonne (TALO)

%	Ensimmäinen työ, TALO	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, TALO	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	22,6	13,4	10,5	10,3
Opetus tai kasvatustyö	6,5	5,0	3,5	5,8
Johto- ja esimiestehtävät	9,7	4,6	21,1	14,7
Konsultointi tai koulutus	6,5	4,1	3,5	4,3
Asiakastyö/potilastyö	4,8	23,3	0	14,9
Markkinointi ja myynti	8,1	3,1	8,8	1,5
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	9,7	17,5	17,5	22,2
Viestintä- ja mediatyö	3,2	12,4	1,8	13,0
Toimisto- ja esikuntatehtävät	1,6	6,6	1,8	2,7
Taiteellinen työ	0	0,2	0	0,6
Lainopillinen työ	1,6	2,7	0	4,1
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	24,2	2,7	28,1	1,9
Muu työ	1,6	4,4	3,5	4,1
Yhteensä	100	100	100	100
N	62	636	57	517

Työllistymisen laatu

Taloustieteitä lukeneiden vastaajien sijoittuminen muodostettuihin laatuluokkiin ei juurikaan eroa muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräisestä sijoittumisesta ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn eikä myöskään kyselyhetken työn osalta. Taloustieteitä lukeneet ovat hieman keskiarvoa useammin päässeet oman alan akateemiseen ammattiin.

TAULUKKO 64. Työtehtävien laatuluokat⁵⁶ (TALO)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, TALO (N = 56)	60,7	3,6	25,0	10,7
Ensimmäinen työ, muut (N = 597)	56,1	2,8	30,5	10,6
Kyselyhetken työ, TALO (N = 54)	83,3	3,7	11,1	1,9
Kyselyhetken työ, muut (N = 505)	79,2	1,8	16,6	2,4

Taloustieteitä lukeista vastaajista vain 35 % ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti ensimmäisessä valmistumisen jälkeisessä työssä. Osuus on koko aineiston toiseksi alhaisin. Viiden vuoden aikana jatkuvasti oppimaansa työsäään hyödyntämään pystyvien osuus ei ole noussut kuin prosenttiyksikön. Samalla kuitenkin niiden vastaajien osuus, jotka eivät pysty hyödyntämään oppimaansa juuri lainkaan, on vain prosenttiyksikön koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Tämä voi viitata siihen, että taloustieteitä lukeneet vastaajat ovat työllistyneet tehtäviin, joihin koulutus ei heidän mielestään ole antanut riittäviä valmiuksia.

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Taloustieteitä lukeista vastaajista 73 % ilmoitti työskentelevänsä koulutustasoaan hyvin vastaavassa työssä. Osuus on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Osittain tai selvästi koulutustasoaan alhaisemmaksi työnsä arvioi noin viidennes (21 %) vastaajista. Osuus vastaa koko aineiston keskiarvoa. Vain kaksi koulutustasoa alhaisemmassa työssä olevista vastaajista (14 %) ilmoitti tässä työssä toimimisen syyksi, että he eivät olleet saaneet paremmin koulutustasoaan vastaavaa työtä.

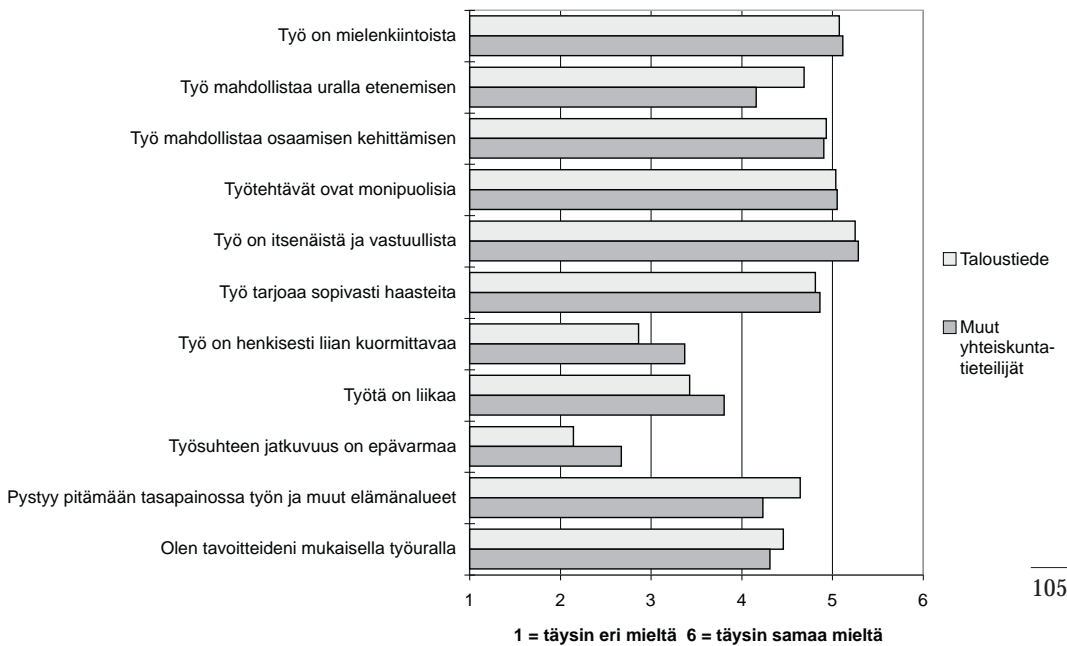
Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Taloustieteitä lukeista vastaajista vajaa puolet (46 %) ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Osuus on selvästi koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Kyselyhetkellä vakituisessa työsuhteessa oli 82 % vastaajista. Tämä osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kaksi vastaajaa ilmoitti toimivansa kyselyhetkellä yrittäjänä.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Taloustieteitä lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 3 623 euroa. Se on lähes 800 euroa korkeampi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani ja korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

⁵⁶ Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

Työhön liittyvissä mielipiteissä merkittävimmät erot taloustieteitä lukeneiden vastaajien ja muiden yhteiskuntatieteilijöiden välillä löytyvät väitteiden ”Työ mahdollistaa uralla etenemisen” ja ”Pystyn pitämään työn ja muut elämänalueet tasapainossa” kohdalla. Kyseisten väitteiden kohdalla taloustieteitä lukeneiden vastausten keskiarvo on korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Lisäksi taloustieteitä lukeneiden vastausten keskiarvo on alin väitteen ”Työtä on liikaa” kohdalla. Taloustieteitä lukeneet vastaajat eivät pitäneet työtään myöskään henkisesti erityisen kuormittavana ja he kokivat työsuhteen jatkuvuuden olevan varma.

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Kyseisen indeksin perusteella taloustieteitä lukeneet vastaajat ovat hieman tyytyväisimpiä työtehtäviinsä kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin, taloustieteitä lukeneiden vastaajien positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on hieman koko aineistosta lasketun indeksin arvon yläpuolella.

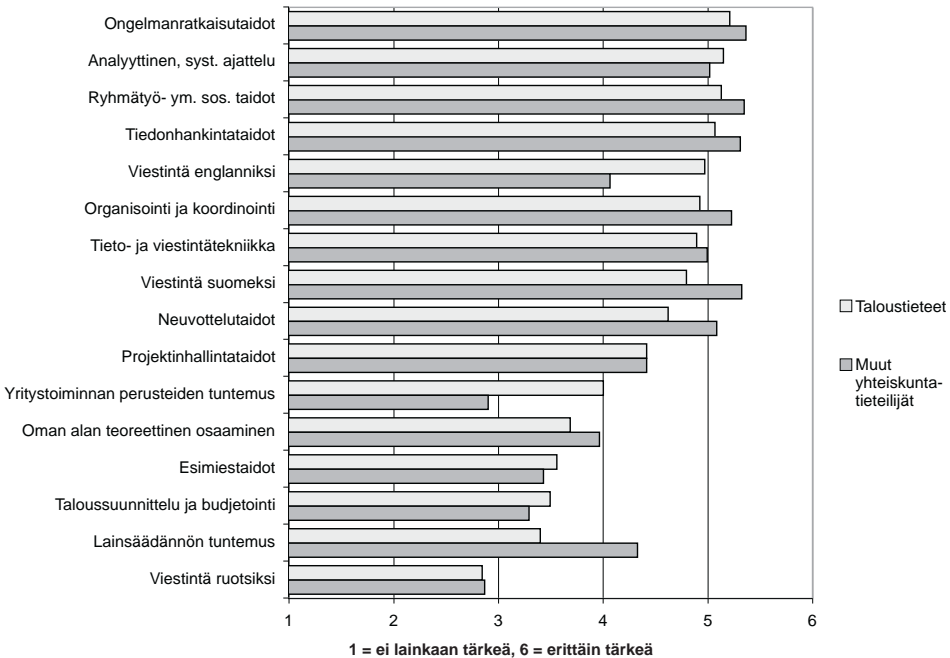
KUVIO 36. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (TALO)

Taloustieteitä lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisin taito on ongelmanratkaisutaito. Myös analyttiset, systemaattisen ajattelun taidot, ryhmätyötaidot yms. sosiaaliset taidot ja tiedonhankintataidot koettiin tärkeiksi. Kunkin

mainitun taidon kohdalla vastaajien keskiarvo on vähintään 5,⁵⁷. Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan viestintää ruotsin kielellä.

Taloustieteitä lukeneet vastaajat kokevat työssään yritystoiminnan perusteiden tuntemuksen ja viestinnän englannin kielellä selkeästi tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta taloustieteitä lukeneet tarvitsevat työssään lainsäädännön tuntemusta, viestintää suomen kielellä ja neuvottelutaitoja muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

KUVIO 37. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (TALO)

Palautetta opinnoista

Taloustieteitä lukeneista vastaajista vain 5 % ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Tutkintoonsa tyytymättömiä oli 23 % vastaajista. Osuus on viisi prosenttiyksikköä korkeampi kuin muiden yhteiskuntatieteilijöiden vastauksista laskettu keskiarvo.

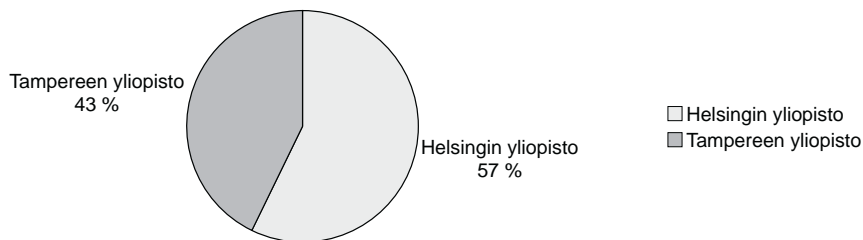
Yliopisto-opiskelu kehitti taloustieteitä lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten analyyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja, oman alan teoreettista osaamista ja tiedonhankintataitoja. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti”

57 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

keskiarvojen erotusta, eli kuilua, selkeästi keskeisimmät kehittämiskohteet suhteessa työelämätarpeeseen opintojen osalta ovat neuvottelutaidot ja ryhmätyötaidot yms. sosiaaliset taidot. Myös organisointi- ja koordinointitaitojen sekä projektinhallintataitojen osalta taloustieteitä lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneet yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

4.10 Viestintä

Viestintää lukeneita vastaajia aineistossa on 63. Vastaajista naisia on peräti 89 %. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioidu. Tähän pääaineryhmään valitut pääaineet ovat nähtävissä liitteessä 1. Alla olevasta kuviosta nähdään, että viestintää lukeneet vastaajat ovat valmistuneet Helsingin ja Tampereen yliopistoista.

KUVIO 38. Valmistuneet yliopistoittain (VIES, N = 63)

Sijoittuminen työelämään

Viestintää lukeneiden vastaajien työmarkkinatilanne ei juurikaan eroa muiden yhteiskuntatieteilijöiden keskimääräisestä tilanteesta valmistumis- eikä kyselyhetkellä. Työvoiman ulkopuolella olevien osuutta voidaan pitää jopa alhaisena suhteutettaessa se pääaineryhmän sukupuolijakaumaan.

TAULUKKO 65. Työmarkkinatilanne (VIES)⁵⁸

%	Valmistumis- hetki, VIES	Valmistumis- hetki, muut	Kyselyhetki, VIES	Kyselyhetki, muut
Työssä	69,8	69,4	81,0	81,5
Työttömänä	11,1	15,6	1,6	2,1
Työvoiman ulkopuolella	12,7	11,5	15,9	14,9
Muu tilanne	6,3	3,5	1,6	1,5
Yhteensä	100	100	100	100
N	63	653	63	653

Viestintää lukeneet vastaajat ovat olleet työssä valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4 vuotta 9 kuukautta, josta koulutustasoa vastaavassa työssä 4 vuotta 8 kuukautta. Valmistumisen jälkeisen kokonaistyöajan kesto on kuukauden pidempi kuin koko aineiston keskiarvo. Koulutustasoa vastaava työssäoloaika on puolestaan viisi kuukautta pidempi kuin koko aineistossa keskimäärin ja samalla se on aineiston toiseksi korkein keskiarvo. Viestintää lukeneet vastaajat ovat siis työskennelleet koulutustasoa vastaamattomassa työssä keskimäärin kuukauden. Tämä aika on toiseksi lyhin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Työnantajia viestintää lukeneilla vastaajilla on työuran alussa ollut keskimäärin 2,4 ja työsuhhteita 4,1. Kummatkin keskiarvot ovat hyvin lähellä muiden yhteiskuntatieteilijöiden vastauksista laskettuja keskiarvoja. Valmistumisen jälkeen työttömyyttä kokeneiden osuus on viisi prosenttiyksikköä pienempi kuin koko aineiston keskiarvo. Työttömänä olleista vastaajista vain 59 % on ollut työttömänä kerran. Tämäkin osuus on viisi prosenttiyksikköä alhaisempi kuin koko aineiston keskiarvo. Työttömyysajan mediaani on neljä kuukautta, joka on kuukauden lyhyempi kuin koko aineistosta laskettu mediaani. Viestintää lukeneiden vastaajien työuran alku näyttää työllistymisen osalta hyvältä.

TAULUKKO 66. Työuran ensimmäiset viisi vuotta (VIES)

	Työssä*	Työsuhhteita**	Työttömänä***
VIES (N = 56, 59, 63)	4 v 7 kk	4,1	27
Muut (N = 580, 622, 644)	4 v 3 kk	4,2	32

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus (%), joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

Viestintää lukeneiden vastaajien työmahdollisuudet löytyvät pääsääntöisesti yksityiseltä sektorilta. Yrityksiin työllistyneiden osuudet ovat koko aineiston korkeimmat sekä ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn että kyselyhetken työn osalta.

58 Ryhmä muut tarkoittaa tämän luvun taulukoissa muita kuin viestintää lukeneita yhteiskuntatieteilijöitä.

Tästä huolimatta viestintää lukeneista vastaajista vain 68 % ilmoitti saman työnantajasektorin ensimmäisen valmistumisen jälkeisen ja kyselyhetken työn osalta. Osuus on neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo.

TAULUKKO 67. Päätöyöntaja (VIES)⁵⁹

%	Ensimmäinen työ, VIES	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, VIES	Kyselyhetken työ, muut
Yksityinen yritys	75,8	27,1	66,6	26,0
Kunta, kuntayhtymä	3,2	29,5	3,9	29,4
Valtio, valtion liikelaitos	6,5	29,1	11,8	30,5
Järjestö, seurakunta, säätiö tai vast.	8,1	12,2	11,8	11,7
Oma yritys, vastaanotto tms.	3,2	1,1	5,9	1,3
Muu työnantaja	3,2	0,9	0	1,1
Yhteensä	100	100	100	100
N	62	645	51	531

Viestintää lukeneista vastaajista kaksi kolmasosaa löysi ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan opiskelumaakunnastaan. Osuus on selvästi koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Kyselyhetkellä vastaava prosenttiosuus on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi. Huomioitaessa kyselyhetkellä neljä ulkomailla työskentelevää vastaajaa, opiskelumaakunnasta töitä saaneiden osuus putoaa 68 prosenttiin. Kaksi vastaaja ilmoitti ensimmäisen valmistumisensa jälkeisen työpaikkansa sijainneen ulkomailla. Verrattaessa kyselyhetken työpaikan sijaintia ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan sijaintiin, 83 % viestintää lukeneista vastaajista ilmoitti työpaikoille saman sijaintimaakunnan. Osuus on toiseksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä tietoja eri yliopistoista valmistuneiden työpaikkojen sijainnista. Kyselyhetkellä 73 % viestintää lukeneista vastaajista ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Uudellamaalla. Osuus on koko aineiston korkein.

TAULUKKO 68. Työpaikkojen sijainti yliopistoittain⁶⁰ (VIES)

Yliopisto	Ensimmäinen työ			Nykyinen työ		
	Opiskelumaakunta	Uusimaa	Muu Suomi	Opiskelumaakunta	Uusimaa	Muu Suomi
Helsingin yliopisto (N = 35, 34)	91 %	-	9 %	94 %	-	6 %
Tampereen yliopisto (N = 24, 21)	29 %	50 %	21 %	38 %	52 %	10 %
Yhteensä (N = 59, 55)	66 %		34 %	73 %		27 %

59 Kaikissa luvun 4 taulukoissa ja kuvioissa on kyselyhetken työn osalta huomioitu vain työssä olevat vastaajat.

60 Taulukkoon on eroteltu vain ne yliopistot, joista valmistuneiden vastaajien lukumäärä on vähintään 10.

Viestintää lukeneet ovat sijoittuneet valmistumisensa jälkeen pääsääntöisesti viestintä- ja mediatyöhön. Tilanne ei ole käytännössä muuttunut viiden vuoden kuluessa. Tältä osin viestintä voidaan mieltää professionaaliksi. Vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet ovat nähtävissä liitteessä 12.

TAULUKKO 69. Työtehtävien luonne (VIES)

%	Ensimmäinen työ, VIES	Ensimmäinen työ, muut	Kyselyhetken työ, VIES	Kyselyhetken työ, muut
Tutkimus	3,2	15,3	4,0	10,9
Opetus tai kasvat	1,6	5,5	2,0	5,9
Johto- ja esimiestehtävät	4,8	5,0	8,0	16,0
Konsultointi tai koulutus	3,2	4,4	2,0	4,4
Asiakastyö/potilastyö	0	23,7	0	14,7
Markkinointi ja myynti	4,8	3,5	2,0	2,3
Suunnittelu-, kehitys- tai hallinto- tehtävät	3,2	18,1	0	23,9
Viestintä- ja mediatyö	75,8	5,3	80,0	5,3
Toimisto- ja esikuntatehtävät	1,6	6,6	0	2,9
Taiteellinen työ	0	0,2	0	0,6
Lainopillinen työ	0	2,8	0	4,0
Kirkollinen työ	0	0,2	0	0
Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät	0	5,0	2,0	4,8
Muu työ	1,6	4,4	0	4,4
Yhteensä	100	100	100	100
N	62	636	50	524

Työllistymisen laatu

Viestintää lukeneet vastaajat näyttävät löytävän koulutusalaan hyvin vastaavia töitä, mikä näkyi jo edellisestäkin taulukosta. Viestintäalalle näyttää kuitenkin olevan tyypillistä, että varsinkin työuran alussa työllistytään tehtäviin, joissa ei suoranaisesti vaadita akateemista tutkintoa. Myös työnantajasektori vaikuttaa tähän, yksityisellä sektorilla vaaditaan selvästi harvemmin muodollisia pätevyysvaatimuksia verrattuna julkiseen sektoriin. Kyselyhetkellä oman alan akateemisissa ammatissa toimivien osuus on koko aineiston alhaisin.

TAULUKKO 70. Työtehtävien laatuluokat⁶¹ (VIES)

%	Ryhmä A	Ryhmä B	Ryhmä C	Ryhmä D
Ensimmäinen työ, VIES (N = 53)	30,2	0	62,3	7,5
Ensimmäinen työ, muut (N = 600)	58,8	3,2	27,2	10,8
Kyselyhetken työ, VIES (N = 49)	61,2	0	36,7	2,0
Kyselyhetken työ, muut (N = 510)	81,4	2,2	14,1	2,4

Viestintää lukeista vastaajista 42 % ilmoitti pystyvänsä hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti ensimmäisessä valmistumisen jälkeisessä työssä. Osuus on prosenttiyksikön alhaisempi kuin koko aineiston keskiarvo. Viiden vuoden aikana jatkuvasti oppimaansa työssään hyödyntämään pystyvien osuus ei ole noussut kuin neljä prosenttiyksikköä. Tämäkin todennäköisesti viittaa siihen, että työtehtävät ovat pysyneet melko samanlaisina työuran alkuajan. Kyselyhetkellä jatkuvasti oppimaansa hyödyntävien osuus on viisi prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvon alapuolella.

Kyselyhetken työn osalta vastaajilta tiedusteltiin myös arviota työn vaativuustasosta. Viestintää lukeista vastaajista 73 % ilmoitti työskentelevänsä koulutustasoaan hyvin vastaavassa työssä. Osuus on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Yksikään vastaajista ei arvioinut työnsä olevan selvästi koulutustasoa alhaisempi ja osittain koulutustasoaan alhaisemmaksi työnsä arvioi 14 % vastaajista. Koulutustasoa alhaisemmassa työssä olevien osuus on kolmanneksi alhaisin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Koulutustasoa alhaisemmassa työssä olevista vastaajista vain yksi ilmoitti tässä työssä toimimisen syynä, että hän ei ollut saanut paremmin koulutustasoaan vastaavaa työtä.

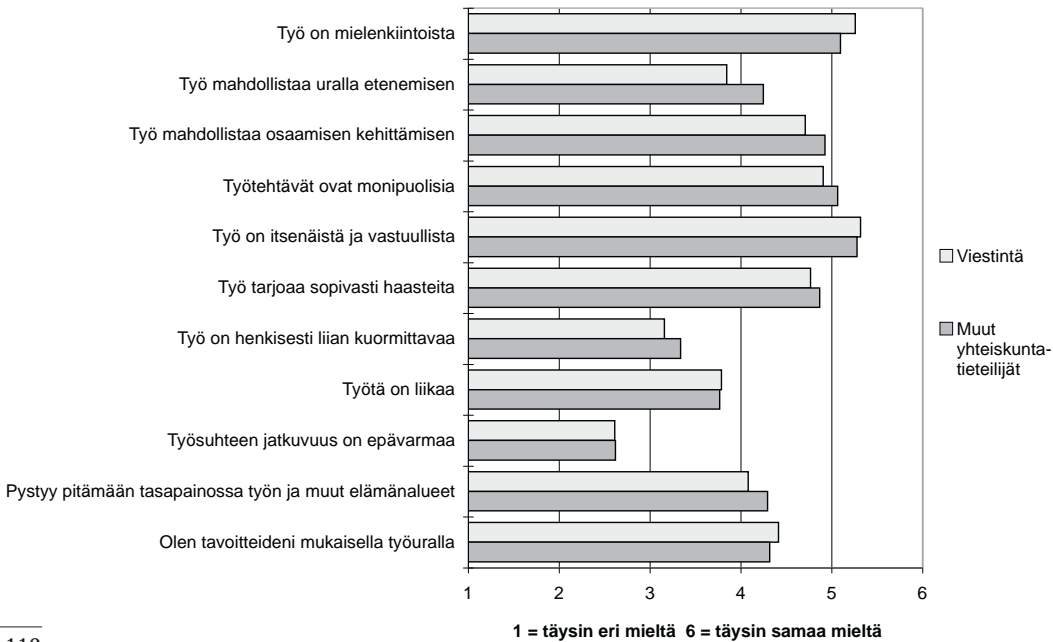
Yhtenä työn laadullisena mittarina on työsuhteen luonne. Viestintää lukeneista vastaajista hieman alle puolet (47 %) ilmoitti ensimmäisen työtehtävänsä olleen luonteeltaan vakituinen. Osuus on kolmanneksi korkein, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu. Kyselyhetkellä kolme vastaajaa neljästä työskenteli vakituisessa työsuhteessa. Tämä osuus on neljä prosenttiyksikköä koko aineiston keskiarvon yläpuolella. Viisi vastaajaa ilmoitti toimivansa kyselyhetkellä yrittäjänä.

Myös palkkauksen katsotaan kertovan laadullisesta työllistymisestä. Viestintää lukeneiden vastaajien bruttokuukausipalkan mediaani on 3 000 euroa. Se on 150 euroa korkeampi kuin koko aineistosta laskettu kuukausipalkan mediaani. Viestintää lukeneiden vastaajien työn sisältöön liittyvät mielipiteet vaihtelevat eri

61 Luokitteluperusteet sekä ryhmien nimet on kerrottu sivun 22 alaviitteessä.

väitteiden kohdalla muiden yhteiskuntatieteilijöiden mielipiteiden keskiarvosta. Viestintää lukeneet kokevat työn mielenkiintoisemmaksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta viestintää lukeneet vastaajat eivät koe uralla etenemistä yhtä mahdolliseksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Lisäksi väitteiden ”Työ mahdollistaa osaamisen kehittämisen” ja ”Työtehtävät ovat monipuolisia” kohdalla viestintää lukeneiden vastausten keskiarvo on alin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Vastaajien tyytyväisyyttä työnsä sisältöön voidaan tarkastella luvussa 3 esille tuodun niin sanotun positiivisten mahdollisuuksien indeksin avulla. Vaikka viestintää lukeneet vastaajat kokivat työnsä mielenkiintoiseksi, kyseisen indeksin perusteella viestintää lukeneet vastaajat ovat hieman muita yhteiskuntatieteilijöitä tyytymättömämpiä työtehtäviinsä. Toisin sanoen viestintää lukeneiden vastaajien positiivisten mahdollisuuksien indeksin arvo on hieman alhaisempi kuin koko aineistosta lasketun indeksin arvo.

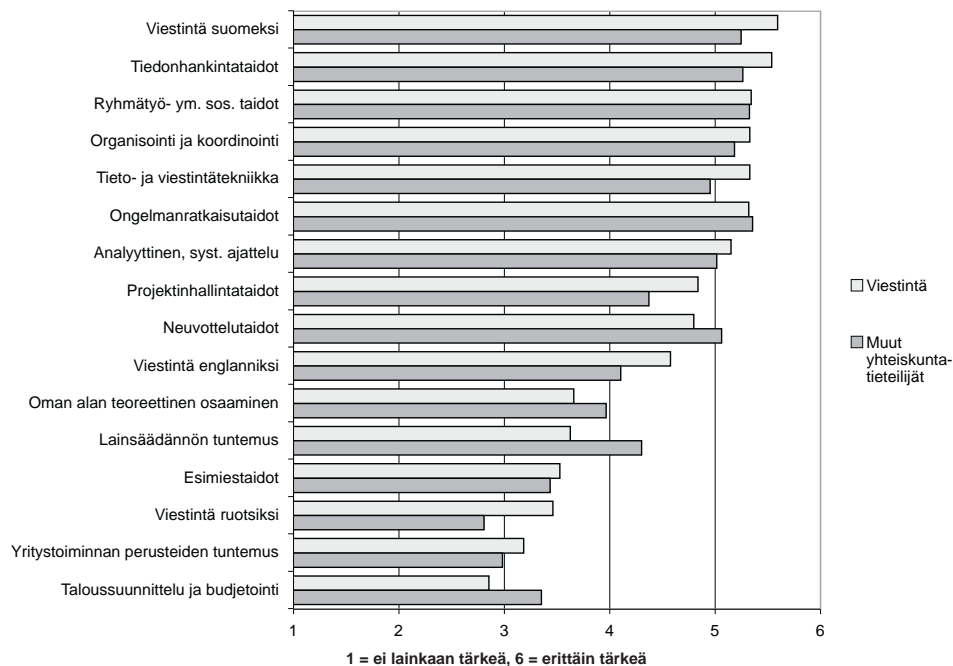

KUVIO 39. Tyytyväisyys kyselyhetken työhön (VIES)

Viestintää lukeneiden mielestä kyselyhetken työssä merkityksellisimmät tiedot ja taidot ovat tärkeysjärjestyksessä viestintä suomen kielellä ja tiedonhankintataidot. Kummankin mainitun taidon kohdalla vastaajien keskiarvo on vähintään 5,5⁶². Vähiten vastaajien mielestä työssä tarvitaan taloussuunnittelua ja budjetointia.

62 Asteikko tässä kysymyksessä on seuraava: 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä.

Viestintää lukeneet vastaajat kokevat työssään viestinnän suomen, ruotsin ja englannin kielellä, projektinhallintataidot sekä tieto- ja viestintätekniikan osaamisen tärkeämmiksi kuin muut yhteiskuntatieteilijät keskimäärin. Toisaalta viestintää lukeneet tarvitsevat työssään lainsäädännön tuntemusta sekä taloussuunnittelua ja budjetointia selvästi muita yhteiskuntatieteilijöitä vähemmän.

KUVIO 40. Kuinka tärkeitä mainitut tiedot ja taidot ovat työssäsi? (VIES)

Palautetta opinnoista

Viestintää lukeneista vastaajista 19 % ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen suorittamaansa tutkintoon työuransa kannalta. Osuus on neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko aineiston keskiarvo. Tutkintoonsa tyytymättömiä oli vain 5 % vastaajista. Osuus on toiseksi pienin, kun kaikista pääaineryhmistä valmistuneet on huomioitu.

Yliopisto-opiskelu kehitti viestintää lukeneiden vastaajien mielestä parhaiten analyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja, tiedonhankintataitoja ja oman alan teoreettista osaamista. Tarkasteltaessa vain ”merkitys työssä” ja ”opiskelu kehitti” keskiarvojen erotusta, eli kuilua, keskeisimmät kehittämiskohteet suhteessa työelämatarpeeseen opintojen osalta ovat projektinhallintataidot sekä organisointi- ja koordinoititaidot. Myös neuvottelutaitojen ja ryhmätyötaitojen yms. sosiaalisten taitojen osalta viestintää lukeneet vastaajat kokivat niiden kehittyneen yliopisto-opintojen aikana puutteellisesti suhteessa niiden merkitykseen työelämässä.

5 Havaintoja

Tämän raportti kuvaa vuonna 2002 yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneiden työllistymistä ja työuran alkua erityisesti työllistymisen laatuun painottuen. Yli 60 % kyseisenä vuonna valmistuneista yhteiskuntatieteilijöistä vastasi yliopistojen ura- ja rekrytointipalvelujen Aarresaari-verkoston tekemään uraseurantakyselyyn. Tulokset antavat siis hyvän kuvan tarkastelluista asioista.

Yhteiskuntatieteilijöiden työllistyminen ei merkittävästi poikkea muilta generalistialoilta valmistuneiden keskimääräisestä työllistymisestä määrällisestä näkökulmasta katsottuna. Työmarkkinatilanne on sekä valmistumishetkellä että kyselyhetkellä, noin viisi vuotta valmistumisen jälkeen, käytännössä yhtenevä muilta generalistialoilta valmistuneisiin verrattuna. Myöskään yhteiskuntatieteilijöiden ja kauppatieteilijöiden erot työmarkkinatilanteessa eivät ole merkittäviä edellä mainittuina poikkileikkausajankohtina.

Yhteiskuntatieteilijöiden ja muilta generalistialoilta valmistuneiden tilanne on hyvin samankaltainen myös työuran ensimmäisen viiden vuoden osalta. Sen sijaan verrattaessa kauppatieteilijöihin yhteiskuntatieteilijät ovat olleet vähemmän aikaa koulutustasoaan vastaavassa työssä, työttömyyttä esiintyy enemmän ja myös työuran vakaus erillisten työsuhteiden lukumäärän näkökulmasta näyttää heikommalta.

Yhteiskuntatieteilijöillä, kuten erityisesti julkiselle sektorille työllistyneillä akateemisilla yleisestikin, ensimmäinen työsuhde on usein määräaikainen. Määräaikaista työsuhdetta helposti seuraa toinen määräaikainen työsuhde, mikä näkyy siinä, että akateemisilla on ollut ensimmäisen viiden vuoden aikana keskimäärin neljä erillistä työsuhdetta. Määräaikaiset työsuhteet kuitenkin vähenevät työuran edetessä, kyselyhetkellä palkkatyössä olevista yhteiskuntatieteilijöistä yli 70 prosentilla oli vakituinen työsuhde.

Yhteiskuntatieteilijöiden ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ ei ole yhtä usein koulutusta vastaava kuin muilta generalistialoilta valmistuneilla keskimäärin. Peräti 13 % yhteiskuntatieteilijöistä ilmoitti, etteivät he pystyneet hyödyntämään oppimaansa ensimmäisessä työssään juuri lainkaan. Esimerkiksi kauppatieteilijöiden keskuudessa vastaava osuus on 8 %. Koulutusta vastaavan työn löytämisen ongelmat näyttävät kuitenkin liittyvän työuran alkuun. Kyselyhetkellä 4 % yhteiskuntatieteilijöistä ilmoitti, etteivät he pysty hyödyntämään oppimaansa työssään juuri lainkaan. Tämä osuus on vain prosenttiyksikön korkeampi kuin kauppatieteilijöillä. Erot työllistymisen laadussa kyselyhetkellä verrattuna muilta koulutusaloilta valmistuneisiin ovat lähes poistuneet myös muilla laatumittareilla asiaa tarkasteltaessa.

Yhteiskuntatieteilijöiden työllistymisessä ja työuralla etenemisessä ei siis koulutusaloittain tehtävissä tarkastelussa nouse esiin merkittäviä eroavaisuuksia muilta generalistisilta koulutusaloilta valmistuneisiin verrattuna. Tästä huolimatta on huomioitava, että viisi vuotta ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen 9 % työssä olevista yhteiskuntatieteilijöistä työskenteli joko työssä, jossa hän ei pysty hyödyntämään oppimaansa juuri lainkaan, tai koulutustasoaan alhaisemmassa työssä, koska hän ei ole saanut paremmin koulutustasoaan vastaavaa työtä.

Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä löytyy eroja työllistymisessä eri taustamuuttujien suhteen. Yhteiskuntatieteilijämiehet ovat yhteiskuntatieteilijänaisia useammin työttömänä sekä valmistumishetkellä että myös kyselyhetkellä. Tästä huolimatta sukupuolesta riippumatta käytännössä yhtä suurella osuudella yhteiskuntatieteilijöistä (vajaalla kolmasosalla) on ollut työuran ensimmäisen viiden vuoden aikana vähintään yksi työttömyysjakso.

Miehillä on ollut enemmän työsuhteita valmistumisen jälkeisen viiden vuoden aikana kuin naisilla. Naiset ilmoittivatkin hieman miehiä useammin, että heidän ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työsuhde on vakituinen. Kyselyhetkellä tilanne oli päinvastainen, miehet ovat naisia useammin vakituudessa työsuhteessa. Kaiken kaikkiaan yhteiskuntatieteilijämiehet ovat valmistumisen jälkeen päässeet useammin laadullisesti koulutusta hyvin vastaaviin tehtäviin kuin yhteiskuntatieteilijänaiset. Kyselyhetkellä erot työtehtävien laadussa sukupuolten välillä ovat pienet.

Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan sisällä professioksi ja puoliprofessioksi luetuista pääaineryhmistä valmistuneet ovat työllistyneet generalisteja nopeammin koulutusta vastaaviin töihin. Tilanne on sama akateemisessa maailmassa yleisestikin ja tätä osaltaan selittää professioon valmistuvien selkeämmät työllistymispolut. Luokka puoliprofessio näyttäisi tulosten perusteella erottelevan vastaajia melko hyvin, joten sen käyttöä voidaan pitää perusteltuna. Jos kyseistä luokkaa halutaan soveltaa laajemmin, sen määrittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Tarkempi tarkastelu pääaineryhmittäin tuo selkeämmin esiin eroja työelämään sijoittumisessa. Työuran ensimmäisen viiden vuoden aikana useimmin työttömyyttä ovat kokeneet politiikan tutkimusta ja sosiologiaa lukeneet vastaajat. Kyseisistä pääaineryhmistä valmistuneista lähes puolet on ollut jossain vaiheessa valmistumisensa jälkeen työttömänä, kun monesta muusta pääaineryhmästä valmistuneista työttömänä on ollut vain noin viidennes vastaajista.

Lisäksi politiikan tutkimusta ja sosiologiaa lukeneet vastaajat ovat olleet koulutustasoa vastaavassa työssä vain keskimäärin 4 vuotta ja heillä on ollut viiden vuoden aikana keskimäärin viisi työsuhdetta. Työuran alku vaikuttaa siis melko rikkonaiselta. Myös sosiaalipolitiikkaa ja sosiaalipsykologiaa lukeneilla vastaajilla näyttäisi

työuran alku rakentuvan määräaikaisista työsuhteista ja lähes 40 % vastaajista on joutunut kokemaan työttömyyttä. Muista pääaineryhmistä valmistuneilla tilanne on parempi.

Kyselyhetkellä eri pääaineryhmistä valmistuneiden työttömänä olevien osuuksissa ei ole suuria eroja. Yksikään sosiaalipolitiikkaa tai informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä lukeneista vastaajista ei ilmoittanut olevansa kyselyhetkellä työttömänä. Poliitiikan tutkimusta, sosiaalipsykologiaa tai sosiologiaa lukeneista vastaajista työttömänä oli 3 %.

Taulukkoon 71 on koottu kuusi työn laatuun liittyvää kohtaa kyselyhetken työtehtävän osalta. Taulukon tietojen perusteella pääaineryhmät jakautuvat kolmeen kastiin. Laadullisen työllistymisen näkökulmasta parhain tilanne kyselyhetkellä näyttäisi olevan julkisoikeutta, informaatiotutkimusta tai tilastotiedettä sekä alue- ja hallintotiedettä lukeneilla vastaajilla. Vastausten perusteella työ vastaa hyvin koulutusta niin alaltaan kuin tasoltaan, työn sisältöön ollaan tyytyväisiä ja myös palkkaus on koulutusalan keskiarvon yläpuolella.

”Keskikastiin” voidaan katsoa kuuluvan taloustieteitä, sosiaalityötä, sosiaalipsykologiaa ja viestintää lukeneet vastaajat. Myös politiikan tutkimusta lukeneet vastaajat ovat melko tyytyväisiä työnsä laatuun kyselyhetkellä. Tyytymättömämpiä vastausten perusteella ovat sosiologiaa ja sosiaalipolitiikka lukeneet vastaajat.

Yhteiskuntatieteellinen koulutus antaa valmiudet työllistyä hyvinkin erityyppisiin tehtäviin. Tämä kuitenkin asettaa valmistuneille haasteita löytää itseään kiinnostavaa ja koulutusta vastaavaa työtä. Koulutusalan sisällä vain muutamista pääaineista valmistuneilla työllistymispolut ovat selkeitä (esimerkkinä sosiaalityötä lukeneet).

Työllistymispolkujen laaja kirjo korostaa oman osaamisen tiedostamisen tärkeyttä. Yhteiskuntatieteilijöiden tulisikin opintojen aikana pyrkiä tiettyyn suunnitelmallisuuteen opintokokonaisuuksia valitessaan. Hyvänä pohjana tässä työssä on omien vahvuuksien ja kiinnostuksen kohteiden tunnistaminen. Myös yliopistojen tulisi huomioida tämä sama asia koulutusta järjestäessään. Jo hyvin pienillä muutoksilla on mahdollista auttaa opiskelijaa paremmin oivaltamaan koulutuksen tuottama asiantuntijuus.

TAULUKKO 71. Kooste laadullisesta työllistymisestä pääaineryhmittäin⁶³

	Vakituisessa työsuhhteessa (%)	Pystyy hyödyntämään oppimaansa jatkuvasti (%)	Hyvin koulutustasoaan vastavassa työssä (%)	Työssä, johon vaa-ditetaan korkeakou-lututkinto (%)	Tytyväisyys työhön (PMI-indeksi) (ka.)	Brutto-palkka kuukaudessa (mediaani)
Alue- ja hallintotiede	77	64	89	78	30,2	3083
Informaatiotutkimus ja tilastotiede	91	50	73	91	30,4	2972
Julkisoikeus	82	71	83	83	30,0	3260
Politiikan tutkimus	67	40	69	78	29,4	3000
Sosiaalipolitiikka	73	38	78	70	28,6	2700
Sosiaalipsykologia	51	58	74	84	29,8	2733
Sosiaalityö	79	60	94	80	28,8	2486
Sosiologia	47	50	70	68	28,0	2560
Taloustiede	83	37	82	79	29,6	3623
Viestintä	75	44	57	84	28,8	3000
Koko aineisto	71	51	77	79	29,2	2850

63 Indeksien maksimiarvo on 36.

LÄHTEET

- Elias, Peter (ed.) 1999: Moving on: graduate careers three years after graduation. Institute for Employment Research, Manchester.
- Manninen, Jyri & Hobrough, John 2000: Skill gaps and overflows? A European perspective of graduate skills and employment in SME's. Industry and Higher Education Volume 14, Number 1.
- Sainio, Juha (2008): Kitkaa ja kasautuvia vaikeuksia – Akateemisten työuran alkua hankaloittavia tekijöitä. Aarresaari, Kirjapaino Hermes Oy.
- Sainio, Juha (2007): Viisi vuotta työelämässä – Vuonna 2001 valmistuneiden kauppatieteilijöiden työllistyminen. SEFEn raportteja 3/2007.
- Suutari, Minna 2003: Korkeakoulutettujen työelämäurien alkuvuodet. AKAVAray, Helsinki.
- Suutari, Minna (2001): Yliopistoista valmistuvien työllistymisen laadun ja taroituksenmukaisuuden määrittäminen. Saatavilla www-muodossa: <http://www.akava.fi/pages/index.asp?alasivu=14>. (Luettu 30.10.2008.)
- Taustamateriaalina on käytetty opetusministeriön KOTA-tietokantaa.

LIITE 1. Pääaineryhmiin jaetut yksittäiset pääaineet

ALUE- JA HALLINTOTIEDE

- aluetiede (TaY)
- aluetiede (VY)
- finanssihallinto ja julkisyhteisöjen laskentatoimi (TaY)
- hallintotiede (TaY)
- hallintotiede (LY)
- hallintotiede (VY)
- hallintotiede, turvallisuushallinnon linja (TaY)
- kunnallisoikeus (TaY)
- kunnallispolitiikka (TaY)
- kunnallistalous (TaY)
- offentlig förvaltning (ÅA)
- poliisimaisteri (TY)
- sosiaali- ja terveyshallintotiede (VY)
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen johtaminen ja yrittäjyys (KY)
- yhteiskuntamaantiede (JoY)

INFORMAATIOTUTKIMUS JA TILASTOTIEDE

- informaatiotutkimus (TaY)
- informationsförvaltning (ÅA)
- tilastotiede (HY)
- tilastotiede (JY)
- tilastotiede (TY)

JULKISOIKEUS

- folkrätt (ÅA)
- hallinto-oikeus (JoY)
- julkisoikeus (JoY)
- julkisoikeus (LY)
- julkisoikeus (TaY)
- offentlig rätt (ÅA)
- privat rätt (ÅA)
- valtiosääntö- ja hallinto-oikeus (JoY)
- vero-oikeus (JoY)
- vero-oikeus (TaY)
- ympäristöoikeus (JoY)

POLITIIKAN TUTKIMUS

- kansainväliset suhteet (LY)
- kansainvälinen politiikka (TaY)
- poliittinen historia (HY)

- poliittinen historia (TY)
- statskunskap (ÅA)
- talous- ja sosiaalishistoria (HY)
- valtio-oppi (HY)
- valtio-oppi (JY)
- valtio-oppi (TaY)
- valtio-oppi (TY)
- ympäristöpolitiikka (TaY)

SOSIAALIPOLITIikka

- socialpolitik (ÅA)
- sosiaalipolitiikka (HY)
- sosiaalipolitiikka (KY)
- sosiaalipolitiikka (TaY)
- sosiaalipolitiikka (TY)
- yhteiskuntapolitiikka (JoY)
- yhteiskuntapolitiikka (JY)

SOSIAALIPSYKOLOGIA

- filosofia (JoY)
- filosofia (JY)
- filosofia (TY)
- kehityspsykologia (JY)
- käytännöllinen filosofia (HY)
- sosiaalipedagogiikka (TaY)
- sosiaalipsykologia (HY)
- sosiaalipsykologia (KY)
- sosiaalipsykologia (TaY)
- utvecklingspsykologi (ÅA)

SOSIAALITYÖ

- sosiaalityö (HY)
- sosiaalityö (JY)
- sosiaalityö (KY)
- sosiaalityö (LY)
- sosiaalityö (TaY)
- sosiaalityö (TY)

SOSIOLOGIA

- matkailututkimus (LY)
- sosiaaliantropologia (HY)
- sosiologi (ÅA)
- sosiologia (HY)
- sosiologia (JoY)
- sosiologia (JY)

- sosiologia (KY)
- sosiologia (LY)
- sosiologia (TaY)
- sosiologia (TY)

TALOUSTIETEET

- kansantaloustiede (HY)
- kansantaloustiede (JoY)
- laskentatoimi (LY)
- liiketaloustiede, markkinointi (JoY)
- markkinointi (LY)
- nationalekonomi (ÅA)
- pk-yritysten johtaminen ja kehittäminen (KY)
- taloustiede (TY)
- yrityksen taloustiede (JoY)

VIESTINTÄ

- tiedotusoppi (TaY)
- viestintä (HY)

LIITE 2. Vertailutaulukoita pääaineryhmittäin

TAULUKKO L1. Työmarkkinatilanne valmistumishetkellä

%	Työssä	Työttömänä	Työvoiman ulkopuolella*	Muu tilanne
Alue- ja hallintotiede (N = 89)	68,5	20,2	10,1	1,1
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 24)	83,3	8,3	8,3	0
Julkisoikeus (N = 51)	72,5	15,7	9,8	2,0
Politiikan tutkimus (N = 118)	56,8	16,9	18,6	7,6
Sosiaalipolitiikka (N = 65)	72,3	15,4	10,8	1,5
Sosiaalipsykologia (N = 62)	62,9	14,5	16,2	6,5
Sosiaalityö (N = 90)	81,1	7,8	8,9	2,2
Sosiologia (N = 91)	63,7	23,1	8,8	4,4
Taloustiede (N = 63)	81,0	11,1	6,3	1,6
Viestintä (N = 63)	69,8	11,1	12,7	6,3

* = päätoimisena opiskelijana tai perhevapaalla

TAULUKKO L2. Työmarkkinatilanne kyselyhetkellä

%	Työssä	Työttömänä	Työvoiman ulkopuolella*	Muu tilanne
Alue- ja hallintotiede (N = 89)	83,1	2,2	14,6	0
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 24)	91,7	0	8,3	0
Julkisoikeus (N = 51)	96,1	2,0	2,0	0
Politiikan tutkimus (N = 118)	80,5	3,4	15,3	0,8
Sosiaalipolitiikka (N = 65)	69,2	0	26,2	4,6
Sosiaalipsykologia (N = 62)	79,0	3,2	12,9	4,8
Sosiaalityö (N = 90)	72,2	1,1	26,7	0
Sosiologia (N = 91)	83,5	3,3	11,0	2,2
Taloustiede (N = 63)	90,5	1,6	6,3	1,6
Viestintä (N = 63)	81,0	1,6	15,9	1,6

* = päätoimisena opiskelijana tai perhevapaalla

TAULUKKO L3. Työuran ensimmäiset viisi vuotta

	Työssä*	Työsuhteita**	Työttömänä***
Alue- ja hallintotiede (N = 87)	4 v 6 kk	3,8	21,8
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 24)	4 v 10 kk	3,2	20,8
Julkisoikeus (N = 50)	4 v 4 kk	4,4	24,0
Politiikan tutkimus (N = 118)	3 v 11 kk	4,8	45,8
Sosiaalipolitiikka (N = 63)	4 v 3 kk	5,1	38,1
Sosiaalipsykologia (N = 62)	3 v 11 kk	5,8	38,7
Sosiaalityö (N = 90)	4 v 7 kk	3,5	16,7
Sosiologia (N = 88)	4 v	4,7	46,6
Taloustiede (N = 62)	4 v 4 kk	3,3	21,0
Viestintä (N = 63)	4 v 8 kk	4,1	27,0

* = koulutustasoa vastaavassa työssä

** = keskiarvo

*** = niiden osuus, joilla on ollut vähintään yksi työttömyysjakso valmistumisen jälkeen

TAULUKKO L4. Päättyönantaja, ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

%	Yksityinen yritys	Kunta	Valtio	Järjestö	Oma yritys	Muu työnantaja
Alue- ja hallintotiede (N = 86)	16,3	41,9	30,2	11,6	0	0
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 24)	45,8	20,8	25,0	4,2	0	4,2
Julkisoikeus (N = 51)	21,6	11,8	62,7	3,9	0	0
Politiikan tutkimus (N = 118)	34,7	11,0	37,3	15,3	1,7	0
Sosiaalipolitiikka (N = 63)	20,6	27,0	30,2	22,2	0	0
Sosiaalipsykologia (N = 62)	38,7	19,4	24,2	12,9	3,2	1,6
Sosiaalityö (N = 89)	3,4	79,8	6,7	10,1	0	0
Sosiologia (N = 89)	25,8	27,0	28,1	12,4	2,2	4,5
Taloustiede (N = 63)	55,6	9,5	23,8	9,5	1,6	0
Viestintä (N = 62)	75,8	3,2	6,5	8,0	3,2	3,2

TAULUKKO L5. Päätyönantaja, kyselyhetken työ (vain työlliset)

%	Yksityinen yritys	Kunta	Valtio	Järjestö	Oma yritys	Muu työnantaja
Alue- ja hallintotiede (N = 73)	13,7	50,7	30,1	5,5	0	0
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 22)	50,0	27,3	18,2	4,5	0	0
Julkisoikeus (N = 48)	18,8	12,5	60,4	6,3	2,1	0
Politiikan tutkimus (N = 93)	31,2	7,5	37,6	20,4	0	3,2
Sosiaalipolitiikka (N = 45)	15,6	40,0	26,7	17,8	0	0
Sosiaalipsykologia (N = 44)	29,5	27,3	27,3	13,6	2,3	0
Sosiaalityö (N = 62)	3,2	75,8	9,7	9,7	1,6	0
Sosiologia (N = 69)	23,2	23,2	37,7	13,0	1,4	1,4
Taloustiede (N = 56)	64,3	1,8	19,6	7,1	3,6	3,6
Viestintä (N = 49)	65,3	4,1	12,2	12,2	6,1	0

TAULUKKO L6. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan sijainti

%	Uusi-maa	Pirkan-maa	Varsinais-Suomi	Keski-suomi	Pohjois-Karjala	Pohjan-maa	Pohjois-Pohjan-maa	muut
Alue- ja hallintotiede (N = 87)	30	21				11		38
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 24)	46	33	13					8
Julkisoikeus (N = 50)	42	12			14			32
Politiikan tutkimus (N = 115)	59	8	11					22
Sosiaalipolitiikka (N = 63)	40		16	13				31
Sosiaalipsykologia (N = 61)	59	15				9		17
Sosiaalityö (N = 89)	30	15					11	44
Sosiologia (N = 89)	35		20	9				36
Taloustiede (N = 63)	63		13					24
Viestintä (N = 61)	72	11						17

TAULUKKO L7. Kyselyhetken työpaikan sijainti (vain työlliset)

%	Uusi- maa	Pirkan- maa	Varsinais- Suomi	Keski- suomi	Pohjois- Karjala	Pohjan- maa	Pohjois- Pohjanmaa	ulko- maat	muut
Alue- ja hallintotiede (N = 74)	27	20							53
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 22)	50	23	9						18
Julkisoikeus (N = 48)	40	15			8				37
Politiikan tutkimus (N = 94)	71	7						12	10
Sosiaalipolitiikka (N = 44)	45		11	14					30
Sosiaalipsykologia (N = 47)	57	13				9			21
Sosiaalityö (N = 62)	31	13					16		40
Sosiologia (N = 76)	49		17						34
Taloustiede (N = 57)	70							7	23
Viestintä (N = 50)	70	14						8	8

TAULUKKO L8. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn luonne

%	ALUE	INFO	JOIK	POTU	SPOL	SPSY	STYÖ	SOSI	TALO	VIES	Yht.
Asiakastyö/ potilastyö	12,8	8,3	2	5,2	35,5	30,6	78,2	21,6	4,8	0	21,6
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	29,1	20,8	12,2	23,3	27,4	17,7	5,7	14,8	9,7	3,2	16,8
Tutkimus	17,4	25	6,1	10,3	14,5	22,6	3,4	23,9	22,6	3,2	14,2
Viestintä- ja mediastyö	0	12,5	2	14,6	3,2	8,1	0	4,5	3,2	75,8	11,6
Toimisto- ja esikunta- tehtävät	8,1	0	14,3	14,7	3,2	4,8	0	5,7	1,6	1,6	6,2
Opetus tai kasvatusta	5,8	8,3	4,1	6	0	3,2	5,7	9,1	6,5	1,6	5,2
Johto- ja esimiestehtävät	10,5	0	6,1	5,2	1,6	1,6	2,3	4,5	9,7	4,8	5
Rahoituksen ja talous- hallinnon tehtävät	8,1	0	10,2	3,4	1,6	0	0	0	24,2	0	4,6
Konsultointi tai koulutus	3,5	12,5	2	4,3	6,5	6,5	0	4,5	6,5	3,2	4,3
Muu työ	2,3	8,3	14,3	5,2	3,2	3,2	2,3	4,5	1,6	1,6	4,2
Markkinointi ja myynti	1,2	4,2	2	5,2	1,6	1,6	1,1	5,7	8,1	4,8	3,6
Lainopillinen työ	1,2	0	24,5	2,6	1,6	0	0	0	1,6	0	2,6
Kirkollinen työ	0	0	0	0	0	0	1,1	0	0	0	0,1
Taiteellinen työ	0	0	0	0	0	0	0	1,1	0	0	0,1
Yht.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	86	24	49	116	62	62	87	88	62	62	698

TAULUKKO L9. Kyselyhetken työn luonne (vain työlliset)

%	ALUE	INFO	JOIK	POTU	SPOL	SPSY	STYÖ	SOSI	TALO	VIES	Yht.
Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät	32,1	26,1	14	28,8	29,3	28,1	10,3	23,3	16,7	0	21,3
Asiakastyö	3,6	8,7	0	5,8	24,1	14	66,7	14	0	0	15,4
Johto- ja esimiestehtävät	29,8	8,7	20	13,5	8,6	10,5	8	9,3	20	8,5	14,1
Viestintä- ja mediatyö	2,4	8,7	0	15,4	3,4	5,3	0	5,8	5	76,3	11,7
Tutkimus	10,7	13	4	6,7	10,3	19,3	6,9	20,9	11,7	6,8	10,9
Opetus tai kasvat	4,8	8,7	6	1,9	10,3	8,8	4,6	9,3	3,3	1,7	5,5
Konsultointi tai koulutus	2,4	17,4	2	5,8	8,6	7	1,1	5,8	3,3	1,7	4,6
Rahoituksen ja talous-hallinnon tehtävät	6	0	6	1,9	0	0	0	0	26,7	1,7	4
Muu työ	3,6	8,7	8	7,7	0	3,5	1,1	4,7	3,3	0	3,9
Lainopillinen työ	2,4	0	30	3,8	1,7	0	0	0	0	0	3,3
Toimisto- ja esikuntatehtävät	2,4	0	8	3,8	3,4	1,8	0	4,7	1,7	0	2,7
Markkinointi ja myynti	0	0	2	3,8	0	0	1,1	1,2	8,3	3,4	2,1
Taiteellinen työ	0	0	0	1	0	1,8	0	1,2	0	0	0,4
Yht.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	84	23	50	104	58	57	87	86	60	59	668

TAULUKKO L10. Ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työn laatuluokat

%	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
Alue- ja hallintotiede (N = 79)	57	3	33	8
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 23)	65	0	30	4
Julkisoikeus (N = 45)	42	0	47	11
Politiikan tutkimus (N = 111)	46	5	28	22
Sosiaalipolitiikka (N = 59)	61	5	22	12
Sosiaalipsykologia (N = 56)	59	4	27	11
Sosiaalityö (N = 87)	89	1	8	2
Sosiologia (N = 84)	51	5	35	10
Taloustiede (N = 56)	61	4	25	11
Viestintä (N = 53)	30	0	62	8

TAULUKKO L11. Kyselyhetken työn laatuluokat (vain työlliset)

%	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
Alue- ja hallintotiede (N = 73)	88	3	10	0
Informaatiotutkimus ja tilastotiede (N = 21)	76	0	19	5
Julkisoikeus (N = 47)	87	0	13	0
Politiikan tutkimus (N = 90)	76	1	20	3
Sosiaalipolitiikka (N = 42)	76	10	14	0
Sosiaalipsykologia (N = 48)	79	0	17	4
Sosiaalityö (N = 65)	92	2	6	0
Sosiologia (N = 70)	73	1	19	7
Taloustiede (N = 54)	83	4	11	2
Viestintä (N = 49)	61	0	37	2

LIITE 3 Alue- ja hallintotiedettä lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöajon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit Aluesuunnittelija, assistent för riksdagsledamot, assistentti, avustava tilintarkastaja, byråinspektör, hallintopäällikkö, kaavoitusarkkitehti, konsultti, laskentasuunnittelija, ma. hallintojohtaja, opettaja, osastosihteeri, projektipäällikkö, projektisihteeri, rekrytointikoordinaattori, seutusihteeri, sisäinen tarkastaja, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, suunnitelusihteeri, taloussihteeri, tarkastaja, tietotuotantopäällikkö, tilintarkastaja, toiminnanjohtaja, tutkija, työvoimaohjaaja, vt. talousjohtaja	Muut akateemiset ammatit specialist, suunnittelija
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat hallintojohtaja, hr-coordinator, informaattikko, johdon assistentti, komisario, koulutusassistentti, kunnansihteeri, projektisihteeri, rikosylikomisario, riksdagsassistent, sairaanhoitaja, seutuasiames, tilintarkastusavustaja, toimintakeskuksen johtaja, toimistosihteeri, toimistotyöntekijä, tutkija, tutkimusamannenssi, tutkimusassistentti, työnsuunnittelija/työvoimaneuvoja, vs. kansliasihteeri	Koulutusta vastaamattomat työt asiakasneuvoja, hr consultant, sairaanhoitaja, vakuutusapäällikkö

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit aluetiedottaja, amanuenssi, assistentti, bildningsdirektör, erikoissuunnittelija, hallintojohtaja, hallintopäällikkö, hallintosihteeri, henkilöstösuunnittelija, jhtt-tilintarkastaja, johtaja, kaavoitusarkkitehti, kaupunginjohtaja, kehittämissuunnittelija, kehittämissuunnittelija, kommunsekreterare, koulukuraattori, kuluttajaneuvoja, kunnanjohtaja, lakimies, lehtori, liikennesuunnittelija, liiketalouden tohtori, liikuntajohtaja, projektiassistentti, projektipäällikkö, projektisuunnittelija, päätösvalmistelusuunnittelija, rahoitusasiames, sisäinen tarkastaja, skattesekreterare, sovittelutoiminnan vastaava, suunnittelija, talousjohtaja, talouspäällikkö, taloussihteeri, tarkastusjohtaja, teknologia-asiantuntija, toimitusjohtaja/controller, tutkija, tuntiopettaja, tutkimusjohtaja, vakuutussihteeri, vanhustenhuollon suunnittelija, vanhustyön johtaja, vapaa-aika ja kulttuurijohtaja, markkinointisuunnittelija, yliassistentti, yliopettaja, ylitarkastaja, yritysasiames	Muut akateemiset ammatit manager, palvelupäällikkö
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat hallintosihteeri, komisario, rikosylikomisario, taloussuunnittelija, työvoimaneuvoja, ylitarkastaja	Koulutusta vastaamattomat työt

LIITE 4. Informaatiotutkimusta ja tilastotiedettä lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöjaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		arkivspesialisti, assistentti, bibliotekarie, informaattikko, lehtori, myyntipäällikkö, statistikko, suunnittelijainsinööri, tutkija	
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		atk-suunnittelija, julkaisutoimittaja, kesätoimittaja, kirjasto-virkailija, ohjelmistoasiantuntija, tilasto tarkastaja, toimittaja	kirjastonhoitaja

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		avdelningschef, bibliotekarie, consultant, erikoissuunnittelija, informaattikko, information mgrut specialist, järjestelmä-hallinnon virkamies, kirjastonhoitaja, kirjastotoimen johtaja, konsultti, myyntipäällikkö, suunnittelijainsinööri, tilastotutkija, tutkija	
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		senior datamining consultant, tietopalvelusuunnittelija, toimistosihteri, toimittaja	kirjastonhoitaja

LIITE 5 Julkisoikeutta lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöjaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit harjoittelija, kamreeri, notaari, suunnittelija, tarkastaja, tilintarkastaja, verosihteeri, verotarkastaja, yliassistentti	Muut akateemiset ammatit
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat apulaissihteeri, apulaisverosihteeri, arbetskraftsr[dgivare, asiantuntija, esittelijä, palvelupäällikkö, projektissihteeri, rakennustarkastaja, tarkastaja, tel-valmennusharjoittelija, tiedotuspäällikkö, timlärare, toimistos sihteeri, toimistosih-teeri/tarkastaja, vanhempi konstaapeli, vanhempi verotarkastaja, verosihteeri, yhteyspäällikkö	Koulutusta vastaamattomat työt försäkringsbehandlare, hallintossihteeri, harjoittelija, pelinhoitaja, toimistotyöntekijä

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit assistentti, esittelijä, henkilöstöpalvelupäällikkö, hovioikeuden viskaali, inspektor, junior expert, kamreeri, kansallinen asiantuntija, kaupunkitarkastaja, kehittämisspäällikkö, koordinaattori, lakimies, legal counsel, liiketoimintajohtaja, lähetystösihteeri, oikeusasiamiehen sihteeri, osastopäällikkö, tuntiopettaja, rikoskomisario, rikostarkastaja, sisäinen tarkastaja, sosiaaliamies, suunnittelija, tarkastaja, toimistopäällikkö, toimitusjohtaja, tutkija, underwriter, vanhempi verotarkastaja, veroasiantuntija, verosihteeri, verotarkastaja, yhtiölakimies, yliopettaja, ylitarkastaja	Muut akateemiset ammatit
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat palvelupäällikkö, rakennustarkastaja, timlärare, toimistosih-teeri, vanhempi verotarkastaja	Koulutusta vastaamattomat työt

LIITE 6. Poliitiikan tutkimusta lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöajaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit assistentti, associate lawyer, esittelijä, försäkringssekreterare, kampanjasuunnittelija, kielenkääntäjä, konsultti, koulutuspäällikkö, kulttuurisihteeri, kansainväliste asian assistentti, lakiasiantuntija, tuntiopettaja, medarbetare till mep, nuorempi analyytikko, oppilas-ohjaaja, planerare, press officer, projektiavustaja, projektipäällikkö, projektisuunnittelija, projektitutkija, senior manager compensation benefits, sihteeri, suunnittelija, teaching assistant, temporary attachée, tiedottaja, tiedotussihteeri, toiminnanjohtaja, toimittaja, toimituspäällikkö, tutkija, tutkimusavustaja, ye-eversti/ ainelaitoksen johtaja	Muut akateemiset ammatit eläkekäsittelijä, information analyst, projektledare, työvoimaneuvoja, kesätoimittaja
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat apulaistuottaja (tv), asiakaspalvelukoordinaattori, bibliotekssekreterare, erityisavustaja, historian lehtorin viransijainen, kansanedustajan avustaja, kehitysyhteistyökoordinaattori, koordinaattori, luokanopettaja, perintäkäsittelijä, projektikoordinaattori, projektsihteeri, päätöimittaja, rekruutment administrator, sekreterare för högskolepolitiska ärenden, sovellussuunnittelija, tarkastaja, toimistos sihteeri, toimittaja, toimittaja-toimitussihteeri, työnsuunnittelija, työvoimaneuvoja	Koulutusta vastaamattomat työt asiakasneuvoja, asiakassihteeri, myyjä, osastosihteeri, product coordinator, projektanställd, projektsihteeri, puhelinvaihteenhoitaja, rakennustyöntekijä, takuussistentti, teacher assistant, team assistant, toimistos sihteeri

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit arbetskraftskonsulent, assistentti, attaché (education field), brand manager, case handler, eläkelaskija, enhetschef, erityisasiantuntija, european officer, expert in development cooperation financial aspects, henkilöstöjohtaja, henkilöstösuunnittelija, högskoladministratör, investment manager, jaostopäällikkö, johtaja, kehityspäällikkö, kirjasto-vapaa-aikatoiminnanjohtaja, konsultti, koordinaattori, kansainvälisten asioiden koordinaattori, lakimies, legal counsel, tuntiopettaja, personal administrator president, projekti-insinööri, projekti-koordinaattori, projektipäällikkö, projektisuunnittelija, projektitutkija, pääsihteeri, servicechef, siviilikriisinhallinnan erikoisasiantuntija, soc. & hv direktör, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, suunnittelupäällikkö, tarkastaja, tiedottaja, tietoasiantuntija, toimittaja, tulliylitarkastaja, tutkija, työvoimaneuvoja, ulkoasiainsihteeri, viestintäjohtaja, ye-eversti/ osastopäällikkö, yhteiskuntasuhdepäällikkö, ylitarkastaja, överinspektör	Muut akateemiset ammatit projektiassistentti
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat bio writer, freelance toimittaja, hallinnollinen avustaja, kampanjakoordinaattori, kirjeenvaihtaja, operations manager, ostaja, palveluesimies, poliittinen sihteeri, projektiassistentti, tiedottaja, toimittaja, toimittaja-toimitussihteeri, toimitussihteeri, tv-tuottaja, työllisyysneuvoja, työvoimaneuvoja	Koulutusta vastaamattomat työt asiakasneuvoja, reisekoordinatoria, valokuvaaja

LIITE 7. Sosiaalipolitiikkaa lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöjaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		aluekeskusohjelman koordinaattori, assistentti, eläkekouluttaja, koulukuraattori, kouluttaja, planerare, projektipäällikkö, projekti-sihtööri, projektityöntekijä, sijoitusneuvoja, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, tutkija, vakuutusasiantuntija, vakuutussihtööri	asiakasneuvoja, socialarbetare, tarkastaja
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		administrativa kotorsuppgifter, asiakasneuvoja, eläkeasiantuntija, försäkringsbehandlare, koulukuraattori, sihtööri, talouspäällikkö, tutkimussihtööri, työvoimaneuvoja	harjoittelija, kirjastovirkailija, meklaritoiminnan assistentti, sosiaalityöntekijä, tiedotussihtööri, työvoimaneuvoja

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		aluekeskusohjelman ohjelmapäällikkö, doktorand, eläkekouluttaja, erikoistutkija, koulutussuunnittelija, lehtori, perhekeskuksen johtaja/ sosiaalityöntekijä, personalexpert, projektikoordinaattori, projektipäällikkö, projektsuunnittelija, riskienhallintapäällikkö, seniori-konsultti/partneri, sosiaalityön johtaja, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, suunnittelusihtööri, tohtorikoulutettava, tutkija, utbildningschef, vakuutussihtööri, vastaava koulukuraattori, vastuunvalintapäällikkö, yliopettaja, ylitarkastaja	barntillsyningsman-socialarbetare, sosiaalityöntekijä, tarkastaja, tuotepäällikkö
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		alkoholitarkastaja, kassanjohtaja, sihtööri, toimittaja, työvoimaneuvoja, työvoimaohjaaja	

LIITE 8. Sosiaalipsykologiaa lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöjaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit apulaistutkija, asiakasneuvoja, harjoittelija-asiantuntija, henkilöstökonsultti, hr consultant, konsultti, koulukuraattori, koulutussuunnittelija, kuntoutusesittelijä, mediakonsultti, projektisuunnittelija/vsop-sihtööri, rekrytointikonsultti, skolpsykolog, socialarbetare, socialarbetare (barnskyddet), socialkurator och familjehemskonsult, sosiaalityöntekijä, tutkija, tutkijakoulutettava, tutkimusapulainen, tutkimusassistentti, työvoimaneuvoja	Muut akateemiset ammatit sosiaalityöntekijä
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat appeals officer, asiakasneuvoja, erikoistyövoimaneuvoja, kuvataideopettaja, leiriohjaaja, lentoemäntä, perheterapeutti, projektisihtööri, reporter, tiedotusavustaja, työvoimaneuvoja, työvoimaohjaaja, verkkokoulutussuunnittelija	Koulutusta vastaamattomat työt asiakaspalvelija, back office assistant, copywriter

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit asiakasneuvoja, erikoistyövoimaneuvoja, asiantuntija erikoistutkija, föreståndare, henkilöstöpäällikkö, henkilöstösuunnittelija, hr consultant, hrd manager, informatör, kehityspäällikkö, koulukuraattori, kouluttaja, koulutussihtööri, kuntoutusesittelijä, markkinatutkija, projektitutkija, psykolog, päätoiminen tuntiopettaja, senior research manager, socialarbetare, socialkurator och familjehemskonsult, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, suunnittelija (henkilöstöhallinto), tiedeasiantuntija, tohtorikoulutettava, toiminnanjohtaja, tutkija, tutkijakoulutettava, tutkimuspäällikkö, urasuunnittelija, vastaava tutkija, vice president (hrd), vs. johtava sosiaalityöntekijä, yhteiskunnallisten aineiden lehtori, yliopisto-opettaja	Muut akateemiset ammatit
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat asiakasneuvoja, kehityspäällikkö, kuraattori, perheterapeutti, suunnittelija/kirjailija, taloustoimittaja, tutkija	Koulutusta vastaamattomat työt copywriter, kirjastoapulainen, värdinna vid lägergård

LIITE 9. Sosiaalityötä lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöjaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		aluesihtööri, assistentti, kehittämisspäällikkö, klubitalon johtaja, koulukuraattori, koulutussuunnittelija, kuraattori, lastensuojelun sekä toimeentulotuen sosiaalityöntekijä, lastensuojelun sosiaalityöntekijä, lehtori, opettaja, sosiaaliterapeutti, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, tutkija, sosiaalijohtaja	specialist, suunnittelija
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		atk-suunnittelija, diakoniatyö, sosiaalityöntekijä (sijainen), vastaava kehitysvammahuollon ohjaaja	kouluttaja, myyjä

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		aluepäällikkö, assistentti, autuaari/tilastosuunnittelija, erityis-sosiaalityöntekijä, hallintopäällikkö, johtava sosiaalityöntekijä, kehittäjä-sosiaalityöntekijä, kehittävä sosiaalityöntekijä, koulukuraattori, kuntoutussosiaalityöntekijä, kuntoutussuunnittelija, lehtori, assistentti, sosiaaliterapeutti, sosiaalityön johtaja, sosiaalityöntekijä, sosiaalityöntekijä/yksilövalmentaja, suunnittelupäällikkö, tohtorikoulutettava, tutkija, tutkija/tuntiopettaja, tutkija/sosiaalityöntekijä, vanhuspalveluiden sosiaalityöntekijä, yrittäjä	sosiaalityöntekijä
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		aluesihtööri, koulukuraattori, yrittäjä	

LIITE 10. Sosiologiaa lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöajaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		amanuenssi, amanuenssi/sivutoiminen tuntiopettaja, apurahatutkija, erityisasiantuntijan avustaja, henkilöstökonsultti, kansainvälisten asioiden sihteeri, laatutukihenkilö, lehtori, opettaja/lehtori, projektikoordinaattori, päätoiminen tuntiopettaja, sivutoiminen opettaja, socialekreterare, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, tiedottaja, timplärare, toimittaja, tuntiopettaja, tutkija, tutkimusapulainen, tutkimusassistentti, tutkimusavustaja, yliassistentti	koulukuraattori, sosiaalityöntekijä, työvoimaneuvoja, ylitarkastaja
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		aluetyöntekijäharjoittelija, apulaislinjapäällikkö, freelance-kirjoittaja, hallintosihteeri, hr assistentti, konsultti, koordinaattori, koulutuskoordinaattori, kuvatoimittaja, matkaopas, myyntiassistentti, myyntineuvottelija, nuorempi konstaapeli, ohjaaja, projektipäällikkö, reseledare, sosiaalityöntekijä, suunnittelija, tel-vakuutusyhteyshenkilö, tutkija, tutkimusassistentti, työkuuraattori, työvoimaneuvoja, yrittäjä	customer care agent, hoitaja, lokalisointikoordinaattori, myyjä, myynnin edistäjä, tilausten vastaanottaja, työvoimaneuvoja

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		apulaisjohtaja, erikoissuunnittelija, esr-koordinaattori, eu-koordinaattori, forskare, global delivery coordinator, hrd specialist, johtava sosiaalityöntekijä, kansainvälisten asioiden suunnittelija, koulukuraattori, koulutus- ja viestintäsihteeri, lehtori, opettaja, perheneuvolan sosiaalityöntekijä, projektipäällikkö, projektitutkija, päätoiminen tuntiopettaja, redaktör, regionsekreterare, rekrytointikonsultti, researcher, rikosylikonstaapeli, socialarbetare, sosiaalityöntekijä, sosiologian assistentti, strategisti, suunnittelija, toimittaja, tutkija, työvoimaohjaaja, uraohjaaja, vakuutussihteeri, viestintäpäällikkö, yhteiskuntatieteellisten aineiden lehtori	specialist
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		freelance-kirjoittaja, hallintosihteeri, myyntiassistentti/logistiikkavastaava, projektipäällikkö, puhelinmyynnin vastaava, sosiaaliohjaaja, support executive (hotel relations), toimittaja, toimitusjohtaja, tyel-vakuutus- ja maksuyhteyshenkilö, työvoimaneuvoja, vastaanottovirkailija	myyjä, ryhmäneuvoja/koordinaattori, sairaanhoitaja, specialist, työvoimaneuvoja

LIITE 11. Taloustieteitä lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöjaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit analytikko, assistenttcontroller, assistentti, controller, forskare, forslunings assistent, johtaja, konsultti, projektforskare, projekti-päällikkö, rahoitusanalytikko, researcher, sijoituspäällikkö, sääntelyn koordinaattori, tilastosuunnittelija, tilintarkastaja, timplärare i redovissning, toimitusjohtaja, trainee, tuntiopettaja, tutkija, tutkimusassistentti, verosihteeri, yliaktuaari	Muut akateemiset ammatit program assistant
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat asiantuntija/controller, business fulfillment coordinator, journalist, kouluttaja, kundansvarig, selvitysvalvoja, sijoitusneuvoja, suunnittelija, tarjouslaskija, tekninen konsultti, toimitusjohtaja	Koulutusta vastaamattomat työt kassanhoitaja, myyjä, pankkitoimihenkilö, selvitysvalvoja, tarjouslaskija

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit administrativ chef, after sales manager, amanuensi, analyst programmer, assistant product manager, assistant statistician, business and market analyst, business controller, business intelligence specialist/consult, channel development manager, compliance officer, consultant, controller, croup financial controller, economichef, erikoistutkija, erityisasiantuntija, financial analyst, finanssineuvos, group controller, it-arkkitehti, it-päällikkö, johtava konsultti, kehitysjohtaja, kehityspäällikkö, key account manager, material supply leader, organisaatioasiantuntija, osakeanalytikko, projektipäällikkö, projektitutkija, projektledare, senior controller, sijoitusjohtaja, sijoitussalkunhoitaja, suunnittelupäällikkö, tilastopäällikkö, toiminnanjohtaja, tutkija, tutkijakouluttava, ulkoasiainsihteeri, varainhoitaja, ylitarkastaja, yrityskouluttaja	Muut akateemiset ammatit business development manager, ylitarkastaja
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat asiantuntija, journalist, kouluttaja, product specialist capital market systems, sijoitusjohtaja, toimitusjohtaja	Koulutusta vastaamattomat työt back office -toimihenkilö

LIITE 12. Viestintää lukeneiden vastaajien ilmoittamat ammattinimikkeet

(nelikenttöajaon perusteena vastaajan subjektiivinen arvio työn ja koulutuksen vastaavuudesta, ks. s. 22).

Ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		avustaja, palvelupäällikkö, planerare, redaktör, tiedottaja, toimittaja, verkkotiedottaja, yliopettaja	
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		kehityspäällikkö, kesätoimittaja, kirjastoapulainen, konsepti-suunnittelija, markkinointisuunnittelija, redaktör, tiedottaja, toimittaja, viestinnän suunnittelija, yötoimittaja	myymäläpäällikkö, myyntiassistentti, tiedottaja, toimittaja

Kyselyhetken työ

		Pystyykö hyödyntämään oppimiaan asioita?	
		Jatkuvasti tai jonkin verran	Ei lainkaan
Vaaditaanko korkeakoulututkinto?	Kyllä	Oman alan akateemiset ammatit	Muut akateemiset ammatit
		apulaisjohtaja, communications specialist, informatör, kehityspoliittinen tiedottaja, kehityspäällikkö, lecturer, palvelupäällikkö, projektikoordinaattori, redaktionssekreterare, redaktör, sijoittajasuhdepäällikkö, tiedottaja, toimittaja, tutkija, uutistoimittaja, verkkoviestintäpäällikkö, viestintäjohtajan varamies, viestintäpäällikkö	
	Ei	Oman alan uudet työmarkkinat	Koulutusta vastaamattomat työt
		freelancer-toimittaja, marketing communication executive, päätoimittaja, redaktör/medielärare, tiedottaja, toimittaja, toimittajasihteeri, uutispäällikkö, viestintäpäällikkö	toimittaja

LIITE 13 Kyselylomake

Uraseuranta vuonna 2002 valmistuneille

Vastaa kysymyksiin rengastamalla sopivin vaihto-ehto tai kirjoittamalla vastaus sille varattuun tilaan.

KOULUTUS- JA TYÖHISTORIA

1. Kotikuntasi ennen yliopisto-opintojen aloittamista:

---

2. Oletko osallistunut koulutukseen vuonna 2002 suorittamasi tutkinnon jälkeen?

Valitse sopivat vaihtoehdot.

1. Olen osallistunut työnantajan järjestämään tai kustantamaan koulutukseen.
2. Olen osallistunut työvoimakoulutukseen.
3. Olen osallistunut/suorittanut ammatillisen erikoistumiskoulutuksen, pätevyitysmiskoulutuksen tms., mikä koulutus? _____
4. _____
5. Olen suorittanut opintoja tähtäimessä toinen korkeakoulu-tutkinto, ala ja tutkinnon mahdollinen valmistumisvuosi? _____
6. Olen suorittanut tieteellisiä jatko-opintoja, ala ja tutkinnon mahdollinen valmistumisvuosi? _____
7. _____
8. Olen suorittanut muun koulutuksen tai tutkinnon, minkä? _____
9. _____
10. En ole osallistunut koulutukseen.

3. Jos valitsit edellisestä kysymyksestä kohdan 4 tai 5, mikä oli tärkein perusteesi toisen korkeakoulututkinnon tai jatkotutkinnon suorittamiseen?

137

4. Kuinka kauan yhteensä olet ollut työssä valmistumisesi jälkeen?

_____ v _____ kk, josta yliopistollista koulutustasoa vastaavassa työssä _____ v _____ kk

5. Kuinka monen työnantajan palveluksessa olet ollut valmistumisesi jälkeen

(mukaan lukien nykyinen työnantaja)? _____ kpl

6. Kuinka monessa erillisessä työ- tai virkasuhteessa olet ollut valmistumisesi jälkeen

(jokainen määräaikainen työ- ja virkasuhde erikseen)? _____ kpl

7. Oletko valmistumisesi jälkeen

a) toiminut yrittäjänä/ammatinharjoittajana/freelancerina?

1 En 2 Kyllä, _____ v _____ kk

b) ollut perhevapaiden vuoksi poissa työelämästä?

1 En 2 Kyllä, _____ v _____ kk

8. Oletko ollut työttömänä valmistumisesi jälkeen?

En ole ollut työttömänä.

Kyllä, _____ kertaa, yhteensä _____ v _____ kk

9. Jos Sinulla on ollut valmistumisesi jälkeen työllistymisvaikeuksia, arvioi missä määrin seuraavat tekijät ovat vaikeuttaneet työllistymistäsi:

Ympyröi sopivin vaihtoehto:

1 = ei lainkaan, 2 = vain vähän, 3 = jonkin verran,

4 = melko paljon, 5 = paljon, 6 = erittäin paljon

1 Työkokemuksen puute	1	2	3	4	5	6
2 Puutteelliset työnhakutaidot	1	2	3	4	5	6
3 Suhdeverkostojen puute	1	2	3	4	5	6
4 Tutkinto ja sen aineyhdistelmä	1	2	3	4	5	6
5 Tutkinnon huono tunnettuus	1	2	3	4	5	6
6 Alan heikko työmarkkinatilanne	1	2	3	4	5	6
7 Alueellinen työmarkkinatilanne	1	2	3	4	5	6
8 Katkot määräaikaisissa työsuhteissa	1	2	3	4	5	6
9 Puutteellinen työelämä tietous	1	2	3	4	5	6
10 Epätietoisuus omista tavoitteista	1	2	3	4	5	6
11 Epävarmuus omasta osaamisesta	1	2	3	4	5	6
12 En ole löytänyt itseäni kiinnostavaa työtä	1	2	3	4	5	6
13 Sukupuoli	1	2	3	4	5	6
14 Perheeseen tai muu elämäntilanteeseen liittyvä syy	1	2	3	4	5	6
15 Valmistumisajankohta	1	2	3	4	5	6
16 Muu, mikä?	1	2	3	4	5	6

TILANNE VALMISTUMISHETKELLÄ

10. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten tilannettasi valmistumishetkellä?

1. Työssä
2. Työtön työnhakija
3. Päätoiminen opiskelu (johtaa tutkintoon tai arvosanaan)
4. Perhevapaa (äitiys-/isyys-/vanhempain-/hoitovapaa)
5. Muu, mikä? _____

11. Jos et valmistumishetkelläsi ollut töissä, kuinka pitkä aika valmistumishetken jälkeen kului siihen, kun aloitit ensimmäisessä työssä?

Aloitin ensimmäisen työn _____ v _____ kk valmistumiseni jälkeen.

ENSIMMÄINEN TYÖPAIKKA VALMISTUMISEN JÄLKEEN

Seuraavat kysymykset (12–18) koskevat ensimmäistä työpaikkaasi vuonna 2002 suorittamasi tutkinnon jälkeen. Kyseinen työ on voinut alkaa jo ennen valmistumishetkeä.

12. Mikä oli ensimmäisen työpaikkasi työsuhteen luonne?

1. Vakituinen kokopäivätyö
2. Määräaikainen kokopäivätyö
3. Osa-aikatyö, _____ tuntia/viikko
4. Itsenäinen yrittäjä/ammattinharjoittaja/freelancer
5. Työllistetty/työharjoittelu

13. Mikä oli ensimmäinen päätyönantajasi?

1. Yksityinen yritys tai valtionyhtiö (esim. Suomen Posti Oyj, Oy Yle Ab), yli 249 työntekijää
2. Yksityinen yritys tai valtionyhtiö, alle 250 ja yli 49 työntekijää
3. Yksityinen yritys tai valtionyhtiö, alle 50 työntekijää
4. Kunta, kuntayhtymä, kuntien liikelaitos, ammattikorkeakoulu
5. Valtio, valtion liikelaitos
6. Järjestö, seurakunta, säätiö tai vastaava, itsenäinen julkisoikeudellinen laitos tai yhteisö (esim. Eläketurva-keskus, Työterveyslaitos, Kela, Suomen Pankki)
7. Oma yritys, vastaanotto, toiminimi tms.
8. Muu, mikä? _____

14. Millä paikkakunnalla ensimmäinen työpaikkasi sijaitisi?

---

15. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten ensimmäisen päätyösi tehtävien luonnetta?

Valitse yksi vaihtoehto.

1. Tutkimus
2. Opetus tai kasvatusta
3. Johto- ja esimiestehtävät
4. Konsultointi tai koulutus
5. Asiakastyö/potilastyö
6. Markkinointi ja myynti
7. Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät
8. Viestintä- ja mediatyö
9. Toimisto- ja esikuntatehtävät
10. Taiteellinen työ
11. Lainopillinen työ
12. Kirkollinen työ
13. Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät
14. Muu, mikä? _____

16. Mikä oli ensimmäisen työpaikan ammatti-, tehtävä- tai virkanimikkeesi?

---

17. Oliko ylempi (alempi) korkeakoulututkinto vaatimuksena ensimmäiseen työpaikkaasi?

- 1 Ei   2 Kyllä   3 En tiedä

18. Miten hyvin pystyit hyödyntämään yliopistossa oppimiasi asioita ensimmäisessä työssäsi?

1. En voinut hyödyntää juuri lainkaan.
2. Jonkin verran / osittain.
3. Hyödynsin jatkuvasti.

TILANNE TÄLLÄ HETKELLÄ

19. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten tilannettasi tällä hetkellä?

1. Vakituinen kokopäivätyö
2. Määräaikainen kokopäivätyö
3. Osa-aikatyö _____ tuntia/viikko
4. Itsenäinen yrittäjä/ammattinharjoittaja/freelancer
5. Työllistetty/työharjoittelu
6. Työtön työnhakija, edell. työ päättyi (kk/v):____/____
7. Työvoimakoulutus tai vastaava
8. Päätoiminen opiskelu (johtaa tutkintoon tai arvosanaan)
9. Perhevapaa (äitiys-/isyys-/vanhempain-/hoitovapaa)
10. Muu, mikä? _____

Vastaa seuraaviin kysymyksiin NYKYISEN PÄÄTYÖSI perusteella. Jos olet esim. perhe- tai opinto-vapaalla, vastaa sen työpaikan perusteella, josta jäit vapaalle. Jos olet yrittäjä, ammattinharjoittaja tai freelancer, vastaa kysymyksiin soveltuvien osin. Jos et ole tällä hetkellä töissä tai et ollut töissä jäädessäsi esim. perhevapaalle, voit siirtyä viimeiselle sivulle kysymykseen 34.

20. Mikä on päätyönantajasi?

1. Yksityinen yritys tai valtionyhtiö (esim. Suomen Posti Oyj, Oy Yle Ab), yli 249 työntekijää
2. Yksityinen yritys tai valtionyhtiö, alle 250 ja yli 49 työntekijää
3. Yksityinen yritys tai valtionyhtiö, alle 50 työntekijää
4. Kunta, kuntayhtymä, kuntien liikelaitos, ammattikorkeakoulu
5. Valtio, valtion liikelaitos
6. Järjestö, seurakunta, säätiö tai vastaava, itsenäinen julkisoikeudellinen laitos tai yhteisö (esim. Eläketurva-keskus, Työterveyslaitos, Kela, Suomen Pankki)
7. Oma yritys, vastaanotto, toiminimi tms.
8. Muu, mikä? _____

21. Millä paikkakunnalla työpaikkasi sijaitsee?

---

22. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten päätyötäsi tällä hetkellä? Valitse yksi vaihtoehto.

1. Tutkimus
  2. Opetus tai kasvatus
  3. Johto- ja esimiestehtävät
  4. Konsultointi tai koulutus
  5. Asiakastyö/potilastyö
  6. Markkinointi ja myynti
  7. Suunnittelu-, kehitys- tai hallintotehtävät
  8. Viestintä- ja mediatyö
  9. Toimisto- ja esikuntatehtävät
  10. Taiteellinen työ
  11. Lainopillinen työ
  12. Kirkollinen työ
  13. Rahoituksen ja taloushallinnon tehtävät
  14. Muu, mikä? _____
-

23. Mikä on ammatti-, tehtävä- tai virkanimikkeesi?

---

24. Mitä kautta sait tiedon nykyisestä työpaikastasi?

Valitse yksi vaihtoehto.

1. Yrityksen tai organisaation omat Internet-sivut
  2. Työministeriön www.mol.fi -sivusto
  3. Muu Internet-palvelu
  4. Yliopisto (ainelaitos/tiedek./ura- ja rekryointipalvelut)
  5. Työvoiman vuokraus- tai välityspalvelu tms.
  6. Työvoimatoimisto ja/tai työllistäminen
  7. Lehti-ilmoitus
  8. Kysyin työmahdollisuuksia suoraan työnantajilta
  9. Työnantaja ilmoitti minulle paikasta henkilökohtaisesti
  10. Suhdeverkoston kautta (ystävät, tuttavat, sukulaiset jne.)
  11. Työllistin itse itseni (yrittäjäyys tms.)
  12. Muuta kautta, miten? _____
-

25. Oliko ylempi (alempi) korkeakoulututkinto vaatimuksena nykyiseen työhösi?

- 1 Ei   2 Kyllä   3 En tiedä

26. Miten hyvin voit hyödyntää yliopistossa oppimiasi asioita nykyisessä työssäsi?

1. En voi hyödyntää juuri lainkaan.
2. Jonkin verran / osittain.
3. Hyödynnän jatkuvasti.

27. Miten hyvin nykyinen työsi vastaa vaativuustasoltaan yliopistollista koulutustasi?

1. Työn vaativuustaso on koulutustasoani selvästi alhaisempi.
2. Työn vaativuustaso on koulutustasoani osittain alhaisempi
3. Työ vastaa hyvin koulutustasoani.
4. Työ on koulutukseeni nähden vaativampaa.

28. Mikäli työ ei vastaa hyvin koulutustasoasi, mikä on tärkein syy työn vastaanottamiseen?

Valitse yksi vaihtoehto.

1. Jatkan työssä, jossa olin jo ennen valmistumistani.
2. En ole saanut koulutustasoani vastaavaa työtä.
3. Työ on mielenkiintoisempaa.
4. Palkka ja/tai työehdot ovat paremmat.
5. Muu koulutus on ohjannut minut nykyisiin tehtäviini.
6. En ole halunnut toimia koulutustasoani vastaavissa töissä.
7. Muu syy, mikä? _____

29. Minkä suuruinen on/oli bruttopalkkasi syyskuussa 2007 säännölliset lisät, luontoisetujen verotusarvot ja ylityökorvaukset mukaan lukien?

Jos olet yrittäjä, ammatinharjoittaja tai freelancer, merkitse keskimääräisen kuukausitulosi suuruus.

_____ €/kk

30. Arvioi tyytyväisyyttäsi nykyiseen työhösi seuraavien väittämien perusteella:

Ympyröi sopivin vaihtoehto:

- 1 = täysin eri mieltä, 2 = eri mieltä, 3 = hieman eri mieltä,
4 = hieman samaa mieltä, 5 = samaa mieltä, 6 = täysin samaa mieltä

1 Työni on mielenkiintoista.	1	2	3	4	5	6
2 Työni mahdollistaa uralla etenemisen.	1	2	3	4	5	6
3 Työni mahdollistaa osaamiseni kehittämisen.	1	2	3	4	5	6
4 Työtehtäväni ovat monipuolisia.	1	2	3	4	5	6
5 Työni on itsenäistä ja vastuullista.	1	2	3	4	5	6
6 Työni tarjoaa sopivasti haasteita.	1	2	3	4	5	6
7 Työni on henkisesti liian kuormittavaa.	1	2	3	4	5	6
8 Työtä on liikaa.	1	2	3	4	5	6
9 Työsuhteeni jatkuvuus on epävarmaa.	1	2	3	4	5	6
10 Pystyn pitämään tasapainossa työn ja muut elämänalueet.	1	2	3	4	5	6
11 Olen tavoitteideni mukaisella työuralla.	1	2	3	4	5	6

Vastaa kysymyksiin 31–33, jos olet tällä hetkellä määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa. Muussa tapauksessa siirry suoraan seuraavalla sivulla olevaan kysymykseen 34.

31. Mikä on tärkein peruste työ- tai virkasuhteesi määräaikaisuuteen?

Valitse yksi vaihtoehto.

1. Työn luonne (esim. projekti- tai kausiluontoisuus)
2. Sijaisuus
3. Avoimen viran/toimen hoito
4. Tehtävää ei ole haluttu vakinaistaa.
5. Työ on määräaikainen omasta aloitteestani.
6. En tiedä työni määräaikaisuuden perustetta.
7. Muu, mikä?

---

32. Kuinka pitkäksi ajaksi nykyinen määräaikainen työ- tai virkasuhteesi on solmittu?

___ v ___ kk

33. Oletko valmistumisesi jälkeen ollut useissa peräkkäisissä määräaikaisissa työ- tai virkasuhteissa saman työnantajan palveluksessa?

1 En   2 Kyllä, lukumäärä: _____

YLIOPISTOKOULUTUKSEN MERKITYS

34. Miten tyytyväinen olet vuonna 2002 suorittamaasi tutkintoon työurasi kannalta?

Ympyröi sopivin vaihtoehto:

- 1 = erittäin tyytymätön
- 2 = tyytymätön
- 3 = hieman tyytymätön
- 4 = melko tyytyväinen
- 5 = tyytyväinen
- 6 = erittäin tyytyväinen

Perustelut:
